ВІСТІ
КОМБАТАНТА

ТОРОНТО – НЬЮ-ЙОРК 2014

Nadia Kostruba Estates Inc.

Заснувавши Фундацію в імені і у світлу пам'ять своєї коханої дружини Наді, я втілив в життя ідеали допомоги, якими ми керувались впродовж всього нашого щасливого подружнього життя.

Це підтримка і сприяння розвитку і діяльності
- української Церкви,
- суспільно-громадських і політичних організацій в Канаді і Україні,
- української молоді і студентства,
- видавничої діяльності УДО та СУМу,
- спонсорування важливих національно патріотичних проектів та проведення різноманітних акцій для процвітання України та добра українців у світі.

Евген Коструба
Президент Фундації

ВІСТІ КОМБАТАНТА

Рік 2014 Торонто–Нью-Йорк. Ч. 1 (277)

ЗМІСТ

Продовження на ст. 108

ВІСТІ КОМБАТАНТА

1

2014

ВИДАВЦІ: Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, Головна Управа Братства кол. вояків 1-ої УД УНА

СПІВУЧАСНІ: Братство Українських Січових Стрільців Об'єднання кол. вояків УПА,Броди-Лев Інк., Українська Стрілецька Громада в Канаді

РЕДАКТОР: Роман Колісник

АДМІНІСТРАТОР: Іларій Кушніренко, тел. (416) 247-5039

VETERAN'S NEWS, quarterly published jointly by:
United Ukrainian War Veterans in America, Brotherhood of Former Soildiers of the 1st Ukrainian Division of the UNA.
In association with:
Brotherhood of Ukrainian Sichovi Striltsi, Former Members of the Ukrainian Insurgent Army, Inc.; Brody - Lev, Inc.; Ukrainian War Veterans' Association in Canada

НОВА АДРЕСА

VETERANS' NEWS
15 LaRose Ave., Apt. 614
Toronto, Ontario, Canada
M9P 1A7

Статті, підписані прізвищем чи ініціялами автора, не завжди відповідають поглядам редакції.
Редакція застерігає собі право скорочувати статті і справляти мову.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:
В Канаді річна передплата 35.00 дол. В США і інших країнах 35.00 ам. дол.

АДРЕСИ ПРЕДСТАВНИКІВ:

УКРАЇНА
Євген Куцик
вул. Личаківська, 37а/2
м. Львів 79010
Україна—Ukraine
тел. (2) 76-7313

АНГЛІЯ
Mr. S. Wasylko
4 The Hollows, Silverdale
Nottingham, NG11 7FJ
ENGLAND
тел. (0115) 981-8978

АВСТРАЛІЯ
Mr. Wasyl Stanko
3 Jean Ave.
Paradise, S.A. 5075
AUSTRALIA

Typesetting and layout by
Creative Touch
COMMUNICATIONS
creativetouch@sympatico.ca

Printed by

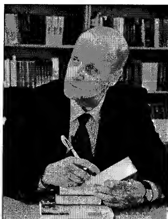
TRIDENT Associates Printing
Українська Друкарня ТРИЗУБ
1-800-216-9136 www.trident-printing.com

Інтернет-версія „Вістей Комбатанта" – http://komb-a-ingwar.blogspot.com/

Коментарі

Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ

КРАЇНА НА ПОРОЗІ БЛАГОВІСНИХ ЗМІН АБО РІВНЯННЯ З БАГАТЬМА НЕВІДОМИМИ

Мабуть, найневдячніша роля–це роля пророка. Але грати її беруться сотні, якщо не тисячі. Аж надто велика спокуса переконати людність у тому, що все в майбутньому складеться точнісінько так, як тобі хочеться. А ще ж не дають спокою лаври леґендарної болгарської пророчиці Ванги. І ось усі ці Касандри домашнього розливу морочать нам голови своїми фантасмагоріями. До їхніх послуг–інтернет, радіо, телебачення, газети, трибуни різних рівнів і навіть кухні в тісних квартирах спальних районів, де за традицією ще з радянських часів розгортається найбільше політичних баталій. На кухнях, під заспокійливе гудіння холодильників, після смачної вечері і під таємничими поглядами сотень освітлених вікон звідусюди усе уявляється простим і зрозумілим, як таблиця множення, а тому й стає невтримною спокусою до всяких прогностично-футуристичних розважань.

Але, як уже не раз мали ми змогу в тому допевнитися, реальна дійсність набагато складніша за всі наші про неї уявлення і почасти в ній виникають такі оригінально-парадоксальні комбінації, які видаються абсолютно алогічними, зовсім непідготовленими всім попереднім перебігом подій, характерами їхніх учасників і метою того, задля чого й заварювалася вся ця каша. То вже згодом історики привносять якусь логіку й системність у все те, що відбулося так навально-хаотично, мовби раптово вибухнула бомба й рознесла все надовкіл без усякого плану й без будь-яких закономірностей.

Набагато легше аналізувати те, що є, що ми справді бачимо й знаємо (але при тому необхідно пам'ятати, що так багато приховано від нас і про нього відають лише одиниці, які виношують найамбітніші заміри). Отже, що ми маємо на сьогодні в Україні? До непримиренности загострене протистояння влади і Майдану. І маємо в тій стадії, коли вже перейдено десятки можливих пунктів, де випадали реальні шанси для конструктивного діялогу, котрий давав би надію вийти з цих колізій без кровопролиття і з розумним компромісом. Беззаперечно: провина в

цьому влади і тільки влади. Саме цим нинішня ситуація похмуро унікальна. Якщо не завжди, то здебільшого провина за відсутність конструктивного діялогу й небажання сторін виходити з конфлікту на компроміс лежить на обох сторонах, то тут усі подібні спроби з боку парляментської опозиції і протестантів узагалі влада послідовно бойкотувала або ж ставала в ролю того, хто не чує, не бачить і не хоче знати. Це було наочно продемонстровано в тих „круглих столах", які організовував екс-президент Леонід Кравчук (авторові цих рядків довелося брати там участь); і Віктор Янукович, і вся його „команда" звинувачували опонентів в екстремізмі, фашизмі, націоналізмі, хуліганстві й політичному канібалізмі. А ще ж вправлялися провладні цицерони в філіппіках на тему: яка безмежно нахабна й нечувано аморальна опозиція–вона, бачте, хоче взяти собі до рук владу; це–мовби якийсь непрощенний злочин; начебто будь-яка опозиція в світі не має на меті–і має для того всі юридичні права,–боротися за владу. Янукович з усім своїм воїнством, схоже, цілковито утвердився в переконаності, що нинішня конфіґурація влади–єдино можлива, і це–назавжди. А якщо хтось її оскаржує, то він–небезпечний ворохобник, який зазіхає на основу основ і несе смертельну загрозу самому існуванню державного ладу.

Це справді дуже дивна психологія, котрою і зумовлено багато аномалій політичного життя України. Цю психологію узагальнюємо формулою „донецький феномен". Донецький феномен–це єдиний сценарій вирішення проблем–сила, ґвалтовність. Запасний варіянт–блеф, підкуп і шантаж. Це–цілковите небажання й невизнання такого жанру, як діялог. Це–густа димова завіса демагогії й найбезпардоннішого популізму. А ще–і в це дуже важко повірити людині не з України–аґресивне українофобство, брутальна реставрація цінностей епохи СРСР. І це також стає однією з причин того, що влада й опозиція мають великі перепони для нормальних переговорів, якщо вже починають кволі спроби квазідіялогу, то знову й знову помітно, що це–як розмова глухого з німим. Сторони анітрохи не розуміють одна одну–вони говорять різними мовами, хоча часто навіть користуються одними й тими ж самими словами. Опоненти вкладають у них зовсім різні значення. Тому „круглі столи" відразу ж продемонстрували цю патовість ситуації вже від початкової їх стадії, наочно показали свою непродуктивність і відлунилися в суспільстві нищівними іронічними коментарями. Зі „столів" не глузував хіба що лінивий–такою абсурдною, як у п'єсах драматургів ірляндця Беккета чи румуна Йонеску, виглядала та ситуація.

Влада безжально розправлялася з протестувальниками. Понад тисяча людей звернулися за медичною допомогою. У результаті зіткнень із вишколеними не так для боротьби з терористами, як для війни з власним народом, командами спецпризначенців „Беркут",

„Кобра", „Ягуар" та ін., загинуло п'ятеро протестувальників, багатьох скалічено. Кількадесят було викрадено і їхня доля невідома ще й до сьогодні. Такі арґументи влади, такий звичний її спосіб і тон вести політичну дискусію.

Чого ж можна сподіватися від такої влади на завтра? Вона однозначно артикулює: змиріться, розійдіться, не заважайте нам далі правити і грабувати Україну–і ми вам простимо. Здавалося б, ситуація абсолютно безнадійна. Однак є низка обставин, котрі дають обережні надії на зміну цієї парадигми. І–передовсім позиція Евросоюзу та США. Ні політичними звинуваченнями та моральним осудом Януковича і Ко не залякати. Їм усе те–як пошум вітру за вікном. А от коли реальними стають санкції на взір оголошення їх персонами non grata, коли виникає загроза блокування закордонних рахунків, то це для них уже трохи зрозуміліше. Вони навіть задумуються і вагаються. Виявляється, тут у протистоянні Заходові в їхньому арсеналі немає зброї. Те, що підходить для боротьби з політичними противниками вдома, зовсім не підходить для тієї ж мети проти Заходу. Більше того: в них виникає побоювання, що терплячий Захід, якому вони стільки дурили голову, стільки брехали йому про своє буцімто полум'яне бажання евроінтеґрації, нарешті, остаточно втративши будь-який терпець, пошле їх у глибокий життєвий нокаут. Ні для кого не секрет, що в Европі і в США „реґіонали" мають рахунки в банках, бізнес, нерухомість, що там або навчаються, або взагалі проживають їхні діти. Вони зі своїми чадами давно вже евроінтеґрувалися, а український народ посилають в уявний Тайожний Союз. І ось раптом перед ними, майже громадянами світу, буде закрито шлаґбаум на Захід. Проблема!..

Як її уникнути? Доведеться таки про щось домовлятися з опозицією. Починає влада йти на дрібні поступки і шулерські комбінації. Наприклад, нехай Яценюк буде прем'єр-міністром, а Кличко віцепрем'єром. Але хіба для цього сотні тисяч людей вийшли на Майдан у Києві і на майдани в десятках міст України?! Ніяк не хочуть „реґіонали" з Януковичем на чолі зрозуміти, що такі торги успіху не матимуть. Майдан вимагає демонтажу системи, повного перезавантаження. Зрештою, все те докладно виписано й сто разів артикульовано в меморандумах Майдану.

Коли пишуться ці рядки, триває насторожене перемир'я, пронизане недовір'ям з обох сторін, котрі зробили перші поступки. Янукович узяв павзу і, як можна уявити, перетасовує різні варіянти подій, котрі він має ініціювати. Перший (на якому наполягають „яструби" із ПР): несподіваний силовий розгін Майдану. Отже, знову кривава бійня або й навіть прелюдія до громадянської війни, бо ж не тільки Майдан, а й суспільство не змириться і не відступить. Маси підуть на маси. У влади теж є чимало прихильників. Це той „реактивний" електорат Януковича, який не від-

мовиться від нього і підтримає його навіть при силовому розвитку подій. Таких індивідів за найменшими підрахунками до 20% населення. Це дуже небезпечний у всіх відношеннях варіянт. Не треба забувати, що „реґіонали" готовно можуть заблагати допомоги в „братнього" Кремля. Он кримський парлямент уже звернувся до Москви, щоб вона забрала півострів назад. Такий сюжет справді вибухонебезпечний, непрогнозований своїми можливими перебігом і наслідками.

Є й інші варіянти. Та все ж є такі фактори як Росія, ЕС та США. У ЗМІ гуляє Путінова фраза з порад Януковичеві: або втопитися, або повіситися, якщо він не здатен у силовий спосіб розв'язати проблему Майдану. Це симптоматично, бо свідчить, що Путін не доконче триматиметься за Януковича. Він може „поставити" на когось іншого. Отже, інформація для роздумів. Якщо ЕС і США займуть значно жорсткішу, аніж сьогодні, позицію саме в питанні статусу Януковича і „сім'ї", то він буде вимушений на ролі, які ще й сьогодні собі не уявляє–капітуляція!

Одне слово, це називається рівнянням з багатьма невідомими.

Одне беззаперечно: Україна–на порозі, гадається, благовісних змін, є всі підстави для надій на очищення і перезавантаження системи і якости державної влади. Це вже зрозуміло і без пророкування Касандри.

16 лютого 2014 р.

ПОЛІТ У ЗОНІ ТУРБУЛЕНТНОСТИ

Після кривавого двадцятого лютого (ще раз нагадаю: напередодні президент Янукович оголосив жалобу по убієнних і рівночасно дав наказ убивати ще більше!) стало зрозуміло: режим не просто аґонізує. Президент-убивця разом зі своїми поплентачами поставили себе в статус кримінальних злочинців, як, наприклад, Мілошевич чи Караджич. Лишалися формальності: леґітимно оформити крах цього кримінального режиму. І ось усі ці формальності–позаду.

Попереду–тривоги і проблеми, які постають перед українським суспільством у вже новій історичній ситуації. Про них голосно говорять Майдан, ЗМІ, говорить усе суспільство, в якому виразно відлунює все, що з нами відбулося за кілька останніх місяців. З'явився справді реальний шанс на перезавантаження влади, на очищення і її, і суспільства. Але маємо і великі небезпеки того, що вся протестна енергія, всі надії можуть піти, як вода десь у пісок. Так сталося після Помаранчевої революції, коли всі ми, перемігши в ній, висадили на президентський трон Віктора Ющенка, який почав будувати в Україні після кучмізму кумізм, тобто щедро роздавати високі державні посади родичам, кумам, приятелям і т. ін.,–і в структурах влади опинилося маса непрофесійних людей, а також поряд із уже знаними корупціонерами вишикувалися нові, озброєні не меншими апетитами. Ідеали Майдану,

так патетично на ньому проголошувані Ющенком та його „командою", були брутально потоптані, й усе суспільство впало в тотальне розчарування та соціяльну депресію. За мінімальними винятками, зміна облич у владних коридорах (хоча добра половина там лишилася „колишніх") не поліпшила стан справ в Україні, а подекуди–наприклад, в економіці–ще більше погіршила. А казнокрадство й корупціонерство так і лишилися майже леґальною дійовою особою „помаранчевих" літ. Ми так і лишилися жити в олігархократичному суспільстві, котре успішно побудував Леонід Кучма зі своєю мародерською командою.

Нинішній Майдан не має жодних ілюзій щодо політиків узагалі, і щодо нинішніх фіґурантів українського політикуму зокрема. І в цьому він є точним вираженням поглядів та настроїв усього суспільства. Сьогодні вже неможливий той наїв, коли наша людність залюбиться в того чи того провідника й, анітрохи не вагаючись, беатифікуватиме його, відразу видавши індульґенцію за всі його майбутні діяння. Рефрен Майдану: „Люстрація!"

Але наші нардепи, попервах, перелякані чи збентежені Майданом, починають потроху оговтуватися й намагаються грати за традиційними для них сценаріями. Знову пішли в хід підкилимні домовленості, за достеменними свідченнями, знову чути у Верховній Раді звабливий шелест долярових купюр (йде скуповування депутатів для створення нових фракцій).

І це зовсім не дивно, бо ж продажність, хабарництво й корупція–це ті метастази, котрі пронизали все наше суспільство.

Факт, який найкраще промовляє про хронічну хворобу нашого суспільства і не вимагає ніяких коментарів, бо кожен скаже: на жаль, це в нас–щокроку. Екс-президент Грузії, що прилетів в Україну зі США буквально за 2-3 дні після того, як тут, у центрі столиці, палали будинки й лилася кров захисників Майдану, був безмежно вражений. Працівники ДАІ (Державна автомобільна інспекція) вимагали в його водія хабар за право проїзду до Верховної Ради. І це ті, на кому лежить тавро ганьби за переслідування Автомайдану, ті, хто ще має довести свою непричетність до тотального насильства й беззаконня, що його творили люди в міліцейській–і в ДАІшній також–формі! Це не просто дикість і мерзенність. Це–діягноз невиліковного в таких індивідів захворювання. Їх просто треба вимітати з їхніх посад, віддавати під суд, ставити до ганебного стовпа на всезагальне шельмування. Як вчинив із подібними суб'єктами в Грузії Саакашвілі, очищаючи тамтешню міліцію. Буквально за один-два дні–десятки тисяч опинилися поза нагрітими „хлібними" місцями в системі МВС (Міністерство вутрішніх справ).

В найглухішому селі людина, якщо не „підмаже", елементарної довідки господарського характеру не може взяти. І так–на всіх рівнях влади

в державі. У нас продавалися посади, звання, нагороди. Продавалося все, що можна купити й продати. А щодо судів, то маємо такий анекдот. Секретар: „Ваша честь, позивач приніс мільйон долярів…" Суддя: „Отож рішення виносимо на його користь". Секретар: „Але відповідач також приніс мільйон долярів!" Суддя: „Тоді судитимемо по закону!" Сьогодні в Україні мізерний відсоток населення довіряє судовій владі. Ще ніколи її рейтинґ не був у нас таким низьким. Суд для українців– це синонім неправедности й цілковитої продажности.

Звичайно, внутрішнє перезавантаження суспільства набагато складніше за перезавантаження влади. Там усе можна зробити каскадом принципових вольовитих заходів. А ось у суспільстві, де крадійство, корупція, брехливість, жорстокість не те щоб не вважалися великим гріхом, а безперервно культивувалися впродовж двох десятиліть, самим бажанням і пристрасними закликами зжити важко. Це ж у нас росли й формувалися всі ті індивіди, які охоче вбивали людей із Майдану.

Це ж у нас стільки кримінального елементу, з якого кол. Міністер внутрішніх справ Захарченко формував численні команди „тітушок", що стали його „ескадронами смерти".

Це ж у нас виховано звірів у міліцейській формі, які викрадали поранених патріотів із лікарень і катували їх. Це ж у нас стільки інфікованих духом „Гомо совєтікус", які готові затоптати нашу золоту молодь із Майдану.

Новій владі і всім нам доведеться докласти багато сил, щоб змінити саму суспільну атмосферу, повертаючи в неї високі імперативи правди, людяности й милосердя.

Тому йдеться нині не тільки про зміну облич та імен у структурах влади–йдеться про творення нової країни. Мовиться це без будь-якого патосного перебільшення.

Важко злічити всі ті виклики й загрози, котрі сьогодні постали–і постануть завтра–перед Україною. По-перше, вогнище загрози в Криму, де знов активно розігрується козирна для Росії карта сепаратизму. Вже програвши битву за Україну в Митному Союзі, Путін змінює сценарій бойових дій, випускаючи на арену кримських маріонеток, які виступатимуть у тандемі з екс-президентом Януковичем.

По-друге, доменсно розграбована країна. Коли щойно обраний прем'єр-міністер Яценюк озвучив цифру того, що є на сьогодні в державній казні, в те важко було повірити: Ось воно, „покращення" імені Азарова і К°. Суспільство ще раз допевнилося: та влада була не тільки фантастично тупа, а й справді мародерська.

Підраховано: зовнішній борг України складає понад 160 мільярдів долярів! Процес зростання цього боргу за азаровщини зростав на один мільйон долярів щогодинно! Позичені–і не тільки позичені–кошти

владці, використовуючи хитромудрі схеми, виводили на закордонні рахунки. Гадаю, що загальна сума коштів зграї Януковича-Азарова, що зберігаються в европейських банках, складе не один і не два річних бюджети України.

Яценюк оголосив режим прозорости використання коштів і суворої економії. Суворо засуджено всі ті привілеї і пільги, з котрими жили за роки незалежности всі представники влади, а особливо ж „донецька команда". Є надія на очищення під нещадним громадським тиском. Щоправда, є й чимало запитань до складу нового уряду. Зрозуміло, що формувався він за законом ножиць–від революційної доцільности до поділу квот опозиційних учора партій, котрі мають моральне право формувати свій уряд. Деякі з призначень викликають глибокий подив і недовіру. Єдине, що заспокоює,–те, що уряд „смертників", як назвав його Яценюк, працюватиме лише кілька місяців, бо після президентських виборів буде призначено новий уряд.

Знову починає зростати в суспільстві напруга, викликана офіційним початком боротьби за президентське звання. В ЗМІ вже з'явилися всі ознаки інформаційної війни, брутальне викидання компроматів на претендентів у президенти. В кожного з них буде знайдено тисячу скелетів у шафах. Усе це доведеться суспільству перейти і постаратися не захлинутись потоками бруду, що ринутиме зі ЗМІ.

Свого часу Юрій Щербак пустив в обіг цей образ: Україна в зоні турбулентности. Він особливо точно відображає нашу сьогоднішню ситуацію. Так, ми в зоні турбулентности. Але політ державного лайнера триває. А це–найголовніше. Все решта залежить од нас. То більше, що над нами вже немає кривавих примар, які гадали, що вони назавжди приватизували Україну.

Михайло Слабошпицький
Київ, 28 лютого 2014 р.

Малґожата П. БОНІКОВСЬКА

ТРІЮМФ УКРАЇНИ

Перед нашими очима розігрується наступний розділ історії, яку будуть вивчати наші діти та внуки. Завдяки найновішої технології слідкуємо за всіма живими подіями, маючи доступ на кожну вулицю, де відбувалися бої, чуючи плач осиротілих дітей, дружин і матерів.

Не знаю, чи ще кілька тижнів тому хтонебуть передбачував такий розвиток подій. Режим президента Януковича, зненаведжений українцями, родив у народі нехіть до недемократичних засад, однак не виглядало, що Янукович здібний на таку масакру, яку він заподіяв своїм співвітчизникам впродовж кількох днів.

Майдан триває віддавна, але в останній час показав, що він твердий, незважаючи на жертви й ціну заплачені за свободу. Залишаться для нас символом боротьби, народного сумління, верховної влади, яка взяла на себе тягар децизії про долю України. То Майдан повалив владу, то Майдан не завагався і не поступився. А Майдан–це люди: модоль, старші, жінки і чоловіки з різних сторін України. Залишали працю, сім'ї, щоб поїхати до Києва й стати, як виглядало, до нерівної боротьби. З уст українців пролунали великодушні слова: свобода, вітчизна, честь, гідність, патріотизм. Всі засвідчили, що на колінах жити не хочуть.

Коли зненавиджений тиран утік і люди увійшли до його палацу й побачили на власні очі сяючу золотом резиденцію, не було жодного вандалізму. Коли захоплено міліціянтів і вояків „Беркуту", не було самосудів і лінчів, хоч розпач людей по проливі крови не можливо описати. Це велика перемога Майдану, України та її людей. Може навіть більша за повалення тирана. Українці виявилися мудрими й дозрілими. Якщо це продовжиться, то жертви полеглих не підуть намарне.

Тепер знову великий виклик. Після закінчення боротьби, кінчиться єдність. Трудніше жити й будувати, ніж рам'я в рам'я боротися й навіть умирати.

Тепер перед Україною є багато запитань: чи вдасться затримати єдність, чи країна омине розпаду, чи нові повідники впораються з економічною кризою? Новий прем'єр-міністер признався, що перед ними страшне і трудне завдання–провести народ через ряд болісних змін і реформ. Можливо, що пам'ять про жертви Майдану дозволить українцям на мир, терпеливість, вирозуміння для тих, хто стане на чолі великої відбудови.

Наша польська революція не могла взоруватися на попередніх, бо вона була першою і єдиною. Чи зроблено помилки? Очевидно, бо кожне пробивання нових шляхів трудне. Завдяки нашому Круглому столу*, ми оминули майданську різню.

Українська революція є теж першою і єдиною у своєму роді. Браття українці, ви здали незвичайно трудний екзамен на відмінну оцінку. На все добре!

(Gazeta. Переклад з польської)

* 6 лютого 1989 р. у Варшаві почалася нарада за Круглим столом, яка ініціювала розпад СРСР та політичні зміни не тільки в Польщі, але й у всій Центральній та Східній Европі.

Круглий стіл став результатом переговорів, проведених комуністичним урядом з опозицією в середині серпня 1988 р. під час хвилі страйків і соціяльних протестів. В результаті, 31 серпня 1988 р. у Варшаві почалися зустрічі між главою МВС генералом Чеславом Кіщаком і Лехом Валенсою, в яких також взали участь єпископ Єжи Домбровський і секретар ЦК Компартії Станіслав Цьосек. *(Вікіпідія)*

Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ

МИТЬ ІСТИНИ З ДИМАМИ НАД КИЄВОМ

(уривки з книжки „Наша третя революція")

У цих драматичних подій є майже ідилічна прелюдія. Майже півроку Президент України Віктор Янукович велемовно розводився про те, що Україна остаточно зробила свій вибір: Европа. Тобто підписання евроасоціяції. Влада сердито погримувала на тих зі свого середовища, хто намагався оскаржувати цей вибір, і знову й знову виголошувала: европейському вибору нашої держави немає альтернативи. А тих, хто особливо противився еврокурсу України, піддавали остракізму. Скажімо, члена фракції Партії реґіонів у парляменті Ігоря Маркова з Одеси, добре відомого своїм українофобством, навіть було позбавлено депутатської недоторканости й узято під варту. Йому–нечувана досі за провладними судами річ–інкримінували (до речі, цілком справедливо!) жорстоке побиття українських патріотів кількарічної давности, здійснене профашистськи настроєними молодиками під ідейним керівництвом Ігоря Маркова, якого, за чутками, як і групу інших відданих клевретів, фінансує Кремль. Це мало остаточно переконати–і, здається, таки переконало–суспільство в тому, що воно стоїть на порозі важливих для нього й для держави змін.

* * *

Янукович роздавав інтерв'ю про европейський вибір України, задоволено усміхався з екранів европейських каналів, йому охоче потискали руку керівники европейських держав, які, здається, не мають жодного уявлення про той людський матеріял, із якого зліплено четвертого Президента України. Тільки одне їх дивувало в Януковичі і викликало до нього неясні підозри–його екзистенційний жах перед самим іменем Юлії Тимошенко, яку за його наказом горе-суддя Кіреєв запроторив до буцеґарні. Що ближче до Вільнюського самміту, де мала відбутися врочиста церемонія підписання очільником Української держави евроасоціяції, то раптом помітнішими ставали вагання Януковича–його відповіді на конкретні запитання кореспондентів дивували розпливчатістю й беззмістовністю...

Першопричиною несподіваного „фінта" Януковича в Брюсселі, де він приголомшив европейських лідерів повідомленням про те, що Україна, мовляв, не готова до евроасоціяції. Вже згодом охочий до пустопорожнього резонерства прем'єр-міністер Микола Азаров став пояснювати: вся наша індустрія „зав'язана" на Росії; російський ринок у разі підписання евроасоціяції, майже зовсім закривається для нас, що

ґарантує нам шалені збитки, і т. д. і т. п. При цьому прем'єр проговорився про те, що Україна сьогодні стоїть перед проваллям економічного краху. Тобто дав недвозначну оцінку свого господарювання в державі. І тут уже не проходить усе валити на злополучних „папєрєдніків",що рефреном звучало в усіх його промовах упродовж трьох років. „Папєрєднікі" тут ні до чого. Кримінальна, домежно скорумпована, без будь-якого перебільшення, окупаційна влада довершує розграбовування країни...

Азаров мимоволі розкрив подробиці сюжету переговорів очільників України про евроасоціяцію з представниками Евросоюзу, а водночас і з конфіденційними консультаціями з Кремлем. Це нагадувало аукціон. Україну виставили на продаж і чекали, хто більше за неї дасть. Европейським лідерам пропонувалося покрити всі збитки, яких має зазнати Україна через підписання евроасоціяції. І, за підрахунками Азарова і К° ця сума складатиме (всього-навсього!)–120 мільярдів евро. Добрі апетити нагуляли реґіоналівські міністри в коридорах влади–грають вони лише по-крупному, на дрібниці не розмінюються. Їхній імператив: давайте якнайбільше–й негайно!

• • •

Після ганебного для української влади Вільнюса почався Евромайдан. На нього вийшли „перші хоробрі"–журналісти й студенти. Їх було лише кількадесят. Але вже в наступні дні до них приєдналося кілька тисяч юнаків і дівчат. Вони говорили, що відстоюють своє право на статус европейців, як це є в їхніх ровесників тих держав, у яких зовсім інший рівень життя й стандарти демократії. Столиця співчутливо поставилася до цієї події. Призабутий уже на сьогодні факт: Янукович у ті дні велемовно заявив, що він теж аплодує студентам за принципове відстоювання своєї принципової позиції...

Виявилось, що після Помаранчевої революції у нас сформувалося покоління, не інфіковане тотальною зневірою і громадянським нігілізмом. Молодь на Майдані наголошувала, що вона не пов'язана з жодною партією, не співпрацює з жодним політиком, що студенти, які вийшли сюди з акцією протесту, сторонятся політиків і обійдуться без них...

Майдан співав, танцював, жартував, протестував. Карнавал, гейзер дотепів, іронічних слоґанів, усмішки, вірші... Усе було поетично й зворушливо. Ніби прелюдія до Майдану-близнюка з 2004 року. Столиця морально підтримувала майбутнє нашої країни, котре вийшло за майбутнє нашої країни. А потім сталося те, що сталося. Ґарант Конституції Президент Янукович на першому засіданні так званого Круглого столу подав свою інтерпретацію подій: „студенти напали на „Беркут" й одержали від нього відповідь. Почувши це, спадало на думку, що Президент або непоінформований, або неадекватний. Ще абсурдніші (щоб не сказати по-ґеббельсівськи) брехливі були заяви міністра

внутрішніх справ, що за два-три дні став у Кабміні постаттю ще зловіснішою, аніж стоодіозний Дмитро Табачник.

30 листопада–день кривавого побиття студентів став не просто точкою відліку жорстокого силового протистояння влади й народу. Це стало точкою неповернення до тих умов та обставин, котрі передували звірячій бійні. Українське суспільство, здавалося, вщент придушене окупаційним режимом „донецьких", стрепенулося й вийшло на майдан у столиці та майдани в багатьох містах країни. Навіть у „Донецькій рабовласницькій республіці" (дефініція Юрія Луценка). Сподівання влади на те, що вона одним ударом покінчить із зухвальцями, які посміли висловити свою незгоду з рішенням самого Президента, не справдилися. Ба більше, ефект був протилежний сподіваному. На Майдані з'явилися не тільки опозиційні політики, патріотична інтеліґенція, а й рішучі молоді люди, добре зорганізовані й підготовлені до сутичок зі знавіснілими спецпризначенцями.

• • •

При розмові про Майдан треба хоча б назвати, нагадуючи той незаперечний факт, що соціяльний витвір на ім'я „Янукович" і сам його психотип вельми вплинув не тільки на перебіг усіх цих подій, а й на все, пов'язане з Україною в останні кілька років–од її позиціонування в світі й аж до всіх сюжетів життя. Саме за Януковича наша держава так криміналізувалася за всіма параметрами й так нечувано корумпувалася, що, без будь-якого перебільшення мовлячи, на рівних може конкурувати з яскраво описаною Маркесом Колумбією. У нас також викрадають та убивають людей, також продаються посади й нагороди; донецька інквізиція нещодно розправляється з інакодумцями й політичними опонентами. Чи могло щось таке нам у страшному сні наснитися тоді, коли ми, сп'янілі від евфорії, вітали одне одного зі здобуттям державної незалежности?!

Повертаючися ж до тих спонук, котрі повели людей на Майдан, треба наголосити найголовніше: ніколи за жодного політика, на жоден заклик так бурхливо не зреаґувало б наше змучене, розчароване, зневірене й розтерзане суспільство...

На Майдані ви побачите юних студентів, їхніх сорока-п'ятдесятирічних батьків, а також сивоголових пенсіонерів. Тут поряд стоять столичні інтелектуали, політики, відставники силових структур, учителі, інженери, представники малого бізнесу, колишні афганці, мистці, фермери. Сюди прийшли в ролі волонтерів столичні лікарі. Тут представлено всі верстви суспільства. Навіть є нечувана кількість бомжів. (На перших порах владці, щоб скомпрометувати Майдан, звозили сюди нещасних безхатченків звідусюд, нагородивши при цьому кожного пляшкою горілки; провладні телеканали фільмували цих нещасних і транслювали на всю Україну: дивіться, що таке Майдан…) Бездомних

Майдан не викидав за свої межі–їх і годують, і їм надали теплий одяг...

Не вчора помічено: Віктор Янукович зі своїми „реґіоналами" народив некреативну „команду". У них–жодного політтехнологічного „винаходу". Вони звикли або все і всіх „ламати через коліно", діяти нестримним нахрапом, або ж сліпо мавпувати сценарії своїх політичних супротивників. Ще від часу Помаранчевої революції почали вони практикувати свої антимайдани. На Донбасі та в деяких південних областях за невелику плату наймають людей, яких привозять до Києва, де вони певний час повинні „попрацювати народом". Тобто стануть тією публікою, яка стоятиме на мітинґах, улаштованих „реґіоналами" і за командою скандуватиме щось на взір того, що Янукович–це ясне сонечко. Ось уже десяток років із невеликими перервами культивується цей сценарій неприхованого морального розтління навербованих у „народ", коли кожному буде заплачено (якщо не обдурять вербувальники, бо вони не раз дурили своїх політичних ляндскнехтів; в січні вони пікетували штаб-квартиру ПР у кінотеатрі „Зоряний", вимагаючи плати за своє стояння в Маріїнському парку „за президента Януковича")...

Режим Януковича багато сил і коштів витрачає на реставрацію „совка" саме в витісненні всіх українських національних цінностей, натомість наладжуючи добре відоме старшому поколінню з часів СРСР: „Велика вітчизняна війна", „Возз'єднання з братнім російським народом у єдину сім'ю", „Америка–ворог усього прогресивного світу", „НАТО–небезпечний аґресор", „Европа–вогнище цинізму й аморальности" і т. ін. Усі ці табачники, єфремови, чечетови, олійники, колесніченки разом із леґіоном інших аґентів впливу ведуть–подекуди доволі успішну– інформаційну війну в Україні з Україною. Цим і пояснюється гальмування дерадянізації, кастрування системи освіти, з програми якої вилучено національні цінності. Мої співрозмовці–антимайданці в Маріїнському парку–продукт такої пропаґанди.

• • •

Після Маріїнського парку я пішов–кружними шляхами (бо по вулиці Грушевського донизу, як уже мовилося, все було перекрито–за кошти платників податків міліціонери охороняли платних протестувальників проти Майдану); пішов туди, куди ноги самі несли,–на Майдан, де зовсім інше повітря, інші слова, інші обличчя, зрештою, інше все. Було таке відчуття, що я опинився в зовсім іншій країні. І що ця країна–моя. За всі ці дні в пресі прозвучать десятки різних визначень цієї революції. Тоді ж мені подумалося, що до всіх тих прекрасних дефініцій можна додати й таку: це революція гідности й чести...

Пробирається мені назустріч відомий публіцист Юрій Дорошенко, який, здається, днює й ночує тут. Юрій мені першим розповів подробиці тієї страшної ночі, коли „Беркут" катував студентство на Майдані Незалежности й частина людей кинулася втікати до Михайлівського собору.

Я попрохав свого доброго приятеля Юрія Дорошенка, який добре знає цей драматичний сюжет, розповісти про нього.

Юрій ДОРОШЕНКО

30 листопада святкує день народження мій товариш перший проректор Київської православної духовної академії, протоієрей Олександер Трофимлюк. У цей день вирішив привітати його телефоном із самого ранку. Але перед тим зазирнув в інтернет і зрозумів, що буду далеко не першим. Вночі відбулося страхітливе побиття та розгін студентів Евромайдану силами „Беркуту". Люди врятувалися за мурами Михайлівського Золотоверхого монастиря, де знаходиться академія та живе з родиною отець Олександер. Картина просто монгольської навали, коли бідолашні кияни шукали прихистку від варварів за мурами Десятинної.

Їду мерщій до отця-іменинника. Уже на території монастиря, ходячи між людьми разом із отцем, дізнаюся від нього, що перед ранком, десь о п'ятій годині в помешкання, де він живе почали гупати у вікна... Вийшов на двір, а там геть перелякані, закривавлені люди, які змогли перелізти через монастирську металеву огорожу (яка знаходиться позаду), просто благаючи, кинулися: відчиніть браму, пустіть нас, врятуйте від „Беркуту"... „Я не вагався, що людей треба рятувати, але необхідно приймати відповідальне рішення. Треба пустити всіх із Майдану. Нині, а не потім. Люди були не просто перелякані, але перебували в шоковому стані. Я навіть не розумів із ким можна говорити, бо всі бігали і намагалися десь заховатися, діяли на рівні інстинктів"–зізнався отець.

Коли ми ходили територією монастиря, світило сонце, вже вся площа була заповнена людьми, які з солідарности вийшли підтримати студентів, тримали плакати, майоріли прапори і навіть важко було повірити, що таке саранське дійство, як побиття беззбройних, напівсонних, фактично дітей, коїлося кілька годин тому.

„Ченці вийшли і відчинили велику економічну браму. В неї позабігали інші, бо боялися переслідування. Почали навіть забарикадовувати браму лавами. Виявляється, що під монастир під'їхали два автобуси з „Беркутом", але з них ніхто не виходив"–продовжував отець.

Він зізнався, що коли прибігла о 7 ранку Руслана, йому та ченцям монастиря стало легше, бо люди побачили лідера та вже було з ким говорити. „Чесно кажучи представники опозиції виглядали дуже розгублено. Весь час усе прибігали нові й нові протестувальники. Загалом їх було десь із чотири сотні. Найбільш важко побитих почала забирати „швидка"–вів далі протоієрей Олександер.

Монахи, зі священиками, академістами почали заспокоювати студентів, відігрівати. Фактично Церква надала першу психологічну допомогу народові. Архимандрит Фотій (Давиденко) відпоював чаєм, годував печивом.

При цьому зловісні автобуси з „Беркутом" стояли під самою брамою і не відомо було, що буде далі. А далі, могло бути найстрашне. Це розуміли священики, а особливо побиті евромайданцівці.

Приблизно о 11 годині автобус із „Беркутом" поїхав...

Життя в монастирі по обіді заспокоювалося. Людей на Михайлівській площі ставало дедалі більше і це вселяло впевненість. Монахи розповіли протестувальникам, на яких умовах вони можуть перебувати на території обителі: жодних політичних гасел, суворо заборонено розпиття спиртних напоїв, куріння, галасування. Поступово народ почав самоорганізовуватися. З'явилися волонтери, які підтримували порядок, розгорнули пункти харчування...

Люди почали просити, щоб для духовної підтримки почали бити у дзвони. Піднімаємося на дзвіницю. Владика Епіфаній у чорній рясі та білому митрополичому клобуці попереду. Шарудять по східцях поли ряс отців. На нас зі стін вузьких склепінь дивляться святі. Якісь зосереджені та зажурені. Знов якась середньовічна фантасмагорія.

Згори Михайлівська площа, яка перегукується з Софіївською, заповнена вщерть народом, видається ще більше містичною. Вечоріє. Ось диякон Іван Сидор сідає за корильйон і лунає перший передзвін. Потім поволі розгойдується і нарешті б'є великий дзвін. Знизу–натовп, як море, оживає, яснішає...

Для віруючої людини–дзвони очищають душу, возвеличуючи її. А навіть науковці кажуть, що дзвони вбивають погані бактерії в організмі. Дияконові Іванові Сидору всього через деякий час доведеться вдруге серед ночі підніматися на дзвіницю Золотоверхого та бити в дзвони. 11 грудня, коли влада здійснить чергову спробу розігнати мирний Майдан. Скільки ще треба бити в дзвони, щоб уся нечисть зникла з української землі, щоб відступила від нас Чорна Орда?

Ось зі сцени пристрасно промовляє нев'янучий пасіонарій Дмитро Павличко. Поряд стоїть „голос Майдану" 2004-го–тодішній і нинішній модератор актор Євген Нищук. Глибоко символічно, що саме він став голосом і цього Майдану. А коли Нищук починає падати від утоми, йому на зміну стає Володя Гонський–також герой Помаранчевої революції. Від першого дня на Майдані співачка Руслана Лижичко–виняткове поєднання ніжности й мужности, яка також стала обличчям і голосом Майдану. Мій погляд виловлює в натовпі Юрія Щербака з усією родиною. Неподалік од нього–фізик і поет Максим Стріха, видатний астрофізик Ярослав Яцків. Пробираючися до головпошти, натикаюся на банкірів Юрія Джуса і Ярослава Солтиса. Під головпоштою–ціла письменницька колонія: Людмила Таран, Наталя Клименко, Теодозія Зарівна, Валентика Давиденко, Василь Портяк. Далі зустрічаю професора Києво-Могилянської академії Володимира Панченка.

Це–тільки ті, хто трапив на очі тієї надвечірньої години. І то не випадково, бо–я в цьому допевнився–все, що є в столиці найкращого з роду людського, йде сюди, на Майдан. Тут сили правди й добра.

Майдан–це не тільки гнівні промови, молитви за Україну, пісні й танці, рок, море прапорів і гарячі дискусії охочих порезонерствувати, що і як буде далі і що і як усім треба чинити. Майдан–це потужна інфраструктура, яка для свого функціонування вимагає чимало людських і фінансових ресурсів. По-перше, досвід кривавого погрому молоді „Беркутом" сто разів актуалізує потребу охорони й самооборони території свободи. Комендант Майдану Андрій Парубій багато міг би розповісти про те, як формувалися сотні самооборони, яка система роботи варти, що зустрічає вас на кожному вході й виході між барикадами.

Треба було десь узяти сотні наметів, утеплити їх, поставити в них пічки. Організовано безперебійне підвезення дров. Масу теплих речей–аж до кожухів і дублянок–несуть сюди кияни. Вони ж привозять зготовані вдома страви. Але цих харчів усе одно не вистачає. На Майдані разом із бочками для обігріву димлять польові кухні, там волонтери варять їсти. Армію повстанців треба годувати. Революція також особливо просить їсти, бо їй потрібно таки багато енергії. А надто ж на такому сильному морозі.

Кожному зрозуміло: кожен день Майдану коштує немало грошей. Приблизно 300-400 тисяч гривень. Їх десь треба взяти. На рахунки Майдану звідусюди йдуть перекази. Кияни здають відповідним особам у штабі готівку. В пресі читаємо то про подружжя вісімдесятилітніх із Галичини, що пожертвувало на Майдан десять тисяч гривень... Про бабусю з Закарпаття, що передала на Майдан 15 тисяч гривень... Очевидно, таких історій–сотні; відлуння їх час до часу чутно зі ЗМІ.

Мені телефонують мої приятелі з Канади й Австралії, прохаючи посприяти, щоб їхні кошти потрапили на Майдані; офіційно звертаються представники діаспорних українських організацій з такими ж проханнями. Звичайно, ці кошти–крапля в морі. Основні фонди–український бізнес, який шукає найоригінальніші ходи, щоб не „засвітитися". Податківська „команда", МВС, СБУ, які запопадливо служать Партії реґіонів і її президентові та урядові, винюшковують усі можливі й неможливі канали проходження грошей на Майдан. І кого з бізнесменів на цьому впіймають–той пропав...

Помаранчева революція полишила після себе десятки книжок. Кілька років популярними були збірки анекдотів тодішнього Майдану. І, здається, тоді анекдотів було незрівнянно більше. Тепер, оглядаючись в пам'ять, бачиш ті події як величний святковий народний карнавал.

Бачиш своєрідну революцію з усмішкою на устах і з квітами в руках (ясна річ, у реальності тих квітів не було, але така метафора напрошується сама собою). А на устах цієї революції усмішки немає–уста

суворо стиснуті; на обличчях повстанців грають жовна, очі з масок світять настороженістю. У руках людей, зодягнених у камуфляжі,– битки, дубинки, гокейні клюки, важкі щити. Насилля пробудило силу. Сила пішла на силу. Ніщо не береться нізвідки. Все має першопричину й першопоштовх. Евромайдан з його дзвінкоголосим рефреном: „Україна–це Европа!" починався як нова серія Помаранчевого майдану– абсолютно ті ж самі регістр, та оркестрація. Демонстративно мирний протест обдурених у своїх прекрасних сподіваннях людей. А вже після звірячої розправи над студентством, після викрадень людей, після звірячих їх катувань і після вбивств на вулиці Грушевського усе це стало зовсім іншим дійством, з іншими кольорами й іншим музичним супроводом, незважаючи на те, що зі сцени Майдану звучали і звучать і пісні, і ліричні вірші, і молитви, котрі перемежовуються похмурими інвективами політиків. Вибухи й постріли на недалекій вулиці Грушевського, понад тисячу постраждалих у сутичках зі знавіснілими спецпризначенцями, сотні заарештованих по всій Україні, десятки пропалих безвісти–усе це накладає свій відбиток на весь контекст подій, що відбуваються в самісінькому серці столиці й розлунюють не тільки на всю Україну, а майже на всю планету. І чорні стовпи диму від палаючих шин під визореним небом біля Національного музею образотворчого мистецтва і нічні заграви там, і цілодобовий гул від ударів у щити повстанців та „беркутівців", і десятки автомашин „швидкої допомоги" під Українським домом, і „золотий унітаз" на високому постаменті, де ще недавно вивищувався, вказуючи правицею на Бессарабський ринок, вождь усіх комуністів Лєнін, каліцтва, рани, синці скатованих „Беркутом"–усе це не сходить з екранів телевізійних новин, показуючи, проте, тільки зовнішній бік нашої революції.

У глибині всього цього чаїться важко зрозумілий для світу імператив, котрий вивів людей на Майдан і тримає їх тут три місяці. І вони знають, що стоятимуть тут–принаймні більшість із них–до кінця. Тобто–до перемоги над режимом Януковича. Вже мало хто згадує, що першопричиною був шулерський хід Президента з евроасоціяцією. Тепер усе це,–якщо його підсумувати і сфокусувати всі причини й мотиви протестувальників,–повстання проти системи, сформованої в Україні ще від часів правління Леоніда Кучми й аж до безмежно жорстокої диктатури Януковича, який вирішив буквально усю Україну зламати „через коліно". А водночас це ще й, без будь-якого перебільшення мовлячи, національна революція. Навіть і в часи помаранчевого Майдану, коли раптом у столиці так голосно й масово зазвучала українська мова (Майдан виразно артикулював: українцем бути престижно!), української все ж було менше, аніж сьогодні. І це не тільки тому, що мову привезли з собою посланці із західних областей України. Паралельно з багатообіцяючим процесом народження громадянського

суспільства відбувається й національне самоусвідомлення його, власне, прискорення націєтворчої роботи. Погодьмося, що „Слава Україні!" й „Героям слава!" звучало в нас вельми рідко і лише в західному регіоні країни. Нині ж воно тисячоусто відлунює на Евромайданах столиці, Дніпропетровська, Одеси, Черкас, Житомира, Херсона, не кажучи вже про Захід України. Щодень у Києві це можна почути в метро й на вулицях. Це стало чи стає модним вітанням молоді, головно– студентської.

Глибоко симптоматичний сюжет прозвучав на кількох телеканалах. Мітинґ на Майдані в Херсоні. Промовляє чоловік середніх літ. З усього відчутно, що він не надто едукований. Але він щиро пристрасний у мовленні, як це часто буває в тих, хто зробив для себе важливе відкриття. Він говорив (російською мовою!), що його безмежно дивує та обурює те, що, як виявилося, любити Україну, це, за визначенням влади,–націоналізм. Отже, я–націоналіст!–майже присягався він і говорив далі: бути патріотом–це, виявляться, бути бандерівцем. Отже, я–бандерівець!–гордо проголосив він. Оце і є, сказати б, „момент істини". Закономірна ланка процесу дерадянізації, який органічно вплівся в духовний сюжет української революції, де, мов ланцюгова реакція, розпочався (і вже не зупиниться!) „ленінопад". ЗМІ щоденно повідомляють, що там чи там злітає з постамента „дорогий Ілліч". Заходяться в демагогічній істериці Петро Симоненко „со товаріщі". Порушують відповідного характеру справи прокуратури різних рівнів–а Леніни падають і падають, мов перезрілі плоди з дерева. І нема комуністам на те ради. Треба звикати: це прийшло логічно і невідворотно, як зміна пір року. Нарешті визволення з-під влади минулого продемонструвало тривання цього процесу в конкретно зримих сюжетах. Деякі ЗМІ нарікають: чому в такий варварський спосіб, не погодивши з місцевими громадами, екстремісти знищують пам'ятники Леніну? Один із так званих інтеліґентів (так він відрекомендував себе) написав в інтернеті звернення до народного артиста Богдана Бенюка. Мовляв, я був шокований, довідавшися, що ви належите до партії „Свобода", котра знищує культурні й історичні цінності; чи вам від цього не соромно перед усім світом?! На що Бенюк відповів: „Мені соромно перед усім світом за те, що леніни досі в Україні стоять!"

Отож „ленінопад"–пунктир духовного шляху суспільства у майбутнє, рішучий розрив його з минулим, котре тримало все суспільство за ноги майже мертвою хваткою. Хоч як намагаються компартійці істеризувати ситуацію, громадськість–головно молодь, яка виросла і сформувалася вже в незалежній Україні,–реаґує на все те здебільшого або індифферентно, або з іронією.

Як відомо, людина значною мірою–це передовсім підсумок того, що з нею було. А ще–не меншою, якщо не більшою мірою!–її надії та оте пристрасне „вірую в ...", що світить їй і в сьогодні, і в завтра...

ПРАВИЙ СЕКТОР НА МАЙДАНІ

З інтерв'ю із Андрієм Тарасенком, заступником голови організації Тризуб ім. Степана Бандери, співзасновником Правого сектора

Коли влада і опозиція протягом 60 днів не змогли налагодити діялогу, пропонуючи Майдану лише репресії і заяви, почала діяти вулиця. Члени руху Правий сектор 19 січня взяли ініціятиву на себе…

–У Правий сектор входять Тризуб, УНА-УНСО, Патріот України, Білий молот та інші патріотичні групи з усієї України. Але більшість учасників–прості громадяни, що не мають відношення до яких-небудь організацій… Коли організовувалися сотні самооборони, ми теж включилися в цей процес. Ми фактично є однією з сотень.

–Ініціював створення Тризуб ім. С. Бандери. Ми створили об'єднання в перші дні Майдану. Виступили з ініціятивою створити Правий сектор, щоб озвучити політичну позицію: нам цікава не стільки асоціяція з Евросоюзом, скільки побудова національної української держави та національна революція.

–Ми не ведемо обліку членів, не записуємо прізвищ. Люди самі приходять, організовуються і роблять справу. Група в соцмережі ВКонтакте налічує близько 20 тис. осіб. Єдиного лідера у Правого сектора немає і не може бути. Наприклад, у нас в Тризубі є свої ватажки. Усі рішення Правий сектор приймає колеґіяльно на зустрічах керівників.

–Ніякого фінансування немає. Єдине, що є–пожертвування, які приносять люди на Майдан, або на картку перераховують гроші.

–Сьогодні Правий сектор заявляє про свою єдину і головну вимогу–відставку президента Януковича.

–Ми постійно намагаємося координувати з опозиційними партіями діяльність, але, на жаль, революційности в них занадто мало. Відповідно, ми постійно висуваємо умови. Українці самі вимагають від опозиції робити конкретні кроки. І ми, в тому числі, змушуємо опозицію діяти, а не сидіти склавши руки... Тепер залишилося оголосити про нелеґітимність цієї влади і створити революційний уряд. Я не думаю, що боротьба обмежиться Януковичем. Якщо просто влада буде повалена і замінена іншою, трохи кращою, то нам такий варіянт не підходить. Ми виступаємо за повноцінну національну революцію. Це означає зміну системи влади, заміну структур влади і людей у владі. Поки система змінена не буде–Україна не стане національною державою.

–Правий сектор часто називають неонацистами...

–Це просто смішно. Ворогам вигідно таврувати нас. У Правий сектор вступають люди з абсолютно різними поглядами. Ми не вправі їм говорити, як думати і які кричалки використовувати. Головне в цьому об'єднанні–оновлення держави шляхом національної революції.

ЄВРЕЙ – КОМАНДИР ПІДРОЗДІДУ САМООБОРОНИ

З ітнерв'ю, переклад з англійської

Ковпачок, замість ярмулки, на його голові, типовий єврейський вигляд–цю молоду людину можна взяти за професора Єшіви. Однак він один з провідників у складній системі самооборони і барикад на вул. Грушевського. Зі зрозумілих причин, він просив не виявляти його прізвища.

–Як ви потрапили на Майдан?

Що Майдан означає для вас особисто і для вас, як єврея ?

–Як і більшість, я прийшов на Майдан не „за" щось, а „проти" чогось–загалом, суспільство легше консолідувати навколо гасел протесту. Я ніколи не підтримував українську державну владу. Вбивства на вул. Грушевського стали моїм Рубіконом [точка неповернення]. Це був момент, коли я зрозумів, що... я повинен був приєднатися до людей на Грушевського. Те, що я у захваті спочатку побачив, було дезорганізоване, без проводу, стратегії і т. і. Потім, несподівано для себе, я включився у протистояння, хоча я не вважав, що це „моя війна". Я організував самооборону, будівлю барикад, а пізніше став командиром самооборонпого підрозділу.

–Отже, ви прийшли на Грушевського, не виходячи на Майдан?

–Я відвідав Майдан пару разів, я слухав непов'язаних промов політиків, безвідповідальних заяв лідерів опозиції, і прекрасно знав, що люди можуть наробити більше шкоди, ніж користи, за таких обставин. І коли три опозиційні лідери прийшли на сцену після 7-годинних переговорів з нашим президентом, і виглядало, що вони готові на компроміс, люди послали їх зі сцени й почали рухатися до вулиці Грушевського, готові до акції без військових знань. Я служив в ізраїльській армії і розумію контртерористичні операції, бо брав участь у деяких. Тут проллється багато крови. Людей на барикадах було абсолютно замало для наступальної дії. Я запропонував взяти оборонну позицію і посилити редути. Сьогодні ці барикади виглядають так, як вони повинні виглядати.

Я був повністю впевнений, що я був там, де я повинен був бути, де я, за словами „Пірке Авот" [„Наука батьків"-гебр.] намагався бути людиною там, де немає людей. 1500 були готові силою захопити Український дім, в якому стаціонувало 200 солдатів внутрішніх військ, переважно кадетів, і, якщо б до того дійшло, пролилася б кров. Ми почали переговори, які призвели до їх виходу з Українського дому без одного пострілу.

–Крім вас, чи є інші євреї на Майдані?

–Є чотири ізраїльтяни з бойовим досвідом у моєму підрозділі. Як я, вони прийшли на Майдан, щоб оминути непотрібних втрат. Я назвав би нашу групу „блакитними касками” аналогічно до миротворців ООН. Ситуація на Майдані досить нервова, багато людей хочуть помсти за жертви, і ще більше людей втомилися від опозиційної бездіяльности–всі ці гарячі голови, повні ілюзій щодо реальних боїв, не можуть уявити собі можливих наслідків. Вони також не замислюються над тим, що на іншій стороні барикад є люди, і що наші дії не повинні ганьбити „людське обличчя” Майдану.

–Чи можете ви описати в загальних рисах соціяльний портрет пересічного охоронця Майдану?

–Це строкатий натовп–від азербайджанських купців з Привозу [великий базар в Одесі]–жителі Києва, менежери. Середній вік чоловіків–27-30 років. Люди із Західної України, центральних і східних областей приблизно по-рівному. Більшість з них без спеціяльних політичних симпатій. Жителі з західних областей мають велику повагу до українського національно-визвольного руху–це сімейна традиція. Тим не менш, що радикали не пов’язані з мисленням цих людей. Тягнибок і „Свобода”, наприклад, не дуже популярні серед них.

Так чи інакше, я не бачу, щоб протестувальники схилялись направо. Популістські гасла повністю замінили помірні заклики до консолідації і відповідальности: недопустити до жорстоких дій, встановити самоврядування і не стати вандалами.

http://vaadua.org/news/stoilo-zhit-v-etoy-strane-chtoby-dozhit-do-maydana

СТАРИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ШОЛОМ ВРЯТУВАВ МЕНІ ЖИТТЯ

Підчас бойової сутички на вул. Грушевського куля поцілила в шолом на моїй голові, а скроню тільки подряпала.

Був би і не знав, що подряпана, але хтось мені сказав, що з-під шолому йде кров.

Ігор А.

ДОПОМОГА З ПОЛЬЩІ

Роман Білас, голова управи відділу Об'днання українців у Кошаліні [місто поблизу Балтійського моря у Західнопоморському воєвідстві] повідомив, що перша автомашина відправилася з Кошаліні в грудні 2013 й успішно досягла місця свого призначення. Поляки зібрали чотири тонни [8000 фунтів] теплого одягу, харчових продуктів і 20 тисяч польських злотих.

Вдруге вони зібрали сім тонн гуманітарних вантажів. На жаль, на кордоні всі матеріяли були повернуті назад.

–Ми завантажили подарунки на трьох мікроавтобусах, щоб не привернути уваги митного уряду. Водії з подвійним громадянством були за кермом, але це не допомогло. Україна забороняє всі види іноземної гуманітарної допомоги. Це один із способів, яким уряд хоче знищити Майдан, і не тільки в Києві. Митники сказали, що вони будуть вилучати наші подарунки і заарештовувати наші автомобілі,–сказав Роман Білас.

Таким чином, поляки вирішили знайти інший спосіб. Вони зберегли свої запаси в одному з прикордонних міст і підшукали добровольців для індивідуального перевезення допомоги.

(Gazeta Wyborcza)

ПРОКИНУЛИСЬ УМАНСЬКІ ГАЙДАМАКИ

За один кілометер від Умані (по автомобільній трасі Київ-Одеса), в районі Подібної і Маньківки, революційні повстанці навколишніх сіл числом 500 чоловік мали жорстоку сутичку з моторизованими загонами внутрішніх військ і „тітушками", які прямували до Києва на придушення Повстання.

Як результат, спецзагони і найманці до столиці не доїхали. Транспортні засоби були виведені з ладу, солдати внутрішніх військ роззброєні і без спецспорядження й амуніції на маршрутках відправлені до Умані. Двоповерховий автобус, яким „тітушок" перевозили з Криму до Києва, був спалений.

У ході бою загинув один повстанець, нехай Царство Небесне прийме його правдиву козацьку душу у свої ласкаві обійми!

Анатолій Сазанський,
м. Умань

Юлія ЛАТИНІНА*

ЯНУКОВИЧ І МЕЖА ГЛУПОТИ

Стаття публікована 29 січня 2014 року. Переклад з російської.

Німецький канцлер Конрад Аденауер якось сказав, що Господь, визначивши межу людському розуму, не обмежив людської глупоти. Всі дії українського президента Віктора Януковича є явною ілюстрацією цієї тези.

Влада Януковича вирізняється двома особливостями.

Перша: Янукович–це малий злочинець. А в малого злочинця дуже специфічна психіка: це дуже мілка людина, яка весь час шукає, де б щось поцупити, і не здатна прорахувати стратегічні наслідки своїх вчинків. І друга особливість–в дійсності Україною правлять старший син Януковича і його друзі. Золота і безумна молодь.

За час свого правління Янукович звільнив усіх своїх попередніх соратників і відсторонив від себе своїх надійних спонзорів–олігарха Ахметова, і навіть газового магната Фірташа. Тому в діях української влади немає ніяких цілей, ніяких мудрих задумів, але є надзвичайно примітивна простота дрібних кримінальників і впевненість золотої молоді в тому, що гальми придумав боягуз.

Чому розігнали перший Майдан, в листопаді? На це питання не можливо дати відповіді, як, зрештою, і важко пояснити. Його розігнали тому, що рішення приймають саме неадекватні люди.

Чому, наприклад, „тітушки" [1] влаштували в Києві реальний терор? Треба розуміти, що в Києві найняті владою гопники[2] б'ють всіх

* Юлія Леонідівна Латиніна (16 червня 1966 року народження, Москва, СРСР)–російська журналістка і письменниця. Автор романів у жанрах політичної фантастики та політико-економічного детектива на основі російської дійсності. У журналістиці відома як політичний оглядач і економічний аналітик. (*Вікіпедія*)

підряд, палять машини і займаються вуличним терором, щоб люди боялися вийти з будинків. Можна шукати чи пропонувати якісь раціональні пояснення. Наприклад, влада сподівалася, що обиватель порозумнішає, завиє і закричить: „Де наша міліція?" Або ж можна припустити, що гопників найняли, щоб вони терирозували лідерів опозиції, але для гопників, у їхньому розумінні людських якостей, простіше лупити всіх підряд. Але, швидше за все, „тітушок" пустили не „для чого", а „чому?". Тому, що психологічна потреба у такої влади є тільки одна: дати по морді. „Ах ви з нами так! То ми вам ось так!"

Все вище написане, зрозуміло, не означає безумовної перемоги революції. Після того, коли посадили Юлію Тимошенко–єдиної людини, якої Янукович реально і серйозно боїться–президент вдався до заходу створення слабкої, корумпованої та керованої ним опозиції і частково домігся результатів. Цим проєктом–купити і приручити опозицію–займався пан Клюєв, [3] якого спішно повернули у владу і призначили головою адміністрації президента саме з метою переговорів з опозицією.

Це абсолютно невипадково, що провідники української опозиції–Яценюк, Тягнибок і Кличко–погоджуються на переговори з Януковичем в ситуації, коли ні про які переговори не може бути й мови, але може бути мова тільки про відставку президента, проти якого, власне, і здійснюється революція. І також є абсолютно невипадковим той факт, що Яценюк, Тягнибок і Кличко не ставлять досі питання про звільнення Тимошенко, а раз у раз вмовляють Майдан розійтися. І це стається в той час, коли Майдан і його фізична сила являються єдиним фактором, який леґітимує Українську революцію.

Так чи інакше, навіть якщо Янукович не втече з країни в 2014-му, він програє вибори в 2015 році без варіянтів, і з важкими кримінальними наслідками, тому що невпізнані снайпери, які вбивали людей, і гопники, що громили по Києві, не зможуть залишитися без покарання. Тут Януковичу нічого не допоможе, навіть якщо глава Міністерства внутрішніх справ (МВС) Захарченко, як його попередник, [4] покінчить з собою двома пострілами в скроню.

І для того, щоб зрозуміти, що відбувається, треба пам'ятати дві дуже прості тези. По-перше, ми підсвідомо звикли вважати, що в будь-якому конфлікті перемагає сильніший. У зударі двох сильних противників, сильніший перемагає. Насправді ж набагато частіше зіштовхуються один з одним два некомпетентні противники, і тоді перемагає менш некомпетентний.

І друге. Коли ми бачимо, що людина при владі робить якісь вчинки, ми ставимо собі питання: „навіщо" ? „Чого він хоче цим досягти?" Але в дійсності ця людина часто робить вчинки не за принципом

„навіщо?", але–„чому?" І не тому, що вона хоче щось осягнути, а тому, що влада „зносить дах".

„Беседа", ИТАР -ТАСС / Максим Нікітін

---

1) „Тіту́шки"–збірна назва молодиків, в тому числі спортсменів, яких використовувала влада Януковича для застосування фізичної сили і участи в масових сутичках; зокрема, для перешкоджання діяльности опозиційних активістів та для дій проти вуличних протестів: провокацій, залякування, побиття та розгону демонстрацій, впливу на процес голосування на виборах тощо. Термін з'явився в травні 2013 року, походить від прізвища спортсмена Вадима Тітушка. Набув широкого поширення з листопаду 2013, в період Евромайдану.

2) „Ґопники"–молодь 14-20 років, з низьким рівнем освіти, вкрай низьким рівнем культурних запитів. Зазвичай це діти із соціяльно незахищених і неблагополучних сімей, часто учні профтехучилищ, шкіл-інтернатів, вихованці виправних установ. Ґопники сповідують нонконформізм, культ сили, аґресивности по відношенню до всього чужого, зокрема іншим субкультурам. Моральні принципи „гопників" прості і зводяться до знищення зрадників (змінили групу) гіпі, пацифістів, ґвалтівників, а також презирства до органів законности.

3) Андрій Петрович Клюєв (* 12 серпня 1964, Донецьк)–український політик та бізнесмен російського походження. Глава Адміністрації Президента України (з 24 січня 2014 року). У 2011 р. посідав сьоме місце у рейтинґу „Найвпливовіші люди України" журналу „Кореспондент". Його брат, Сергій Клюєв, також політик і бізнесмен. У своєму розслідуванні, опублікованому на „Українській правді", провідні українські політичні журналісти Сергій Лещенко та Мустафа Найєм з'ясували, що саме на Андрієві Клюєві лежить відповідальність за кривавий розгін Евромайдану 30 листопада 2013 року. Зокрема, у статті зазначається: „Джерела розповідають, що до зачистки Майдану почали готуватися ще на початку минулого тижня–Клюєв разом із своїм першим заступником Володимиром Сівковичем відбирали загони Беркуту, якому доручено брудну роботу". 13 грудня 2013 року на допиті у Ґенпрокуратурі голова КМДА Олександер Попов заявив: розгін мітинґу на Майдані 29 листопада стався після того, як секретар РНБО Андрій Клюєв зажадав встановити ялинку.

4) Ю́рій Фе́дорович Кра́вченко (* 5 березня 1951, Олександрія (місто) —† 4 березня 2005)–колишній міністер внутрішніх справ України (1995–2001), генерал внутрішньої служби України. З 1 грудня 2001 року по 21 травня 2002 року–голова Херсонської обласної державної адміністрації. Був найближчим соратником президента Кучми і вважався одним із ймовірних його наступників. Під керівництвом генерала було розгромлено свавілля організованих кримінальних угрупувань, особливо в Криму. Під час касетного скандалу був звинувачений у зникненні опозиційного журналіста Георгія Ґонгадзе і, відтак, усунутий з першого ешелону української політики. 4 березня 2005 помер внаслідок двох пострілів в голову. Офіційне слідство зробило висновок, що це було самогубство.

Примітки з Вікіпедії

ЯНУКОВИЧ ПОВ'ЯЗАНИЙ з РОСІЄЮ „СІМЕЙНИМ БІЗНЕСОМ"

Президент Янукович

Проросійські симпатії президента Віктора Януковича та його соратників спровокували національну кризу в Україні. Саме вони у листопаді прийняли шокуюче рішення відкласти підписання угоди, яка мала б зблизити Україну з Европейським Союзом. Тим не менше, утримання Кремлем контролю над Януковичем не зводиться лише до обмеження впливу українського президента у зовнішній політиці, але й стосується ряду тіньових фінансових активів. Завдяки проведеному business new europe (bne) розслідуванню, було з'ясовано, що Кремль контролює австрійські голдинґові структури, де Янукович та його команда ховають свої активи.

Але є зрозумілим, що активи президента України і його найближчих соратників–безкомпромісного глави президентської адміністрації Андрія Клюєва і вже екс-прем'єр-міністра Миколи Азарова–як виявляється, утримувалися через родину австрійських юристів, які мають зв'язки з Кремлем.

Опоненти стверджують, що Янукович і його соратники накопичили сотні мільйонів долярів. Зокрема, масштабна і вульгарна екстраваґантність президентського палацу у Межигір'ї під Києвом стали символом корупції, в якій опоненти вбачають сутність режиму Януковича. „Ми вважаємо, що авторитарний режим Януковича був підтриманий корупційними доходами, які були відмиті через міжнародну фінансову систему із допомогою мережі підставних компаній і професійних посередників",–зазначає неурядова організація PEPWatch, представляючи результати роботи провідних сайтів журналістських розслідувань „Наші гроші" і „Українська правда".

Межигірський маєток Януковича

Згідно з PEPWatch, межигірські володіння Януковича де-юре належать британській компанії Blythe (Europe) UK, у той час, як його просторі мисливські

угіддя, що охоплюють 75 000 гектарів в Сухолуччі є власністю іншої британської компанії Astute Partners Limited.

PEPWatch повідомляє, що сім'ї найближчих соратників Януковича–Азарова і Клюєва–також накопичили активи, які утримуються іноземними фірмами: син Азарова Олексій володіє активами, зокрема, величезною віденською віллою через компанію з Ліхтенштайну, яка має назву LADA Holding Anstalt. Клюєв і його брат Сергій зберігають активи через австрійську компанію Slav Beteiligung GmbH.

Всі ці іноземні голдинґові структури, якими користуються Янукович та його соратники, мають дещо спільне–зв'язок з Райнгардом Прокшем, австрійським консультантом, що надає послуги бізнесу, як на рівні директора, так і через голдинґові структури, що використовуються для реєстрації компаній-клієнтів.

Кремлівський опікун?

У 52-річного „сенатора" Райнгарда Прокша вражаючий послужний список, відповідно до інформації, яку він надав bne. Його „сенаторський" титул походить від членства в „Економічному Сенаті", елітній міжнародній мережі з економічного управління. Прокш також стверджує, що викладає в університетах США і Цюріха, а також має наукові публікації.

Але крім його передбачуваного зв'язку з адміністрацією Януковича, Прокш може мати зв'язки з людиною, яка є таким же ерудитом, як він сам, і займає посади на найвищому рівні в Росії: контроверсійний перший віце-прем'єр Росії Ігор Шувалов.

Повітряні замки

Прокш є директором компанії з управління нерухомістю Burgau Estate Verwaltungen GmbH за адресою Untergau 27-29 Weissenbach am Attersee. За цією адресою знаходиться ідилічний замок на березі престижного озера Аттерзее, улюбленого місця австрійської і европейської золотої еліти. В 2007 році австрійські ЗМІ стверджували, що замок знаходиться у власності Шувалова. Burgau Estate Verwaltungen належить фірмі у Ліхтенштайні Curt Stiftung, якою керує ліхтенштайнський офіс Прокша. „Burgau Estate не пов'язана з Росією",–запевнив Прокш bne.

В 2011 році Шувалов опинився в центрі скандалу, коли в міжнародні засоби масової інформації просочилися документи, які вказували, що його родина завдяки інсайдерській інформації здобула акції „Газпрому", і що десятки мільйонів долярів були переведені на офшорний рахунок Шувалова компаніями, які підозрюються у зв'язках з олігархами Романом Абрамовичем і Алішером Усмановим.

Але не стільки особисті інтереси Шувалова, скільки саме його офіційна політична роля як першого віце-прем'єра робить його

зв'язки з Прокшем–враховуючи ймовірні зв'язки Прокша з Януковичем–надзвичайно контроверсійними.

Україна в даний час знаходиться в політичній кризі через втручання Росії, ціллю якого було змусити Київ відмовитися від угоди про вільну торгівлю та асоціяцію з ЕС на користь більш тісних політичних та економічних зв'язків з Росією. І Шувалов є одним з основних міжнародних посередників та лобістів Кремля: як головний координатор саміту G8 у 2006 році в Санкт-Петербурзі, організатор Азіятсько-Тихоокеанського реґіонального саміту у Владивостоку в 2012 році і успішної російської заявки на проведення Чемпіонату світу з футболу 2018 року, він знаходиться на передовій Кремля з розширення сфери міжнародного впливу.

Віденський вальс

Російські зв'язки Прокша не обмежуються замком Шувалова, і можуть бути навіть масштабнішими–це пояснює, як він отримує своїх високопосадових клієнтів. Згідно з рослідуванням bne, кузен і бізнес-помічник Райнгарда Прокша Ріхард, також бізнес-юрист, має тісні зв'язки з високопосадовим проросійським лоббі в Австрії і ЕС.

У Відні участь брали й беруть у бізнесах Голдовський та Штефан Малашофські через Petrochemical Holding GmbH, Tuna Privatstiftung, Sachseln-Privatstiftung, Petrochemical Holding, Tuna Privatstiftung, Sibur Trading AG, Vienna Capital Partners (VCP), провідної приватної інвестиційної групи, яка спеціялізувалася в сфері енерґетики і хемії в Центральній і Східній Европі. Малашофські був членом правління і акціонером в CE Oil & Gas Trading, дочірній енерґокомпанії VCP, а в Угорщині–Borsodchem.

Кремлівський лобіст

Зв'язки Прокша через VCP можуть простягатися не лише на схід до Москви, але і вгору–до вищих ешелонів австрійської політики і в напрямку европейського Парляменту.

VCP мала близькі зв'язки з ключовими австрійськими політиками–провідними проросійськими лобістами в країні. Ернст Штрассер був членом правління низки дочірніх енерґетичних компаній VCP. Один із помічників Штрассера Крістоф Ульмер, колишній секретар кабінету в австрійському уряді, очолював CE Oil & Gas Trading, яка належала австрійському VCP.

Штрассер і Ульмер були також провідними прокремлівськими лобістами в Австрії. Починаючи з 2003 року, Штрассер був виконавчим президентом Австрійсько-російського товариства дружби (АРТД), мережевої платформи високого рівня для політиків і бізнесменів, а Ульмер був членом цієї організації. Згідно з її веб-сторінкою, АРТД „тісно співпрацює з Посольством РФ", а російський

посол–почесний президент товариства. АРТД проводить зустрічі в розкішній „Залі дзеркал” Віденського палацу Кайзергауз, наразі органіація промотує Зимові Ігри в Сочі.

Прокремлівський лобіст Штрассер перейшов межу дозволеного після того, як став членом Европарляменту в 2009 році. У 2011 році журналісти The Sunday Times видали себе за лобістів, запропонувавши членам Европарляменту 100 тис. долярів за внесення поправок у закони. У січні 2013 року Штрассер отримав вирок про чотирирічне ув'язнення за хабарництво і наразі цей вирок проходить процес оскарження.

Адміністрація Януковича звинуватила нині ув'язненого колишнього прем'єр-міністра Юлію Тимошенко у зраді національних інтересів, коли вона, очолюючи уряд у січні 2009 року, підписала руйнівну угоду з Росією щодо збільшення ціни на газ. За словами її опонентів, Тимошенко піддали шантажу, аби вона поставила підпис під угодою, оскільки у Кремля були певні важелі впливу на неї, які походили із кримінальної справи, відкритої в Росії ще в 1990-х роках і пов'язаної з боргами її компанії-газотейдера. Як кажуть її критики, вона погодилася на високі газові ціни для України в обмін на те, аби було закрито цю справу.

Але тісні фінансові зв'язки родини Януковича і наближених до неї осіб із Кремлем показують, що такі ж арґументи можуть бути використані і стосовно рішення, яке приймалося Януковичем в останню хвилину і призвело до дестабілізації, про відмову від підписання ключової угоди з Евросоюзом у листопаді.

Щупальця Росії проникають глибоко в Україну, і найбільша іронія полягає в тому, що деякі кремлівські зв'язки Януковича пролягають через Европу.

(„Главком”, Youtube, anonime46)

ЛУКАШЕНКО ПРО УКРАЇНУ

Олександер Лукашенко вважає катастрофою політичну кризу в Україні: „Прекрасна країна з прекрасним народом, і ось цей бардак з так званим ринком, де клани поділили країну,–ось до чого це призводить. Як тільки діти Президента починають займатися бізнесом–чекай біди. Як тільки у дружин і коханок з'являються корони на голові–чекай біди.”

Він боїться, щоб Україна остаточно не стала ареною розборок між Заходом і Сходом.

КНИГА ЯНУКОВИЧА – 16 МЛН ГРН ГОНОРАРУ

Народна депутатка з фракції „УДАР" Ірина Геращенко оприлюднила фотографії книги, що вийшла під авторством президента України Віктора Януковича „Діяти та перемагати", гонорар якого за публікацію видання склав близько 16 мільйонів гривень, пише NewsOboz.org з посиланням на Главком.

Така книга існує–це всім скептикам, до яких і я належала... ".

За її словами, „Янукович–автор фотоальбому зі своїми фотографіями".

„Я так розумію, сам себе фотографувати він не міг, тому його авторству належать назва книги і цитати про „сенс життя", біля кожного фото. Уявляю, яким був би гонорар, якби йшлося про тексти, а не тільки цитати. Межигірський розмах, друзі",–підкреслила Геращенко.

Вона також зазначила, що книга надрукована на якісному дорогому папері, пишуть „Новини Донбасу".

„І зверніть увагу–стрічка на президенті на обкладинці майже така, як ми на Майдані носимо–відразу видно, до Вільнюського саміту людина книгу писала",–додала вона.

Нагадаємо, в період з 2000-го по 2010 рік Янукович видав чотири свої книги: „Рік в опозиції. У політиці НЕ Буває залишкових перемог і поразок", „І рік при владі. Від кризи–до економічного зростання", „Здолати шлях" і „Як Україні далі жити". Також в його бібліографії значиться англомовний „Путівник по Україні для інвесторів"–Opportunity Ukraine, виданий у 2011 році. Всі ці книги виходили у різних видавництвах.

Згідно з декляраціею про доходи, Янукович у 2012 році отримав авторську винагороду від друкарні „Новий світ" у сумі 15 млн 551 тис. грн відповідно до умов видавничого договору, укладеного в 2011 році. За 2011 рік президент України від того ж підприємства отримав гонорар у сумі 16,4 млн грн.

Mail.Ru

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД КРИТИКУЄ ЕКОНОМІЧНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

МОСКВА–Міжнародний валютний фонд випустив 17 грудня 2013 року нищівний звіт про фінансову ситуацію в Україні, зазначивши, що уряд президента Віктора Януковича в значній мірі не провів необхідних економічних реформ, на які він зобов'язався, в рамках угоди про позики в сумі 15 млрд дол. у 2010 р. Прем'єр-міністер України високо оцінив російську допомогу, кажучи, що криза тим самим проминула (19 грудня 2013). У звіті МВФ підкреслюється, що пропозиція Росії про надання $15 млрд позик і зниження ціни на природний газ можуть бути набагато більш ризиковані, ніж президент В. Путін прогнозує.

Президент Путін заявив, що Фонд національного добробуту купить за 15 млрд долярів Еврооблігації України та що Газпром, контрольована державою енергетична компанія Росії, знизить ціну на газ до $268,50 за 1000 кубометрів від попередньої ціни($395 до $410), на чому Україна зекономить близько $2 млрд річно. Україна опинилася у серйозній економічній кризі. В переговорах з МВФ про додаткову допомогу Янукович і його представники заявили, що умови МВФ вважають занадто обтяжливими. Ці умови включали підвищення побутових тарифів на комунальні послуги та обмеження державних витрат. Порятунок з Росії, як В. Путін висловився–це жест для „братньої" країни, дається без вимог, протилежно МВФ. На це МВФ прокоментував, що без комплексних реформ, у тому числі деяких жорстких заходів щодо економії, будь-які гроші українському уряду, будуть кинуті у чорну діру.

В. Путін запевнив, що Росія зробить вигідні інвестиції і 15 мільярдів долярів „будуть повернуті" їй. „Я хочу ще раз нагадати, що ми будемо заробляти 5 відсотків, облігації будуть на Ірландській фондовій біржі, відповідно до британського закону, тому вони захищені. Ми не збиткуватимемо наших грошей. І ця підтримка, звичайно, робиться для наших українських друзів".

МВФ заявив, що Україна залишила по собі погану репутацію. Ґрунтуючись на своєму досвіді з Україною, Фонд запропонував створити новий механізм для скасування цієї програми, яка діяла незадовільно, особливо у випадку з Україною, де на уряді лежить основна провина.

„Програма швидко вийшла з рейок, як влада зупинила реалізацію узгодженої політики"–пишеться у звіті Фонду. Досі Україна була поточною щодо платежів від 2010 кредитів, проте МВФ застосував кари за надмірні витрати в той час, як Україна зіткнулася з рецесією.–Пенсії та заробітні платні збільшувалися, крім цього, щедрі енергетичні субсидії та витрати на Европейський футбольний чемпі-

онат призвели до великого дефіциту сектору державного правління та державної компанії Нафтогаз". МВФ зажадав серйозних змін. „Директори рекомендували владі України реалізувати комплекс всеохоплюючого кориґування політики в ряді областей, у тому числі скорочення податкових та зовнішних дефіцитних рахунків, поетапної відмови від енерґетичних субсидій, зміцнення банківського сектора і поліпшення зовнішньої конкуренто-спроможности компанії",–говориться у звіті.

Деякі з найбільш серйозних проблем України, як виглядає, є в енерґетичному секторі. Знижка цін на природний газ з Росії, хоч допоможе у балансуванні українському уряду, але може погіршити проблеми через надмірне вживання енерґії та нерівномірні енерґетичні субсидії, особливо для житлових будинків.

МВФ рекомендує збільшення оплат на комунальні послуги, в поєднанні з допомогою для бідних сімей. „Великодушні, конструктивні та широкі підвищення оплат необхідні",–пишеться у звіті.

МВФ очікує, що Україна вийде з рецесії в 2014 році, але попереджує: „Усе таки існує значне ризико, створене суперечливою політикою і політичною та економічною невизначеністю в останній час".

Подано за статтею Давида Гершегорна

ГОЛОВНИЙ РАБИН УКРАЇНИ: МИ ВСІ ЗНАЄМО, ЩО НАМ ПОТРІБНО

Головний рабин Києва та України, голова Ради рабинів Єврейської конфедерації рабин Яків Дов Блайх побажав країні єдности всіх громадян. Про це він сказав у коментарі Укрінформу. „Ми всі знаємо, що нам потрібно, а потрібно, щоб був спокій в Україні, щоб ми йшли шляхом до демократичного розвитку, який нам дуже необхідний, щоб йшли до розуміння і об'єднання всіх громадян України. Щоб ми були єдиними і йшли єдиним шляхом."

Рабин Блайх і його сім'я у народному українському одязі. Раз на рік, на Свято Пурім, також відомим як Свято Естер, релігійним євреям дозволяється надіти неритуальний одяг.

Він також додав, що потрібно провести розмову не тільки між політичними силами, а й між громадянами. Потрібно щоб кожен думав не тільки про себе, а й про Україну загалом, і про те, що можливо зробити для того, щоб ми були єдиними, що „усі розуміють, що нам потрібно рухатися до Европи, але постає питання за яким темпом нам треба це зробити". (*Укрінформ*)

Йосиф СІРКА

КОЛИ ПОЛІТИКИ ЖИВУТЬ АМОРАЛЬНО

Коли в родині живе хоч один член неморально, то, переважно, страждають усі члени родини. Коли ж неморально живе політик, то совість гризе його виборців, що вони були наївними, коли повірили обіцянкам. Якщо ж неморально живе посадова особа, чи президент, прем'єр-міністер, то страждає більшість людей країни, які дотримуються моральних засад в родині і суспільстві.

У багатьох країнах і досі не виберуть розлученого, чи розлучену на посаду президента, бо вважається, що коли людина дала раз слово, то повинна його дотримувати. І це стосується не тільки церковних, але й цивільних шлюбів. Під сучасну пору, коли існує лік, який дає можливість приховати імпотентність, не легко знайти політика, який би не був розлученим. Сьогодні ми знаємо, що добрим президентом можна бути і розлученому, це довів Рональд Рейґан, який був першим президентом США, що був одружений удруге.

Мораль одноразового одруження порушували вже більше голів урядів та президенти, серед яких найвідомішими є французькі президенти, італійський прем'єр-міністер, німецькі канцлери та президенти, чи російський президент, зрештою, навіть наступник британського трону розвівся.

Всі вони пояснювали свої розлучення тим, що хотіли бути „чесними" до дружин та, певно, вірними коханкам, чи новим дружинам, або великим коханням. Буває, бо ж не дарма кажуть, що серцю не накажеш!

До них не зарахуєш українського президента, який без всяких пояснень тримає законну дружину, мовби, у засланні – її він ще ніколи не взяв на закордонну подорож, ніколи вона не появиться у місті праці чоловіка. З короткого фільму про якесь велике гуляння в „палаці" Межигір'я, видно танцюючого Януковича, але „Першої леді" України ніде не видно, та й не знати, чи вона колись була у цьому маєтку президента України, хоч він і тут має „робочий кабінет".

Звичайно, що кожна людина має право на приватне життя, але політик, чи президент, такого права не мають, бо їхній спосіб життя віддзеркалює і їхнє моральне обличчя. Не можна очікувати моральної, чистої політики від людини, яка живе неморально у сімейному розумінні. Так заведено, що, коли ти став політиком, то ти позбуваєшся приватного життя! Ти стаєш відкритим і твоє „приватне" стає „публічним", а це відповідальність не тільки перед родиною, але й суспільством!

Життя Януковича без дружини породило вже не одну леґенду про молодих білявок, а у декого навіть закрадаються підозри, що він змінив сексуальну орієнтацію. Дуже можливо, що саме у Кремлі мають певну уяву і документи про „приватне життя" президента України, що й пояснювало б його раптову зміну европейської орієнтації на азіятську.

Про те, що з політики в Україні зникла мораль і совість, свідчить новорічне звернення Януковича та виконання на Майдані українського гимну півмільйоном людей, яких не помітив ані Янукович, ані його міністер внутрішніх справ.

Згідно зі словником, ,,мораль–одна з форм суспільної свідомости; сукупність принципів, правил і норм, що історично змінюються і реґулюють поведінку людей один до одного і стосовно суспільства".

Яку ж мораль сповідує влада в Україні, якщо вже другий місяць мовчить про винних у аморальному побитті дітей?

Народ–це не дружина, яку можна закрити на кухні, це не коханка, чи коханець, яких можна купити, позбутися. Народ це суспільство, яке має право на правду, на свободу інформації, має право вимагати моральної поведінки від тих, які живуть за його рахунок!

Неморальна поведінка можновладців породжує аморальну поведінку підлеглих, що можемо прослідкувати на прикладах неморальної поведінки міліціонерів, бойовиків ,,Беркута" та найманих людей т. зв. ,,тітушок", які за гроші готові побити невинних дітей, жінок, депутатів–будь-кого, хто критикує аморальну владу.

Зрештою, неморальна влада породжує і неморальні партії, свідченням чого є перекупка депутатів та аморальна КПУ, яка ще недавно говорила про ,,найвищий тип моральности–мораль комуністичну". Саме завдяки цій партії тримається сьогодні в Україні аморальна влада, яка служить не народові України, а мафіозним кланам та імперському Кремлеві.

Якщо риба псується від ґолови, то її відрізають. Якщо ж влада аморальна–її замінюють! Так воно ведеться у цивілізованому світі, а Україна ж европейська країна!

4.1.14 р.

НОВІ ПРАВЕДНИКИ СІТУ

КИЇВ. – 7 листопада шестеро українців, які у роки Другої світової війни врятували євреїв, отримали відзнаки від імені Держави Ізраїль. Як заявив на церемонії вшанування Посол Ізраїлю в Україні Реувен Дін Ель, понад 2 000 українців отримали звання праведників народів світу. Україна за кількістю праведників посідає четверте місце у світі, поступившись Польщі, Голляндії і Франції. *(Радіо „Свобода")*

Віталій Портников

ПОРТНИКОВ: „УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ БІЛЬШЕ НЕМАЄ, І НІЯКИЙ РОСІЙСЬКИЙ КРЕДИТ ЇЙ НЕ ДОПОМОЖЕ".

Головне–це те, що Українська держава, створена в 1991 році, вичерпала свої функції і можливості. Україна, по суті, виявилася просто перейменованою Українською РСР, що пройшла за ці роки шлях від розвалювання колишньої радянської республіки до „олігархічної" республіки і, нарешті, криміналізованого феодального володіння. Але, ставши криміналізованим феодальним володінням, Українська держава втратила той баланс, який допомагав їй існувати всі ці роки без будь-яких серйозних реформ в економіці, політиці та соціяльному житті. Цей баланс був пов'язаний, насамперед, із соціяльними, скоріше навіть реліктними соціялістичними функціями держави. За копійки приватизувала стратегічні об'єкти економіки і ще продовжує обкрадати країну чиновницько-олігархічна еліта, яка породила мільйони по-патерналістському налаштованих обивателів, незацікавлених ні в благополуччі самої країни, ні у власному її розвитку. Натомість вимагають від київських Цезарів „хліба і видовищ".

Ще однією дуже важливою частиною балансу було фактичне невтручання держави в життя громадян. Державна машина з її корупційністю, хабарництвом, мільйонними доходами і нерухомістю чиновників на Заході була як би сама в собі, громадяни–самі в собі. Українці стикалися з державою тільки у виняткових випадках–коли вона виконувала свої соціяльні зобов'язання, або коли їй потрібно було дати хабара. Але в усьому іншому громадяни України жили як би поза країною–не те, щоб ніде, а у себе вдома, на присадибній ділянці, словом–на жорстко обмеженій території, що не пропускає досить природного для цивілізованого світу почуття загальнонаціональної зацікавлености.

Саме цього балансу більше і не існує. Прем'єр-міністер Микола Азаров не жартує, коли каже, що російська соціяльна виплата врятувала українську економіку. Української економіки дійсно більше немає, і ніякий російський кредит їй не допоможе, хіба що віддалить неминучий крах, а самий кредит буде розкрадений тими, хто його просить. Така логіка сформованої системи. Вона самогубна і ніщо в цьому світі не може її змінити. Тому ніяких квазісоціялістичних функцій Українська держава в найближчі роки виконувати вже не зможе. А без виконання цих функцій вона недієздатна, бо авторитаризм, заснований на крадіжці, може бути диктатурою тільки при наявності величезних грошових засобів. Баланс „невтручання" держави в життя громадян і

невтручання громадян в життя держави був теж зруйнований з появою Майдану. В країні появляється все більше і більше активно налаштованих громадян–і держава люто з ними бореться, використовуючи для цієї боротьби силові структури, загони криміналізованих найманців, суди, наклепницькі ЗМІ та інші інструменти знищення громадянського суспільства та вільної журналістики. І тепер уже ніхто, хто починає замислюватися про майбутнє України і щось робити для забезпечення цього майбутнього, не може бути впевнений у своїй безпеці.

Але коли ми констатуємо, що Українська держава зразка 1991-2013 років руйнується, ми не можемо сказати, яким буде наша нова країна. Активно налаштована частина суспільства прекрасно розуміє, що вона буде іншою. Незабаром до цієї активної частини приєднається і залишиться без засобів до існування по-патерналістськи налаштована частина громадян. І вона теж зрозуміє, що Україна повинна стати іншою–інакше не вижити. Але іншою–якою? Це і є найголовніше питання, на який ні в кого сьогодні немає відповіді. Українці втомилися від безпросвітности, криміналітету, відсутности перспектив, всієї тієї сумної азіятчини і „совковості", в яку обернулися райдужні очікування від незалежности. Але чи багато хто готовий зрозуміти і прийняти необхідні для одужання ліберальні економічні реформи? Чи багато хто готовий не просто говорити про европейську інтеґрацію, а й сприйняти ті норми спільної відповідальности, взаємоповаги, толерантности, які і зробили континент, на якому знаходиться Україна, сучасною Европою? Чи багато хто розуміє, що інша Україна–це не чудеса, які призведуть не до повернення патерналістської економіки, а до важкої роботи, до „вудки", якою доведеться ловити рибу, а не до рибного базару?

Піратські дії влади щодо протистояння мирному протесту останніх місяців дійсно створили спільну плятформу протистояння авторитаризму, самоуправству і криміналу. Але це ще не загальна плятформа творення–сьогодні такої плятформи немає ні у політичних силах, ні в громадських організаціях, ні в самих українців, що беруть участь у протесті. Можна, звичайно, сказати, що ця плятформа буде вироблятися в ході протестів, але про творення завжди важко дискутувати в часи протистояння і репресій. Тому навіть у разі краху існуючої владної структури період турбулентности продовжиться–поки нова державна і громадська структура не знайде, нарешті, чітких форм. Це і буде кінець лихоліття, в якому всі ми живемо і початок часу України. Але сьогодні ніхто не скаже вам, якою буде ціна, заплачена за цей початок і коли ми вийдемо з турбулентности. Ми все ще в польоті–і, як дотепно і точно помітив філософ Зиґмунт Бауман: ми летимо в літаку, пілотська кабіна якого порожня і аеродром для благополучної посадки ще недобудований.

„Майдан" (Переклад з російської)

Юрій ВИННИЧУК

ХАБАР – РУШІЙ ПРОҐРЕСУ

Скорочено

Якби не хабар, я б, може, в юності теж загримів за ґрати. Хабар – це той кит, на якому ґрунтується добробут будь-якого чиновника.

Слово це прийшло до нас від тюрків. Мабуть, ще князі наші запозичили його у татар, коли возили їм дари. В Росії згодом це слово замінили на милозвучнішу „взятку". Причому милозвучнішу не так для того, хто дає, як для того, хто бере.

Ну, взяв, взяв. З ким не буває? Але що взяв? Взятку. Щось таке маленьке, несуттєве. Можна навіть назвати це „взяточкою".

А от українці, які не мали своїх державних чиновників і хабарників, залишилися при давньому терміні. В українців не було кому дбати в цьому випадку про милозвучність. Хабар, то й хабар.

Щоправда, слова цього ніхто не вживає, коли до діла доходить, бо воліють не хабара обіцяти, а казати: „я вам віддячу". Знайомому лікареві один чоловік сказав: „Пане дохтір, візьміть мою жінку під себе, а я вам – не бійтеся!"

І отак під сузір'ям хабарів ми живемо уже кілька сот літ. Час від часу хтось бовкне: геть корупцію! Провладні мужі покивають головами: так-так, треба з нею, клятою, боротися. Але минає час, а вона процвітає собі і тільки росте в об'ємах.

Минули ті часи, коли відкати були по 10%. Гай-гай, тепер, кажуть, і до 70% доходить. А найгірше буває, коли влада міняється.

Рипнувся мій знайомий бізнесмен зі своєю проблемою у столицю, а там кажуть: треба дати. Та я вже дав,–дивується він. Е-е,–відповідають,–то ви тим дали, котрі вже пішли, а тут треба цим дати, котрі прийшли. Дав і цим. Тепер переживає, щоб чого доброго цих не копнули та інші не прийшли.

Взагалі ми усі так призвичаїлися до хабарів, що багато кого це цілком задовольняє. Ось, наприклад, мене. Я, скажімо, і сам не піду і знайомим не раджу лікуватися на шару. Собі ж дорожче.

Недавно пересвідчився остаточно, коли завітав до поліклініки за місцем проживання. Згаяв цілих півтора тижні і без результату.

Плюнув, пішов до знайомого лікаря, той завів до фахівця–за два дні я побачив результат. А дорожче вийшло тому, що усі ті півтора тижні я приймав дорогі препарати, які мені помагали, як мертвому припарка, а винесли більше, ніж візита до фахівця.

Не розумію, навіщо мені сидіти у черзі в поліклініці, якщо я можу заплатити і потрапити без черги? А якщо я не хочу лежати в палаті з

десятком хворих, які будуть діяти на нерви, то можу любенько собі зайняти окрему палату.

Я не розумію, чому цього врешті решт не узаконити. Але насправді я цього не хочу, бо тоді знову утворяться черги вже з тих, хто заплатив, щоб його прийняли без черги. А якщо захочеш і цієї черги уникнути, то все одно доведеться доплатити.

Поки існують хабарі, я не маю жодних проблем із квитками на потяги. Телефоную–і маю. Ну, доводиться переплачувати, звичайно, 20 гривень. Але: а) в черзі не стою; б) навіть в день від'їзду маю ґарантовано купейний квиток на нижній полиці.

Якби не хабар, я б, може, в юності теж загримів за ґрати. Бо і з джинсами мене мєнти затримували, і з валютою. А так–викрутився.

Хабар–це той кит, на якому ґрунтується добробут будь-якого чиновника. Скільки у нас не було говорено про якісь спрощені системи оподаткування, реєстрації, узаконення і т. д.–віз і досі там, бо чиновники зі своєю документацією, яку обов'язково слід „погоджувати", нікуди не ділися.

Доходить до маразму. Міськрада одного маленького містечка під Львовом раптом отримує від начальника управління охорони культурної спадщини Львівської обласної державної адміністрації циркуляр про те, що відтепер усі забудови, прибудови, земельні ділянки і т. д. слід узгоджувати з цим управлінням.

Тобто виходить, що до культурної спадщини тепер належать ґаражі й сараї з туалетами включно. А чому? Бо прийшов новий начальник, і йому хочеться отримати саме той об'єм роботи, який ґарантує йому стабільний дохід.

А інакше якого дідька взагалі йти на державну службу?

Чиновників, які б не брали хабарів, мабуть, просто в природі не існує. Більшість із них уже давно підстрахувалися на той випадок, коли можуть попастися. Тому самі жодних конвертів у руки не беруть. Натомість радять звернутися до людини, яка „рішає питання".

Один чиновник признався мені, що коли бачить, що до нього прийшли з конвертом, киває головою на шафу, а сам покидає кабінет. Пізніше заходить, але до шафи не наближається. Так може тривати навіть кілька днів.

Це ж яку треба мати витримку! Просто тобі Штірліц якийсь. От тому його ще досі і не скрутили.

ТСН

* * *

Якщо ми хочемо, щоб нас поважали інші, мусимо навчитися поважати самі себе.

Павло Загребельний – письменник

„МАФІЯ–ПАРАЛЕЛЬНА ВЛАДА" – ЗАЯВИВ ЄВГЕН МАРЧУК 14 РОКІВ ТОМУ

„Доки не буде розгромлено кримінально-кланову владу, що побудувала вертикаль від села до Києва, порядку не буде"–заявив під час зустрічі з трудовими колективами Донецька голова Комітету Верховної Ради з питань соціяльної політики і праці Євген Марчук.

Депутат зазначив, що сьогодні в Україні понад 10 таких кланів, котрі вже „навіть не мафія, а паралельна влада". За словами Є. Марчука, війну з ними як „серйозну загальнодержавну операцію" можна закінчити за півроку, спираючись на наявні силові структури після їхньої фільтрації". Тим більше, що там 99%–порядні хлопці"–сказав Є. Марчук.

За словами голови парляментського комітету, в Україні обертається 10 млрд дол. готівкою, приблизно стільки ж вивезено за межі України. „Не розчистивши владу, не розібравшись з нею від верху до низу, повернути ці гроші й змусити працювати на леґальну економіку неможливо."–заявив Є. Марчук.

Петро ЙОСИП

1,2 млн УКРАЇНЦІВ ПОКИНУЛИ БАТЬКІВЩИНУ

Понад мільйон українців виїхало на заробітки за кордон у 2011-2012 рр. Такі дані надала Тетяна Міненко, координатор проєкту з питань трудової міґрації й експерт Міжнародної організації праці. „Це число–1,2 млн–стосується двох років. У цей період найбільший потік трудових міґрантів з України спрямований до Російської Федерації та Польщі, на другому місці–Італія, на третьому–Чеська Республіка"–сказала п. Міненко.

За словами експерта, до кризи в еврозоні основними країнами призначення українських міґрантів була Італія, Еспанія, Портуґалія, але за останні два роки міґрація „перемістилася" до Центрально-Східної Европи та Росії. Крім того, майже 3 млн українців бодай раз виїжджали за кордон із метою працевлаштування, у межах так званої сезонної міґрації.

Згідно з даними Державної служби статистики за 2013 рік число людей, які еміґрували з України, зросло більше ніж удвічі–на 157%! Громадянство України на громадянство інших країн за минулий рік змінили 18,7 тис. людей. Шукати кращого життя українці їдуть у країни Евразійського Союзу, США, Канаду, Австралію й Ізраїль. Водночас, знизилася кількість людей, котрі отримали пашпорти з українським громадянством. Їх було видано 41,6 тис. осіб, що на 20% менше, ніж за аналогічний період 2012 року.

Василь ШПАРИК

ШЕВЧЕНКО І УКРАЇНІЗАЦІЯ ГАЛИЧИНИ

Був час, коли українців Галичини, Закарпаття та Буковини наші загарбники намагалися відірвати від Наддніпрянської України, нашої спільної Матері-Неньки, для чого називали нас русинами, а нашу мову–руською. Та на українській землі 200 років тому появився Тарас Шевченко; і наша духовна єдність, попри територіяльне розмежування, у процесі своєрідної українізації створила єдиний етнос, назва якому–українці.

Шлях до цього єднання був нелегкий, бо, попри все, неґативну ролю відігравало москвофільство, проте у Галичині вдалось витіснити етнонім „русини" на „українці", наприкінці XIX–початку XX століття, а в основному вже після Першої світової війни; коли в пам'яті народній була Злука, Українська Народна Республіка та Західно-Українська Народна Республіка; коли вояки Української Галицької Армії в 1919–1920 роках брали участь у визвольній боротьбі з більшовиками і білоґвардійцями на теренах Наддніпрянщини і переконалися, що ми єдиний народ.

Однак у наше сьогодення етнонім „русини" ще живучий подекуди у Закарпатті та на Буковині, що є сучасним москвофільством (русофільством), яке існує під егідою Православної Церкви Московського патріярхату, що на цих теренах домінує. Поза межами України спостерігається у Східній Словаччині, Румунії (Сучавський повіт), а також серед колишніх вихідців із Закарпаття у Сербії (Бачка), іноді в діяспорі в США та Канаді (також руснаки).

Моя пам'ять чітко зафіксувала стан справ у Галичині у тридцяті роки XX століття: галичани однозначно стали ідентифікували себе як українці; портрет наддніпрянця Тараса Шевченка був у Галичині чи не в кожній українській домівці; йому будували пам'ятники по селах і містечках; драматичні гуртки „Просвіти" ставили переважно п'єси Тараса Шевченка, Карпенка-Карого (Івана Тобілевича), Івана Котляревського, Марка Кропивницького, Лесі Українки.

Тут на думку приходять особисті спогади, зокрема, коли я в 1938–1939 роках навчався у Приватній купецькій гімназії товариства „Рідна школа" у Львові. Нашими педагогами були переважно колишні вояки Української Галицької Армії чи корпусу Українських січових стрільців, які, переслідувані польською окупаційною владою, опинилися в Австрії, Чехословаччині або в Німеччині, де здобули вищу освіту.

Особливо в тому пляні відзначався д-р Євген Юліян Пеленський (до речі, згодом визначний діяч української діяспори в Австралії). Його читанка „На грані століть" рясніла віршами Тараса Шевченка. Багато з нас, учнів, на жаль, чи не вперше (школи були польськомовними, програми з jezyka ruskiego–мінімальними) почули Шевченків Заповіт („Як умру, то поховайте") з його невмирущим закликом „...Поховайте та вставайте, кайдани порвіте і вражою злою кров'ю волю окропіте..."; його пророче послання „І мертвим, і живим, і ненародженим..." з надією, що „...оживе добра слава, Слава України..." із закликом „Обніміться ж, брати мої, молю вас, благаю!" А ще „Гайдамаки" із закликом „...Сини мої! орли мої! Летіть в Україну...". До речі, ось звідки сучасне „в Україну" замість нав'язуваного російським загарбником „на Україну". Отже, попри те, що нас офіційно польська влада називала русинами, педагоги гімназії утверджували в нашій свідомості чітке і безкомпромісне: „Я–українець!", „Я–українка!".

Так в основному на творах Тараса Шевченка виховувалися патріоти України, які, на жаль, як і моя однокласниця, внучка Івана Франка Віра Франко, уже в 1940 стали жертвами радянського НКВС. Мабуть, у руки московських енкаведистів попали архіви польської політичної поліції „Дефензиви", бо гімназисти були активними учасниками політичних подій осені 1938 року–весни 1939 року.

Не можу не згадати і управителя бурси (гуртожитку) „Рідної школи" д-ра Зубрицького. Він завів для мешканців бурси (а я був таким) щотижневі „освітні години". На них особисто читав твори українських поетів і письменників, серед яких основне місце займали твори Тараса Шевченка. Ось такою була відповідь польським шовіністам.

Галичина у тридцяті роки XX століття кінцево позбулася „русинства" і стала українською.

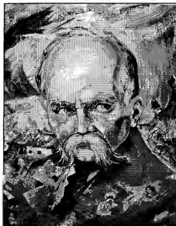
Василь ШПАРИК,
фронтовик Другої світової війни, полковник у відставці

РОЗШУКИ

Шукаю інформацію про свого діда **Предко Пилипа Кіндратовича**, 1924 р. н., уродженця та мешканця с. Журавці, Рава-Руського (тепер Польща). Перебував у лавах дивізії „Галичина", згодом в УПА. Про місце його служби та бойові дні нічого невідомо.

Вишняк Франко Андрійович, 1927 р. н. Був вояком дивізії „Галичина". Забраний у Німеччину в червні 1944 р., був у районі Брандебурґа. Імовірно еміґрував до Канади. Розшукує його племінник. Писати до–„Вістей комбатанта" або е-пошту: arkushai@ukr.net

ДУХ НЕВМИРУЩОЇ УКРАЇНИ

Багато хто з митців, на полотні, в ґраніті чи пісні, намагався відтворити образ нашого геніяльного Кобзаря... Спроб було багато. Мало кому те вдавалося– надто багатогранний, надто земний і водночас ефемерно-незбагненний Шевченко–як душа українського народу– лірична, бунтівна і трагічна.

Нещодавно в українській глибинці (м. Миргород на Полтавщині) художником Володимиром Ґамиріним, талант якого давно чарує сучасників, написано портрет Шевченка, який не пускає від себе поціновувача і виходить далеко за межі звичних стандартів. Володимиру Івановичу вдалося побачити в Його образі і відтворити на полотні бунтівний Дух нашої невмирущої України. Але писати про це невдячна справа, з картиною потрібно зустрітися віч-на-віч, зазирнути в пломінкі очі Кобзареві. Зараз картина відібрана для Полтавської тематичної композиції і провідні художники Краю як, скажімо, Анатолій Лавриненко, вважають, що скоріше за все вона „помандрує" до столиці.

Анатолій Сазанський

шанувальник творчости Володимира Ґамиріна (sag52@ukr.net)

ПОЕЗІЯ ШЕВЧЕНКА В МУЗИЦІ

Наприкінці грудня 2013 р. в Україні, старанням Родинного Фонду Піцюрів, який діє при Шевченківській фундації в м. Вінніпеґ, вийшов друком нотний збірник пісень українських композиторів: „**Поезія Тараса Шевченка в сучасній хоровій музиці**", присвячений двохсот літтю від дня народження Кобзаря. Видавництво „Просвіта", м. Дрогобич. Збірник підготований і затверджений Науковою радою Дрогобицького Державного Педагогічного Університету ім. Івана Франка. У виданні поміщені близько двадцять хорових творів відомих українських композиторів сучасності з різних областей України. Збірник розповсюджений безоплатно по музичних школах, консерваторіях та бібліотеках України, Канади, Америки, Польщі.

Прес-секретар Родинного Фонду Піцюрів Петро Гринчишин

Петро СОДОЛЬ

УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНЧА АРМІЯ

Організація боротьби і роль леґіонерів у 1943 році

В часі німецької окупації України, вже від серпня 1941 року, Галичина (нині це області Львівська, Тернопільська, Івано-Франківська) була частиною т. зв. „Ґенераль-Ґовермент" (General-Government) із осідком у польському Кракові. А Волинь, Полісся і Поділля (нині це області Волинська, Рівненська, Житомирська, Хмельницька, Вінницька) належали до т. зв. „„Райхкомесаріят Україна" (Reichkomessariat Ukraine) із осідком у Рівному. Між цими німецькими адміністративними зонами був формальний кордон, який без дозволу нацистів не вільно було переходити. То так як би це були окремі держави із своїми монархами, які могли трактувати місцеве населення як їм подобалося, чи як уважали за потрібне. По обох боках цього кордону було погано, але обставини у Райхкомесаріяті були гірші, з кожним місяцем ставали ще гіршими. В терен українського Полісся у 1942-43 роках Сталін почав висилати Червоних партизанів (ЧП), які відносилися до українців не ліпше як німці. Нацисти чи їх слуги переслідували сільське населення під час дня, а вночі їм на зміну приходили представники комунізму.

В такій ситуації українське село почало озброюватися для самооборони, а діючі на той час українські підпільні організації взялися за творення військових відділів. Із цих організацій найбільш чисельною, активною і авторитетною була Організація Українських Націоналістів (ОУН) під керівництвом (по черзі): Степана Бендери (1940-1941), Миколи Лебедя (1941-1943), Романа Шухевича (1943-1950) та Василя Кука (1950-1954). Між іншим, кожний із цих провідників ОУН ще з гімназії був активним членом Пласту, а перші три згодом стали членами старшопластунських куренів: „Червона Калина", „Лісові Чорти", „Чорноморці".

Саме ця ОУН, яка від 15 вересня 1941-го зазнала від нацистів масових втрат у провідному членстві, рік пізніше вже мала широко розгорнуту мережу готову до боротьби. Починаючи від жовтня 1942 р. ця ОУН творить військові відділи на Поліссі. В листопаді проходить конференція вищих військових референтів ОУН, яка підготовляє напрямні для збройної боротьби. А в лютому 1943 р. III Конференція Проводу ОУН ствердила потребу відкритої боротьби проти нацистів та негайної підготовки в разі повернення більшовизму. Військові відділи ОУН початково називалися Українською Визвольною Армією (УВА).

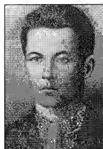
Самі початки організації військових відділів осінню 1942 року були

проблематичні. Старшинських кадрів тоді ще не було і тому починалося від організації поодиноких роїв в кількості 8-12 мужчин, а на командирів призначували найстаршого віком, або когось, що колись пройшов якийсь військовий вишкіл. Після 1-2 місяців різнородного і несистематичного вишколу, по 2-3 рої об'єднували в чоту, а найкращого на той час ройового робили командиром тої чоти. Такі рої і чоти рівночасно мали завдання охоронити одне чи кілька сіл і часом виконувати нічні наскоки на в'язниці та продовольчі пункти окупанта. Щойно в січні 1943-го дві чи три чоти об'єднано у першу бойову сотню під командою Коробки (Гриць Перегіняк). Ця сотня, яку так і назвали „перша сотня", зробила 7 лютого 1943 року успішний наскок на ворожий ґарнізон у містечку Володимирець на Поліссі, чим фактично зареєстровано першу військову акцію проти німецького окупанта. І так північна частина нинішньої Рівненської області стала колискою історичної УПА.

Гриць Перегіняк

Головним організатором цих перших військових відділів був Остап (Сергій Качинський), тодішній крайовий організаційний референт у проводі ОУН-ПЗУЗ (Північно-Західні Українські Землі). Він також від 3 лютого 1943-го формально призначений першим командиром цих відділів. В тому часі військову референтуру проводу ПЗУЗ реорганізовано у КВШ (Крайовий Військовий Штаб) під керівництвом Сома (Василь Івахів)–тодішнього військового референта. Після смерти Остапа (дня 11 березня 1943-го) Сом перебрав функції командира. Ймовірно, що власне Сом дав доручення усім членам ОУН на ПЗУЗ, які були на службі у допомоговій поліції та різних вартівничих батальйонах, вночі на 17 березня залишити німецьку службу і, забравши зі собою всіх охочих, зброю, виряд, перейти організовано в ліс для боротьби з окупантом. Після цього військові відділи ОУН драматично збільшилися і раптом почали всюди діяти не тільки сотні, але також бойові курені. За участю Сома дня 9 квітня 1943-го відбулася ділова нарада із представниками інших націоналістичних військових формувань (отаман Т. Бульба, ОУН полк. А. Мельник), де спільно рішено усі військові відділи назвати УПА. Тут треба зазначити, що протягом активної боротьби УПА і також пізніше збройного підпілля усі накази ГВШ (Головного Військового Штабу) та всі поста-

Сергій Качинський

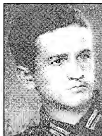

Василь Івахів

нови УГВР (Української Головної Визвольної Ради) у назві „УПА" мали слово „повстанча" (а не „повстанська").

Процес організації і розвитку подій ймовірно був би інакший, якщо б у цьому не брали участь леґіонери–так себе звали ветерани Леґіону ім. полк. Евгена Коновальця. Початок цього Леґіону числився від весни 1941-го, коли за домовленням із Проводом ОУН у складі німецької армії організовано два батальйони–„Нахтіґаль" (Nachtigal) і „Ролянд" (Roland), які були зложені в більшості з членів ОУН. Ці батальйони в 1941-му неофіційно також називали ДУН (Дружини Українських Націоналістів). Із початком війни „Нахтіґаль" випередив німецькі частини і першим увійшов до Львова, допомагав у проголошенні Акту 30 червня, а опісля брав участь у боях на фронті біля Вінниці.

Але в серпні, через політику нацистів відносно України, оба батальйони відмовилися далі воювати, були роззброєні та інтерновані в Німеччині. Згодом, після різних переговорів, більшість старшин і вояків погодилися підписати контракт на однорічну службу виконувати вартівничо-охоронні функції, починаючи від 1 грудня 1941 року. І так остаточно зформовано Леґіон, який німці офіційно звали „201 Шуцманшафт" (Schutzmannschaft) батальйон". Після 4-місячного твердого піхотинського вишколу Леґіон, у складі чотирьох сотень (разом приблизно 600), замість в Україну, перевели на вартівничу службу в Білорусію, де в додатку треба було також воювати із Червоними партизанами (ЧП).

В грудні 1942-го леґіонери відмовилися продовжити контракт, бо німці не дотрималися попередніх умов. Коли німцям остаточно не вдалося нікого перемовити, тоді Леґіон роззброєно. Вояцтво групами відіслали домів у Галичину, а старшин повезли потягом до Львова. Прибувши до Львова 8 січня 1943 року, Роман Шухевич (заступник командира Леґіону) зумів непомітно відлучитися, а інших старшин таки посадили у в'язницю, хоча після одного тижня чомусь всіх звільнили.

Юліян Ковальський

Більшість старшин тоді зразу зникли в підпілля і зголосилися до Р. Шухевича, який якраз в той час був покликаний до Проводу ОУН як військовий референт (на місце арештованого Дмитра Грицая) та енерґійно відновлював Головну Військову Референтуру (ГВРеф). Його заступником став леґіонер Крегул (Василь Сидор), який тоді також додатково перебрав військову референтуру у проводі ОУН-ЗУЗ (Західні Українські Землі, себто Галичина). До кінця січня 1943 р. ГВРеф вже діяла, встановлено військові зв'язки. В кінці лютого вислано на ПЗУЗ леґіонерів Гарпуна (Юліян Ковальський) та Сівка (Семен Снядецький) для роботи у КВШ УПА. Від 11 березня Гарпун–шеф КВШ на місце Сома.

Місяць травень 1943-го був багатий на різні події. 2 травня у засідці УПА імовірно загинув генерал Віктор Луце (Viktor Lutze), шеф гітлерівського „Штурмабтайлюнг" (Sturmabteilung). Почався набір добровольців до Дивізії „Галичина", а Провід ОУН зразу заборонив своїм членам зголошуватися. Рівночасно заряджено організацію УПА на ЗУЗ, але задля конспірації перед німцями ці відділи тимчасово названо УНС (Українська Народна Самооборона). Тоді також вислано 30 леґіонерів до УПА на ПЗУЗ до праці в штабах та як вишкільники у підстаршинських школах та бойових відділах. 13 травня провід ОУН рішив замінити функцію Урядуючого провідника ОУН на тричлена Бюро Проводу ОУН під керівництвом Р. Шухевича, який продовжував очолювати ГВРеф. Того ж дня у несподіваному бою з німцями загинули Сом, Ґарпун, Сівко та інші члени КВШ УПА на ПЗУЗ. Це була болюча втрата, але вже 14 травня командиром УПА на ПЗУЗ (третім з черги) став Клим Савур (Дмитро Клячківський)–тодішній крайовий провідник ОУН-ПЗУЗ.

Літо 1943-го проходить у швидкому встановлені структури УПА на ПЗУЗ як Ґенеральної Воєнної Округи (ГВО) поділеної на територіяльні Воєнні Округи (ВО)–кожна на правах дивізії, якій підпорядковані усі сотні, курені та загони діючі на даній території. Відновляється КВШ УПА під керівництвом Ґончаренка (підполковник Армії УНР Леонід Ступницький). Починає виходити військовий журнал „До Зброї", організується перша старшинська школа „Дружинники". Рівночасно іде збройна боротьба з відділами окупанта під командою Фон-дем-Баха (Von dem Bach), боротьба із ЧП та їхніми союзниками–польською Армією Крайовою (АК).

В тому часі чисельне з'єднання ЧП під командою Сидора Ковпака рейдує з Полісся через терени УПА та УНС в Карпати, де після низки боїв біля Делятина (4-6 серпня) німецькі частини їх розбивають, а рештки втікають назад на Полісся.

В Галичині перші сотні УНС–„Трембіта" та „Сіроманці"–під командою леґіонерів відходять в Карпати на вишкіл, де з приходом інших сотень створено чотири вишкільні курені (три під командою леґіонерів) УНС. Командиром УНС на ЗУЗ призначено леґіонера Беркута (Олександер Луцький). На доручення Р. Шухевича леґіонер Крегул із кадрою леґіонерів організує на північній Львівщині бойовий курінь, який після одномісячного вишколу переводять до УПА на ПЗУЗ. Там Крегула покликають до КВШ на пост начальника відділу вишколів. Рівночасно в Карпатах після розгрому Ковпака нацисти повернули усі свої сили проти УНС, яка була тоді змушена продовжувати вишкіл у активній боротьбі із німецькими частинами та залишками ЧП. В тому часі також відбулася особливо важлива політична подія–III Надзвичайний Великий Збір ОУН (21-25 серпня), який

зробив зміни у програмі ОУН та формально затвердив Бюро Проводу ОУН під керівництвом Р. Шухевича. Все таки ймовірно найважливішою подією того літа–було 15 липня, коли ГВРеф переформовано на ГВШ УПА/УНС під керівництвом Івана Черноти (Олекса Ґасин), а Р. Шухевич як Тарас Чупринка став Головним Командиром УПА/УНС. Але цього тоді не розголошували–знали ймовірно тільки вищі командири.

Осінню 1943-го боротьба з німецьким окупантом поширилася на всі райони Західної України, а УПА на ПЗУЗ систематично висилала рейдуючі сотні на схід у центральні області. У вересні Служба Безпеки ОУН організує успішну втечу з ув'язнення членів Проводу ОУН Дмитра Грицая та Ярослава Старуха. УНС на ЗУЗ настільки налякав окупанта, що з днем 10 жовтня було проголошено виїнятковий стан в Галичині, і захоплених в боях вояків УНС почали прилюдно вішати на шибеницях. Приблизно в тому часі УПА на ПЗУЗ поповнюється вояками головно східно-европейських та азіятських народів (зокрема азербайджанці, грузини, татари), які залишали службу у шуцманшафтах і обертали зброю проти німців. Це призвело до організації 21-22 листопада Конференції Поневолених Народів Східної Европи та Азії з участю делеґатів від 13 народів.

Десь тоді нарада вищих командирів рішила УПА на ПЗУЗ переіменувати на УПА-Північ, УНС на ЗУЗ назвати УПА-Захід, а для центральних областей організувати УПА-Південь. А 5 грудня почала діяти Головна Визвольна Рада як найвищий тимчасовий політичний орган, якому були підпорядковані УПА та ОУН до часу створення УГВР.

Ось так структура стала завершеною, а загальна чисельність УПА з кінцем 1943-го досягла свою вершину–приблизно 28 000, яка втрималася до початку 1945 року.

Примітка 1: Історична тема пластової Лісової Школи 2013 року, яка була поділена на 4 гуртки під патронатами підполковника Василя Івахова, сотника Юліяна Ковальського, поручника Сергія Качинського та хорунжого Гриця Перегіняка.

Примітка 2: У підготовці тексту допомагав історик Володимир Мороз з Києва.

ВАСИЛЬ ДУСАНІВСЬКИЙ–УПІВЕЦЬ

Василь Дусанівський був учителем. У дивізії „Галичина" служив підстаршиною у 31-му полку. 8 травня 1945 року потрапив у полон радянських військ на річці Мур в Австрії. Втік з полону й повернувся додому, де вступив до лав УПА–псевдо „Ґавленко". Загинув 29 червня 1947 року в бою з ґебістами над річкою Стрипа між селами Денисів і Драганівка.

Подав Нестор ЧОРНІЙ, (*„Свобода"*)

„ОСА"

Заходом Ореста Слупчинського — Ґоґа, збірник усіх чисел „Оси"—Беллярія-Ріміні 384 сторінок великого формату в твердій обкладинці появився друком у Львові, накладом Братства кол. вояків І-ої УД УНА

Сатичично-гумористичний журнал „Оса" був дуже популярний своїми карикатурами й статтями та віршами не тільки в Ріміні, але й поза дротами табору.

Ціна в Україні: 70 гривень; деінде: 25 дол. (включає пересилку)

Замовляти:

Юрій Дацько, Україна – м. Львів:
тел. (мобільний) 011 380 6 726 8; або 011 380 663546140
dackoyura@gmail.com

США
Orest Slupchynskyj
38 High Street Apt, B
Rye, NY, 10580 USA
Tel. 914-305-6358
gogoslup@gmail.com

КАНАДА
Brotherhood of Veterans of 1 UD
50 Quebec Ave. Apt 1405
Toronto, ON M6P 4B4
Tel. 416-762-3206

Мацiв Б. **Українська Дивізія „Галичина"**
Історія у світлинах від заснування у 1943 р. до звільнення з полону 1949 р. Львів, 2009. 256 сторінок
ISBN 978-966-1518-19-2 Ціна 35.00 дол.
Maciw B. **A photographic History of the Ukrainian Galicia Division** *from its Founding in 1943 to its Release from Captivity in 1949.* Lviv, 2011. 250 pgs.
ISBN 978-617-655-002-0 Ціна 50.00 дол.

Замовлення альбому:
Maciw Bohdan
43 Aldercrest, Dollard des Ormeaux,
Quebec H9A 1V1, Canada
Tel.: 514-684-8212
bmaciw@bell.net

В'ячеслав Стебницький
Аб. скр. 65, м. Львів,
79000, Україна
Тел.: 8 050 5013573
vmsteb@gmail.com

До історії 1-ої УД УНА

„КОЗАЦЬКИЙ" ЛИСТ ВОЄННИХ ЗВІТОДАВЦІВ

У Дивізії існувала чота воєнних звітодавців. Вони проходили вишкіл у Берліні й належали до СС-Штандарте „Курт Еґґерс".

Згідно з біжучим звітом від 2 жовтня 1944 року, з боїв під Бродами не повернулися Володимир Ратич, студент, нар. 1 вересня 1925 р. в Рогатині, фільмовий звітодавець, і наступні автоводії: Дмитро Дзюбан, нар. 16 жовтня 1914 р. у Ближчеводах, Львівської обл.; Юрій Плинець, студент, нар. 25 серпня 1921 р. у Кутенберґу, Чехія; Евстахій Феденяк, нар. 23 серпня 1924 р. в Боєвичах на Львівщині; Роман Дмитрович, студент, нар. 1 січня 1926 р. в Зимній Воді на Львівщині; Володимир Суровецький, нар. 3 грудня 1923 р. у Перемишлі; Михайло Онишко, механік, нар. 3 жовтня 1922 р. у Дмитрові на Львівщині; Богдан Кушнір, токар, нар. 23 березня 1925 у Захичикові на Львівщині; Михайло Федан, нар. 26 травня 1925 р. у Львові.

Звітодавці, що вирвалися з-під Бродів, зустрілися у Кракові й написали листа своїм побратимам, які були в Берліні на вишколі: Рубчаку Зиновію, Ґай-Головку Олексію, Микиті Юрію, Романюкові Володимиру, Бардашевському Зиновію, Водоносові Юліянові.

Не звичайного листа, а „козацького", називаючи їх „Реєстровими козаками імени Його Милості Я. В. Ґетьмана Цяпки Скоропада: третього полку воєнних писарів у берлінському коші воєнного ремесла вивчаючих".

Починається лист моттом Юрія Косача із драми „Богдан Хмельницький":

Фатум тягне до війни
Нам фортуна пані
Нам потіха у вині
Нам розрада в Ганні
Шпар, шквар, хвацько праж
Тни, рубай, січи!

Кінчається:

„Так бувайте, не забувайте й повертайте,
на ясні зорі, тихі води, у край веселий
у мир хрещений!

Підписали: Златопупенко Лев-Левицький-Мирон, Пиздоріз-Кропка-Кравчишин Станислав, Дрибумап-Конрад Степан, Товстопуз-Лис-Луцький Олексій, Нервозлюк-Лисяк Олег.

Лист датований: „Р.Б. 1944 в місяці вересні 8 дня"

Подав Роман КОЛІСНИК

P.S.Друкуємо листа, на жвль, петітом, якого варто прочитати під люпою.

Дня 25. 1944 з місяці Вересня Вдня.

Мотто:
Фатум тягне до війни
Нам фортуна пані
Нам потіха у вині
Нам розрада в Танні
Шпар, шквар, хвацько пражи
Тни, рубай, січи!
Ю. Косач „Богдан Хмельницький"

Лейстровим козакам:
Кубчакові Зиновію Івановичу
ПБ-Толовкові Олексію Івановичу
Микиті Юрію Івановичу
Ромахнюкові Володимирові Івановичу
Бардашевському Зиновію Івановичу
Водоносові Юліяну Івановичу
імені Його Милості Я.В. Гетьмана Цяпки Скоропада, третього полку военних писарів, у берлинському Коші, военного ремесла вивчающих.

Ой прескурві вражі сини журналістично-пропагандивної матері!
Ні слухом слухати, ні видом видати, деж бо ви пуцьвірки діваєтесь та й ні словечком не озиваєтесь.

Чи ви з глузду впали, чи вам дороги руїнами Берлина славного города німецького завалило, що до нас Низового Братства Козацького — писаннячка дорогого золотим воском печатаного не висилаєте?
Ото ж мабуть ви капосні лейстрової юшки насьорбавшись та срачку що тельбухи вам пре діставши, ото ж тепер пуцьвірки, й часу вам не стає білого пера гусячого в інкавст вмочити?!
Ой тай сором же вам бузовіри такими шляхами волю добувати!
А в нас, Низове Товариство шабель добувало, червоним москвинам голови з пліч знимало, та з городів славних Львова і Бродів утікало, биті шляхи скервавленими ногами обтовкало й словами промовляло:
— „Ой ви ж братіки-союзники добре дбайте, на нас надію майте та вдруге в котел нас не впихайте, а плечі нам венгерськими горами засланяйте.....

Ой так по дорозі козаки співали, співали сердеги і сльози лились...
Не запіяли другі півні, (бо перші вже давно запіяли) як зі славного города Лева, ~~от~~ Галицька Пресова Квартира ім. Й.М.Я.В.Гетьмана Цяпки Скоропаца, воли круторогі запрягала та все своє добро накладала та шляхом чумацьким, гостинцем цісарським через княжий город Перемишль на ляцький город Краків прямувала.
І заболіли рученьки, і заболіли ноженьки......

Стрепенувся превражий син Пиздоріз-Кропка-Кравчишин Станислав потряс спорохнявілими тілесами вічно на небо споглядающого, лихом недобитого козака неустрашимого Дрибумагу-Конрада Степана.
– Годі – брате! – каже – мед вино пити, давай брате по венгерських, австрийських та словацьких комишах нишпорити та біженців за чуба витягати"
От як і загадали так і зробили. Як чкурнули так тільки й по шаравара[х] смо[р]ід розійшовся.
А в славному городі Віндабоні, де кумедію „Веселий Львів" виставляє, там превражий син Пиздоріз-Кропка-Кравчишин Станислав братів военних писарів запорожців Золотопупенка-Лева-Левицького Мирона, Товстопузого-Лиса-Луцького Олексія, та щей переводчика чужими мовами володіющого Нервозлюку-Лисяка Олега спрічають.
Тут много галицько руських купців вгледіли, що з усім крамом та з калитками дукатів повними приманджали, щоб своє грішне тіло й тяжко в поті чола й ніп, свій клад перед оком московської червоно-сталінської конституції заховати. Ото ж Братці де засрана доля наших братів кидає.
Так тепер ми Братці в ляцькому городі Краковї перебуваємо та з-за частоколу споглядаємо на ляхів, що [illegible] памяті окаянного Вишневецького, наші согрішні сраки козацькі на паль насаджати. Та не діждуться капосні, хуй їм в лоб!
А як Ви Братці военного ремесла вивчаєте, чи самопалами орудувать вмієте, чи порохівницю сухою вдержати вмієте, і чи розтягати на приказ своє горілчано-юшкове черево зумієте. А то ж Братці скурвасинські Ви увагу майте, військового ремесла вивчайте, бо прийде час ляцької й московської кровці напитися і тоді ж бо Братці по степу погуляємо Козака добудемо, мед вино питимемо й руських твердогрудих й чорнокосих дівок грабемо.
На голову й на серце козацькеє, славного Внука запорожського Тай-Голобка Олексія відвічальність за писаннячко кладемо, бо ж таке „Бузовіри", католиці, й „Схизматики", що за невиконання нашої волі, Вашим черевам по червоному піску повзати закажемо. Та ж спудеями Ви колись були, грамоту вивчали, та й писаннячка складати вмієте.

Так бувайте, не забувайте й повертайте
на ясні зорі, тихі води, у край веселий
у мир хрещений!

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Кропка-Кравчишин Станислав [illegible] писар Золотопупенко-Лев-Левицький Мирон [illegible] писар.

Ярослав СЕРЕДНИЦЬКИЙ

ГЕНЕРАЛ ПАВЛО ШАНДРУК І АНТИГІТЛЕРІВСЬКА ВІЙСЬКОВА ОПОЗИЦІЯ (1944-1945 РОКИ)

(до 125-річчя від дня народження генерала Павла Шандрука)

В автобіографічній повісті Arms of Valor (Сила доблесті) генерал Павло Шандрук згадував, що в кінці листопада 1944-го року він приїхав до Берліну, викликаний терміновою телеграмою Президента і Головного Отамана Української Народної Республіки Андрія Лівицького. На зустрічі в готелі Excelsior Президент відразу надав йому конфіденційну інформацію про існування в Третьому Райху високих військових і політичних керівників, що не підтримують східної політики фюрера Адольфа Гітлера. Звичайно, вони тримають це в таємниці в час жорстоких репресій Ґестапо і СД після замаху оберста графа Клауса Шенка фон Штауффенберґа на Гітлера 20 липня 1944-го року в „Вольфшанце" під Растенбурґом у Східній Пруссії. Замах, як і запланована за ним спроба військового перевороту в Німеччині, були невдалими.

Президент А. Лівицький назвав ген. П. Шандрукові кількох головних осіб з антигітлерівської опозиції: райхсміністра Альфреда Розенберґа, Ґросс-адмірала Еріка Редера, генерал-фельдмаршала Вальтера фон Браухіча, державного радника Нацистської партії (рівень генерала Вермахту) Ґеорґа Ляйбрандта, доктора і штандартенфюрера СС Фріца Арльта... Відзначив, що вони шанують нації, поневолені Червоною Москвою в 1918-1922 роках і підтримують їх боротьбу за незалежність.

Генерал-хорунжий Армії УНР Павло Шандрук. Початок 20-х років.

Президент А. Лівицький вже обговорив катастрофічну військову та політичну ситуацію Третього Райху з лідерами провідних українських організацій і політичних груп у Німеччині: Головою Проводу ОУН (Б) Степаном Бандерою, Головою Проводу ОУН (М) Андрієм Мельником, гетьманом Павлом Скоропадським та ін. Усі зійшлися на думці, що німецькі опозиційні кола частково повернулись до реалізації ефективної Ostpolitik, рятуючи, передусім, свою країну. Проте підтримали ідею створення Українського Національного Комітету (УНК), що мав стати офіційним представником українства в Німеччині та ще зайнятих нею країнах. На той час Комітету було кого представляти–біля 250 тисяч українських вояків різних частин Збройних сил Німеччини, яких передбачалось об'єднати

в Українську Національну Армію (УНА), та більше двох мільйонів остарбайтерів і втікачів з України.

Далі Президент А. Лівицький звернувся до генерала П. Шандрука з пропозицією очолити УНК. Він знав, що недавно проведені переговори високопоставлених німецьких офіцерів і чиновників з Степаном Бандерою, Андрієм Мельником і гетьманом Павлом Скоропадським про створення і програму дій УНК, із ряду об'єктивних причин не дали позитивних результатів. Пізніше, вказані лідери, після тривалих розмов із ген. П. Шандруком підтримали його кандидатуру.

Ген. П. Шандрук в українському мундирі з Хрестом Симона Петлюри.

Відчуваючи небажання ген. П. Шандрука очолити УНК, Президент А. Лівицький врешті-решт владно сказав, що це його наказ як Головного Отамана. До того ж, генерала, як військовика, переконав ключовий арґумент Президента–рятувати чисельних українських вояків у Збройних силах Німеччини, передусім–Дивізії „Галичина".

Головна трудність в організації УНК полягала в тому, що високі німецькі посадовці в Берліні були засліплені в кінці 1944 року „Акцією генерала Андрія Власова". Її особисто підтримував всесильний райхсфюрер СС Ґайнріх Гіммлер. Його оточення та прихильники не хотіли навіть чути про визнання УНК. Більше того, вимагали–підпорядкування УНК проголошеному 1 листопада 1944 року в Празі Комітетові Визволення Народів Росії (КОНР–рос.) на чолі з ген. А. Власовим. На це категорично запротестували ген. П. Шандрук і лідери азербайджанських, білоруських, вірменських, грузинських, козацьких, татарських і туркестанських Комітетів і Еміґраційних центрів. Не могло бути й мови про те, що ген. А. Власов „ощасливить" народи раніше незалежних держав у новій Російській імперії без комуністів.

У вищому ешелоні німецької влади значну підтримку ген. П. Шандрукові надав керівник Райхсміністерства окупованих східних територій (РМО) Альфред Розенберґ. Дякуючи його зусиллям, Німецький Уряд 12 березня 1945 року визнав УНК єдиним представником українського народу. Також А. Розенберґ висловив побажання зібрати всі українські частини із Збройних сил Німеччини в єдину Українську Національну Армію.

Ген. П. Шандрук – командувач УНА. Березень-травень 1945 р.

Першим серед тих, які підтримували ген. Шандрука, без сумніву, був Фріц Арльт–доктор східнознавста (вільно володів польською, російською і англійською мовами), професор Бреславського університету до німецько-польської війни, офіцер Абверу і Танкової дивізії „Дас Райх" у боях під Харковом і Курськом у 1942-1943у роках, а нині штандартенфюрер СС і керівник Бюро східних добровольців СС-ГА. Як учений-східнознавець він мав „занадто" проґресивні погляди на справи народностей підчас служби 1939-1940-их років на окупованих землях Польщі, так званому Ґенерал-губернаторстві. За це правовірні керівники-нацисти повернули його з Кракова до Бреслав.

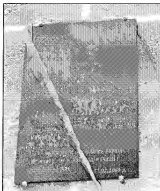
Від листопада 1944 д-р Ф. Арльт постійно співпрацював з ген. П. Шандруком, включно до 9 травня 1945 року, коли 1-а Українська дивізія УНА здалася альянтам у Південній Австрії. Саме він організував для ген. П. Шандрука, в період становлення УНК і УНА, більшість зустрічей і переговорів із високими офіцерами Вермахту, СС і Абверу. Серед них були генерал-фельдмаршал Фердинанд Шьорнер і „танковий граф", командувач Танкового корпусу „Ґерман Ґерінґ", ген. Ґіацинт фон Штрахвітц. Другий за наказом Ф. Шьорнера прийняв у березні 1945 року від П. Шандрука 2-у дивізію УНА (Протипанцерну бриґаду з 1900 вояків) під командою полковника Армії УНР і майора Війська Польського Петра Дяченка. Бриґаду розмістили недалеко від Берліну.

Д-р Ф. Арльт, 15 січня 1945 року, організував зустріч з такою видатною особистістю як ген. Ернст Кьострінґ–командувач Східних добровольчих військ Вермахту. Ці війська налічували біля 1 мільйона 200 тисяч вояків з поневолених Червоною Росією народів–українців, білорусів, козаків, кавказців, татарів, туркестанців та ін. Ґен. Е. Кьострінґа називали в німецьких військових колах спеціялістом № 1 від російських справ. Він народився і вчився в Москві, закінчив елітне Михайлівське артилерійське училище в Санкт-Петербурзі, служив у Російській Імператорській армії, а перед Першою світовою війною виїхав до Німеччини.

На зустрічі в Ґенштабі сухопутних військ ген. Е. Кьострінґ довго розмовляв з ген. П. Шандруком про УНК і УНА в присутності інших німецьких офіцерів, а після того tet-a-tet сказав, що „...був у... антигітлерівській опозиції, за що попав у немилість у прибічників райхсфюрера Гіммлера, який не тільки дилетант у військових справах, а, взагалі, дурень".

На одній з наступних зустрічей він признався ген. П. Шандруку про участь в антигітлерівській опозиції відомого професора-східнознавця, оберста Абверу Вернера Маркерта, а 15 березня 1945 року, після офіційного проголошення УНК, в Міністерстві закордонних справ Німеччини д-р Ф. Арльт прямо запитав ген. П. Шандрука: „Чи поможете Ви нам перемогти Гітлера?". Багато різних думок промайнуло

в цей момент у голові генерала, але він зміг тільки коротко відповісти: „Червона армія під Кюстріном" (60 км від Берліну).

Пам'ятна таблиця генералові Павлові Шандрукові в його рідному селі Борсуки, Лановецького району Тернопільської области.

За даними німецького історика Вернера Краузе ген. Е. Кьострінґ, д-р Ф. Арльт і проф. Ґ. фон Менде на переломі 1944-1945 років таємно виїхали до Швайцарії та провели там переговори з керівником розвідки США у Европі Алленом Волшем Даллесом. Мова на переговорах, очевидно, йшла про умови припинення вогню та укладення сепаратного мирного договору Німеччини з Альянтами.

Ґен. Павло Шандрук, перебуваючи в кінці війни в Південній Австрії, прийняв присягу 1-ї Української дивізії на вірність Україні і УНА, забезпечив її перехід у розташування британських та американських військ і добровільну здачу в полон. У цей непростий час він діяв згідно свого кредо, сформульованого у вступі до автобіографічної книжки "Arms of Valor": „Протягом всього періоду боротьби за незалежність я був вояком переднього краю." Необхідно додати „який з честю виконав свій обов'язок перед Батьківщиною."

КРАЙОВИЙ З'ЇЗД БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА, США (4.IX. 1971)

Зліва: Антін Тимкевич–член КУ, гості: ген. Павло Шандрук, д-р Мирослав Малецький–голова Головної Управи, інж. Богдан Підгайний–голова Крайової управи Канади.

До історії Другої світової війни

УКРАЇНСЬКЕ ВИЗВОЛЬНЕ ВІЙСЬКО
Погляд на формацію через персоналії.

Приводом для написання цієї оглядової статті про Українське Визвольне Військо (УВВ) стало 90-річчя Андрія Фурґали, який народився 8 липня 1923 р, в селі Шутків-Любачів. З вибухом німецько-совєтцької війни, на доручення Організації Українських Націоналістів, він, разом з групою членів ОУН, відійшов з німецькими частинами Вермахту в 1942 р., як перекладач, із завданням допомагати україн-ському населенню при різних нагодах, у тому числі й при створенні громадських клітин та налагодженні українського життя. У 1944 році А. Фурґала дістав наказ від своїх зверхників із ОУН перейти до Укра-їнської Повстанської Армії, де згодом перебував у відділі „Вовки" (курінний–„Черник"), а у травні 1944 році він увійшов до складу штабу УВВ (Українське Визвольне Військо) в ранзі поручника, під коман-дою полк. Петра Крижанівського, звідти перейшов до Української Дивізії, до 29-го полку (1-ий батальйон, 1-ша сотня), брав участь у боях у Юґославії.

Своє перебування у складі Українського Визвольного Війська (УВВ) Андрій Фурґала описав у спомині „Маловідоме з історії УВВ". У своїх спогадах, які мене дуже зацікавили, він, зокрема, зазначає, що УВВ–це була окрема військова формація в Другій світовій війні.

Роман Крохмалюк у своїй праці *Заграва на Сході* (ст. 12) пише:

„...До певної міри за українською ініціятивою (ОУН) створили німці окрему парамілітарну військову формацію УВВ. Члени цієї формації проходили вишкіл у Криниці, Команчі і Дуклі... Відділи УВВ можна було бачити всюди, зокрема, на теренах України…"

Всіх нараховували до 180 тисяч, вони носили звичайну німецьку уніформу Вермахту й мали на лівому рукаві щитик блакитного кольору з жовтим тризубом та вигаптованими буквами УВВ.

У книжці *Заграва на Сході* (ст. 222), документ ч. 20, архів ч. 482-3.XII. 1943. Справа: Штаб УВВ, згадано про полк. П. Крижанівського. Петро Крижанівський у Варшаві, в присутності німецьких вищих старшин, був іменований шефом штабу УВВ. Підготова до створення Штабу Українського Визвольного Війська йшла шість місяців, від листопада 1943 року; полк. П. Крижанівський покликав до співпраці одного галичанина й одного придніпрянця і змагав, щоб шефом штабу став ген-хор. М. Капустянський, щоб його штаб набрав на більшій повазі.

Як опинилися в УВВ Андрій Фурґала, Тимко Дідич і Юрій Заліско, який живе в Україні, Миколаївська область?

„При кінці березня 1944 року німці зробили облаву під Карпатами на УПА, тоді нашу групу взяли до полону, привезли до Львова до тюрми, а відтак до лягеру в Польщі, а в травні нас звільнили і відіслали до РОА до Леґйонова під Варшавою, звідти ми перейшли до Штабу УВВ полк. Петра Крижанівського і полк. П. Дяченка",–пише А. Фурґало.

Історик Василь Верига *Дорогами Другої світової війни* пише про Українське Визвольне Військо, на сторінках 61, 37, 38, 169.

Книга *Заграва на Сході* (ст. 161) подає, що до складу Української Національної Армії мали входити всі українські військові формації при німецькій армії. У склад УНА ввійшла 1-ша Українська Дивізія і 2-га Дивізія, що складалась з різних відділів українських вояків УВВ і колишніх полонених Червоної рмії.

Командиром 2-ої Української Дивізії УНА був полк. Петро Дяченко, що брав участь у боях в Чехії при кінці війни.

Прикметно, що Українське Визвольне Військо не мало нічого спільного із РОА генерала Власова. Отже, „колаборація" чи „неколяборація" Україні перед західними альянтами нічого не пошкодила ані помогла. Українську Дивізію, Українське Визвольне Військо та Українську Повстанську Армію треба розглядати не з чужої точки бачення, але виключно з українського становища.

Чому на Заході опинилося так мало колишніх вояків з таких військових формацій, як УВВ? Бо в 1945 році західні альянти їх видали Москві. Згідно з Ялтинською угодою, більшовики повезли їх у Сибір.

На історії творення Українського Визвольного Війська (УВВ) можна зробити висновок, що такою була назва добровільних формацій, створених з полонених Червоної армії української національности в німецькій армії. Вперше такі загони було створено на терені дій 6-ої німецької армії на Харківщині та Сумщині, проте їх, узимку 1941 року, розігнали команди німецької політичної поліції (СД). На Донбасі, на території дій німецького гірського корпусу, з полонених українців були створені перші сотні „Гіві" (від нім. Hilfswillige—добровільно помагаючі). У грудні 1941-го Адольф Гітлер заборонив формувати загони з совєтських військовополонених. За винятком таких леґіонів: туркестанського, північно-кавказького, грузинського, вірменського (до речі, учбовий центр цього леґіону був дислокований у місті Лохвиці на Полтавщині), а згодом також волзько-татарського й кримсько-татарського. Проте відділ Верховного командування німецької армії, який відав військовими формуваннями створеними на окупованих територіях, від 1942 року, без відома Гітлера, утворив близько 300 так званих „східніх батальйонів", серед яких налічувалося 74 українських. Одним із ініціяторів утворення у складі Вермахту Українського Визвольного Війська був уродженець Полтавщини

генерал-хорунжий Василь Чабанівський. Деякі з цих батальйонів мали тривку організацію, а один з них (ім. Богуна)–було перекинено зі Східного фронту до Франції, де він перейшов на бік французького Руху Опору.

По закінченні війни, у відповідь на вимоги СРСР видати їх, французький уряд уможливив старшинам і воякам куреня продовжувати службу в Іноземному Леґіоні.

На загал же німецькі пляни створення УВВ не могли вийти поза створення українського Відділу пропаґанди IV, в якому працювали українські журналісти й пропаґандисти (Г. Которович, Б. Кравців, К. Дацько й ін.) і видавали для українських вояків та полонених газети „Нова Доба" й „Український Доброволець". Цей відділ опрацював також плян створення УВВ з вояків східних батальйонів і сотень „Гіві", який не міг бути здійснений, бо Гітлер, вперше довідавшись про існування східних батальйонів, розсердився і наказав їх розпустити. Коли йому зауважено, що це сотні тисяч війська, він наказав перекинути їх на Західний фронт.

Наприкінці війни генерал Е. Кістрінґ заявив, що 220 000 українців боролися на боці німецької армії проти Совєтського Союзу. Мабуть, у це число було зараховано всіх українців у німецьких мундирах, а не тільки УВВ.

...По війні Андрій Фурґала перебував у полоні в таборах Белярія та Ріміні, а в 1947 р. переїхав до Англії, де брав активну участь у громадському житті та Комбатантській організації у м. Ноттінґгамі, став організатором бібліотеки. По проголошенню незалежности України в 1991 р. займався висилкою еміґраційних видань до бібліотек України, виявив себе як член Середовища УГВР та ОУН за кордоном.

Петро Крижанівський

Петро Євсійович Крижанівський народився 9 січня 1892 року у Балтському повіті Подільської губернії. Свого часу П. Крижанівський закінчив Гомельську клясичну гімназію, Павлівське військове училище. Служив підпоручником у 3-му Фінляндському стрілецькому полку, у складі якого брав участь у Першій світовій війні, в 1916-1917 роках був командиром 26-ї окремої моторизованої сотні та 5-го моторизованого батальйону. Від 18 грудня 1917 року посів посаду командира Української моторизованої сотні військ Центральної Ради, пізніше працював журналістом у газетах *Відродження*, *Українська Ставка*, *Український Козак.* За даними книги Ярослава Тинченка „Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917–1921)", (2007), від 6 червня 1919 року П. Крижанівський став начальником прес-квартири штабу Дієвої Армії УНР, згодом–начальником штабу коменданта тилу Дієвої Армії УНР. З 21 квітня

1920 року він–начальник дислокаційного відділу Головного управління Генерального штабу УНР, а у подальшому–начальник закордонного відділу головного управління Генерального штабу УНР.

Від 1923 року мешкав на еміґрації у Варшаві, а у червні 1943 року очолював там комісію з набору добровольців до Дивізії „Галичина". Дійсно, восени 1943 року П. Крижанівький виступив з ініціятивою створення у складі німецької армії Українського Визвольного Війська (УВВ), по війні від 1945 року перебував у Західній Німеччині.

Петро Дяченко

Леґендарний полковник Чорних Запорожців Армії УНР, а згодом–начальник штабу УПА-Поліської Січі Петро Гаврилович Дяченко від лютого 1945 року був на командній посаді в Українському Визвольноому Війську, а саме–командиром 3-го пішого полку УВВ. Відомо, що полк Чорних Запорожців („чорно-шличників") під командуванням П. Г. Дяченка відзначився у боях під Сидоровом та за Вознесенськ. Михайло Омелянович-Павленко назвав полк Чорних запорожців Петра Дяченка найкращим полком української армії, до цього Петро Дяченко був учасником визволення Полтави та Криму під проводом полковника Петра Болбочана, в ранзі сотника, а згодом курінного Окремого партизанського куреня отамана Петра Болбочана.

Друга світова війна застала Петра Дяченка на польсько-литовському прикордонні в м. Сувалки. Як контрактовий офіцер Війська польського П. Дяченко обороняв Польщу від совєтських військ у вересні 1939 року. В боях проти червоних над річкою Німан отримав поранення. Його кавалерійський відділ із боями пробився до Литви, де був інтернований. Згодом Дяченко опинився у таборі для польських старшин під Кеніґсберґом. Невдовзі німці звільнили його, як і багатьох інших українських старшин. Петро Дяченко одразу зголошується до міністра УНР Володимира Сальського.

Полк. Петро Дяченко, 2-ий зліва.

Від березня 1944 року Петро Дяченко („Квітка") бере участь в орґанізації Українського леґіону самооборони на Холмщині, а в серпні очолює Леґіон, який нараховував до 570 вояків, із них 16 старшин і 20 підстаршин.

Наприкінці лютого 1945 року він взявся формувати Окрему українську протитанкову бриґаду „Вільна Україна", основу якої склали старшини Армії УНР, колишні бійці Червоної армії та українці з допоміжних протиповітряних й протипожежних частин Берліна, а 28 березня 1945 року вояки бриґади присягли на вірність Україні, як частина Української Національної Армії, а Петра Дяченка призначили командиром 2-ї Української дивізії УНА (загальна кількість її вояків сягнула семи тисяч).

7 травня 1945 року, в районі міста Тетчен, коло мосту на Ельбі, командувач УНА Павло Шандрук підвищив Петра Дяченка до звання генерал-хорунжого, а вже наступного дня бриґада Дяченка потрапила в оточення. Її воякам довелося пройти понад 200 км територіями, на яких вже оперувала Червона армія й менше третини вояків бриґади „Вільна Україна" потрапило в американську зону, інші загинули або їх полонили червоноармійці, ще інші сховались у лісах Судетського Підгір'я. Пізніше вони досягли Олесницького повіту, встановили контакт із мережею ОУН(б), що діяла в Нижній Сілезії (очолював її Роман Коза-„Богун"), ведучи боротьбу проти червоних до початку 1950-х років.

Бойовий шлях Петра Дяченка закінчився у травні 1945 року–він здався американцям. Петро Дяченко 25 років служив у різних арміях, із них тринадцять—на фронтах у царській, російській армії Тимчасового уряду, Збройних Силах Української Держави Павла Скоропадського, в Армії УНР, у Війську польському, в УПА „Поліська Січ" отамана Бульби-Боровця, Вермахті та Українській Національній Армії.

Помер 22 квітня 1965 року, поховано українського генерала на українському православному цвинтарі в Баунд-Бруку, штат Нью-Джерсі, США.

Василь Чабанівський

Уродженець Полтавщини–Василь Федорович Чабанівський (25.02.1887—19.08.1963)–колишній генерал-хорунжий Армії УНР став у 1943 році одним із ініціяторів створення Українського Визвольного Війська (УВВ). У 1912 році закінчив Тифліське піхотне юнкерське училище, вже за більшовиків у 1918 році–два курси Військової академії Ґенерального штабу, його останнім званням у російській армії було капітан. 30 липня 1918 року Чабанівський прибув з Совєтської Росії у розпорядження Ґенерального штабу Української Держави, а від 1 жовтня 1918 року його було призначено старшим осавулом штабу 6-го

Полтавського корпусу Армії Української Держави. З 15 грудня 1918 року Чабанівський стає помічником начальника розвідчого відділу штабу Лівобережного фронту військ Директорії, а від 25 січня 1919 року він — начальник оперативного відділу штабу Запорізького корпусу Дієвої армії УНР. За даними історика Я. Тинченка, від 18 травня 1919 року В.Чабанівський–отаман-квартирмайстер штабу Запорізької групи Дієвої армії УНР, а від 7 червня 1919 року до 30 червня 1919 року Чабанівський виконував обов'язки начальника штабу 6-ї Запорізької дивізії Дієвої Армії УНР. Від 25 червня 1920 року він стає начальником оперативного відділу Головного управління Генерального штабу УНР, а від 4 серпня 1920 року–у розпорядженні начальника штабу Армії УНР. 8 серпня 1920 року Чабанівського призначено начальником штабу 4-ї Сірої бриґади 2-ї Волинської дивізії Армії УНР, а 15 вересня 1920 року–начальником штабу 5-ї Херсонської стрілецької дивізії Армії УНР. Від 30 вересня 1922 року він–начальник управи навчання війська Головного управління Генерального штабу УНР. У 1928 році Чабанівський поступив на службу контрактовим офіцером у Військо Польське в 27-ий піхотний полк у місті Ченстохова, від 1939 року проходив службу у 81-му піхотному полку в місті Гродно, брав участь у німецько-польській війні, у вересні 1939 року на чолі батальйону 2-го ґродненського полку він захищав Львів. 22 вересня 1939 року перед вступом совєтських військ до Львова, з дозволу польського командування, виїхав з міста та дістався до Варшави, де став у розпорядження уряду УНР в екзилі. В 1945 році Чабанівський еміґрував до Німеччини, а у 1950 році –до США....

* * *

Впевнений, що, вивчаючи перебіг Другої світової війни та досліджуючи непростий шлях українців до створення зав'язку власної армії та їх прагнень до національного визволення в першій половині 1940-их років, ми маємо безперечно знати також і про таке явище та формацію як Українське Визвольне Військо (УВВ), його ініціяторів та чолових осіб, праця яких, як на мене, зберегла не один десяток життів представників нашого народу, наших єдинокровних братів-українців, які в часі німецько-совєтського протистояння волею долі опинилися по різні боки фронтів, бо якраз правдива історія є тим єдиним шляхом до загальнонаціонального порозуміння й примирення в нашому суспільстві, що дає змогу позбутися неґативів реґіоналізму та тоталітаризму, й може швидше привести до створення у нашій державі повноцінної політичної нації й виробленої національної еліти.

Олександр ПАНЧЕНКО,
директор Інституту Українського Вільного Козацтва імені Антона Кущинського, місто Лохвиця Полтавської області

УКРАЇНСЬКИЙ ДОБРОВОЛЕЦЬ

Орган Українського Визвольного Війська

№ 35 | 15 січня | 1944 р.

ТЕПЕР АБО НІКОЛИ!

Червона фльота знерухомлена

Велетенська сітова загроза у Фінській затоці

Німецька артилерія б'є по Кронштадті

БОРОТЬБА ДО ОСТАННЬОГО

Новорічний наказ і заклик Фюрера.

Відплатимо за все

Іван Білий — доброволець

У ворогів не все гаразд

АРТИСТИ ЛЬВОВА – ЧИТАЧАМ „УКРАЇНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ"

Режисери і ансамблі українських театрів Львова завжди охоче жертвують свій [illegible] і час для наших добровольців. З нагоди свят і Нового Року найвизначніші артисти [illegible] сили українського Львова переслали нашій Редакції свої світлини з побажаннями для читачів «Українського Добровольця».

На таблиці зліва на право вниз: Лідія Черних, Леся Кривицька, Валентина Пересвітенко, Стефа Стадниківна, Олександра Кавченко, Віра Левицька. Нижче: Володимир Блавацький, Рубчак, Богдан Пазарій, Василь Тисяк, Осип Гірняк, Сергій Дубровський, Михайло Третяків, Сахарчук, Лев Туркевич і Євген Курило.

У Львівському Оперовому театрі відбувся урочистий вечір, присвячений [illegible] для ранених вояків східного фронту. На цьому вечорі були присутні представники партії, війська і влади з губернатором, д-ром О. Вехтером, у проводі [illegible] та представники українського зорганізованого громадянства. Свято започаткував шеф Уряду Пропаганди І. Перейс, який подав до відома, що збірка на ранених вояків дала неважку суму, а саме 10.500.000 зол. У цю суму не вміщено жертв в натурі, за 1 млн. закуплено [illegible], а 1,5 млн. громадяни [illegible]. Опісля промовив губернатор д-р Вехтер, який висловив щиру подяку всім тим, хто спричинився при переведенні цієї збірки, особливо німецьким, українським та польським організаціям, УЦК, Військовій Управі, а також тисячам жертводавців, що своїм датком виявили вдячність німецькому воякові за визволення з-під большевицького ярма та [illegible] німецьких урожаїв на фронтах. Ця збірка є демонстрацією любови [illegible] елементу перед населенням.

Від ранених вояків промовив комендант санітарних частин у Львові, оберштабсарцт Бруннер, який подякував за переведену збірку.

Опісля відбулася вокально-музична частина вечора при участі німецьких артистів та балету Львівського Оперового Театру.

КОРЮКІВСЬКА КАРАЛЬНА АКЦІЯ НАЦИСТІВ НАЙБІЛЬША В ЕВРОПІ

„Масове вбивство жителів Корюківки здійснила зондеркоманда 4а (Sonderkommando 4а),–каже Сергій Бутко.–Мета каральної акції–знищення населеного пункту як помста та засіб залякування. Як відомо, у ніч на 27 лютого 1943 року загони радянського партизанського з'єднання Олексія Федорова розгромили окупаційний ґарнізон у м. Корюківка та звільнили заручників.

Айнзатцгрупа „С", що діяла на території України, знищила 975 тисяч осіб. У березні 1943 року її очолював бриґадефюрер СС генерал-майор поліції Макс Томас, а штаб розташувався в Полтаві. Саме до її складу входила 4-та зондеркоманда. Одним із її найвідоміших злочинів став масовий розстріл 29 і 30 вересня 1941 року в Бабиному Яру, на околиці Києва, майже 34 тисяч євреїв. На час Корюківської трагедії 4-ту зондекоманду очолював штурмбанфюрер СС Теодор Хрістенсен, її штаб розташовувася в Харкові".

Треба врахувати, що особовий склад таких зондеркоманд був нечисленний, і її члени були розкидані по різних ґарнізонах. Тому їхні представники, на виконання наказів про знищення цивільного населення та військовополонених, постійно залучали вояків підрозділів німецьких і угорських армійських частин, каральні формування та коляборантів із числа місцевої допоміжної поліції, підпорядкованої німецькій військовій адміністрації та німецькій цивільній окупаційній адміністрації (райхскомісаріятам).

„Містечко Корюківка, що на Чернігівщині, входило до території відповідальности 399-ї головної польової комендатури, яка розміщувалася в місті Конотопі Сумської области й підпорядковувалася VII відділу при штабі групи армій „Південь" збройних сил нацистської Німеччини.

Відповідальними за знищення Корюківки разом із її мешканцями був тодішній начальник штабу 399-ї головної польової комендатури Байєр Бруно Франц та каральна група (Strafkommando) 399-ї головної польової комендатури.

У листі головного прокурора Курта Грімма щодо долі організатора масового вбивства Байєра повідомлено таке: „Він проходив у нас за справою під актовим номером 204 AR-Z 269/60. У справі була ціла

низка злочинів, здійснених на території нинішньої України. У подальшому її вели різні прокуратури, але при цьому Байєр не був названий ні обвинувачуваним, ні підсудним, імовірно через те, що він помер на початку 1961 року".

1 березня 1943 року нацистський каральний загін прибув до селища міського типу Корюківка з міста Щорса, що на Чернігівщині. Містечко було оточено. Усіх мешканців групами по 50-100 зганяли у великі будинки й розстрілювали. Одночасно до десяти машин із карателями прочісували всі хати й околиці населеного пункту й вбивали жителів як у помешканнях, так і на вулицях.

Після знищення усіх знайдених корюківців, карателі спалили містечко. Очевидці стверджують, що дим і заграву від пожеж було видно у Щорсі, Сосниці, Холмах.

Окупанти провели акцію 1 і 2 березня 1943 року. Пізніше, 9 березня, карателі повернулися, щоб допалити селище й добити вцілілих.

Наслідки нацистського злочину: вбито близько семи тисяч мешканців. Корюківська трагедія за своїми масштабами є найбільшою кривавою каральною акцією нацистів у Європі– знищення населеного пункту разом із цивільним населенням у Другій світовій війні (1939-1945).

Подано за статтею Віталія НАЗАРЕНКА, Чернігів, „День"

Різдвяний обід Союзу Українських Канадських Вояків, 8 січня 1944 року – Лондон, Англія

УРОЧИСТИЙ ПОХОРОН ВОЇНА ВІЙСЬК СС В ЕСТОНІЇ

Похорон ветерана був проведений на найвищому державному рівні у присутності офіційних осіб, почесним караулом від збройних сил Естонії і вінком від міністра оборони.

З помпою, патріотичними промовами, прапорами 10 січня 2014 року був похований Ґаральд Нуґісекс, останній естонець, ветеран 20-ої дивізії військ СС. Службу поминальну провели в лютеранській церкві в Торі, що є офіційною меморіяльною церквою естонських військовиків. Однак, провідні політики та офіційні керівники держави на похорон так і не з'явилися. Ні міністри, ні президент.

Ґаральд Нуґісекс (21.X.1921–2.I.2014) в травні 1943 року зголосився в Естонський Леґіон військ СС, закінчив підстаршинську школу, і як капрал брав участь у боях під Невелем наприкінці 1943 року, був поранений і нагороджений Залізним хрестом II кляси та Штурмовою відзнакою. У 1944 році за особисту хоробрість в боях на території Естонії з Червоною Армією, Нуґісекс був нагороджений Лицарським хрестом Залізного хреста. Попав у полон в Чехословаччині в 1945 році. Пізніше депортований до СРСР. У грудні 1945 року він був відправлений до табору в Сибіру. 10 листопада 1946-го був звільнений, але знову заарештований 13 лютого 1947 року і засуджений до десяти років позбавлення волі. Звільнений 17 вересня 1953 року за амнестією. Оселився в Сибіру, а в 1958 році повернувся до Естонії.

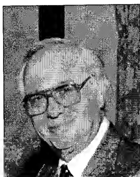
При відновленні незалежности Естонії, Нуґісекса іменовано „капітаном" і вручено шаблю.

(Подано за ЗМІ в Інтернеті)

Наші побратими

Роман ФЕРЕНЦЕВИЧ

СТЕПАН МАКСИМЮК – ДОСЛІДНИК УКРАЇНСЬКОГО ЗВУКОЗАПИСУ

Степан Максимюк вступив до Української дивізії у 1943 році, служив в артилерії, брав участь у боях під Бродами. Згодом післаний до старшинської школи, знову брав участь у фронтових боях у бойовій групі на Познаньщині.

У США був членом Братства кол. вояків 1-ї УД УНА. За свою діяльність нагороджений Головною управою найвищою відзнакою Братства–Золотим Хрестом за особливі заслуги. (Див ст. 100)

Редакція

21 листопада 1877 року геніяльний американський винахідник Томас Едісон сконструював пристрій, що його він назвав грецьким словом фонограф, тобто звукозаписувач. Коли апарат був готовий, Т. Едісон проговорив у ріжок перший рядок відомої американської колискової „Mary had a little lamb..." („У Мері було ягнятко..."). Після цього він щось перемкнув в апараті, і машина скрипучим голосом вигукнула ті ж слова. До того часу, мабуть, найдивовижнішим з усіх людських відкрить було письмо. Ґеній Т. Едісон дав нарешті людству можливість зберігати і відтворювати звук, відкриваючи водночас можливість з'яви нової багатомільярдної промисловости, піднімаючи людську культуру на нові висоти.

Одним з видатних дослідників в українській звукозаписній сфері є Степан Максимюк. Народився він 16 червня 1927 року в Ужгороді. Середню освіту, започаткувавши в Ужгороді, він завершив матурою після закінчення Другої світової війни в гімназії табору українських переміщених осіб в баварській місцевості Міттенвальд.

У 1949 році переселився до Сполучених Штатів, де здобув наукові ступені бакалавра і маґістра в Американському університеті у Вашінґтоні.

С. Максимюк працював 32 роки продюсером на державній радіостанції США „Голос Америки". Маючи постійно до діла із звукозаписом, він поступово присвятився науковому дослідженню й колекціонуванню українського звукозапису.

Проф. Юрій Ясіновський, завідувач катедри музичної україністики

Львівської державної музичної академії ім. Миколи Лисенка, пише про колекцію С. Максимюка:

„Понад 2 000 старих короткограйних (78 об./на хв.) платівок від 1900 року та біля 2 500 довгограйних (45 і 33 об./на хв.)–це записи народних і популярних пісень, клясичної музики різних жанрів, церковної, а також творів красного письменства та інших; записи українських концертів, доповідей на конференціях, виступів й інтерв'ю з поетами і письменниками, істориками і політиками та дисидентами (від 1960-их років).

...Значне місце в колекції С. Максимюка займають звукозаписи української церковної музики–наприклад, хорів під батутою Олександра Кошиця, Мирослава Антоновича, Андрія Гнатишина, хору Львівської духовної семінарії ще до Першої світової війни та багатьох інших, про що він опублікував окрему розвідку.

...Чимало зусиль С. Максимюк приклав також до звуковидавничої праці, випускаючи зокрема альбом бандуриста Зіновія Штокалка. Він співпрацював з видавцями ювілейного випуску „Народна музика Америки" з нагоди 200-ліття Незалежности США (1976), ініціював реставрацію старих записів Соломії Крушельницької й один екземпляр платівки подарував Музично-меморіяльному музеєві її імені у Львові".

Музикознавець Ю. Ясіновський продовжує:

„В роки після відновлення незалежности України С. Максимюк часто приїжджав до Львова і відкривав для України цілком нову сторінку української культури, виступав з доповіддями й лекціями на конференціях, в радіо, телебаченні, перед студентами й науковцями в Києві, Львові, Івано-Франківську, друкував свої наукові розвідки. У Західньому Науковому Центрі Академії Наук України, за підтримки тодішнього директора, академіка Ярослава Ісаєвича та Наукового Товариства ім. Шевченка, заініціював створення у Львові науково-дослідного центру українського звукозапису.

...2003 року видавництво Українського Католицького Університету у Львові видало книгу С. Максимюка *З історії українського звукозапису та дискографії* (ред. Роман Савицький і Ю. Ясіновський), загальне лого Інституту українознавства ім. Івана Крип'якевича Національної Академії Наук України.

З нагоди 85-ліття С. Максимюка відбулося його вшанування 2012 року у львівському Музично-меморіяльному музеї Соломії Крушельницької–заходами музею, Музикознавчої комісії НТШ та Інституту літургіки УКУ.

(„Свобода")

Аскольд ЛОЗИНСЬКИЙ
голова Фундації УВУ в США

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ – НЕОЦІНЕНИЙ СКАРБ

Правда, йому вже повнилося 90 років–від часу, що минув після втрачених визвольних змагань Української Народної Республіки, коли його заснували патріоти-вихідці з України. Про історію Українського Вільного Університету писали старші покоління. Вони, зрештою, його розбудовували та фінансували. Молодші дещо користали, але, мабуть, не могли собі уявити, чим він стане у 21-му сторіччі. А став він непересічним скарбом усієї нашої нації. Він поєднав сили діяспори та патріотичної України так, як, мабуть, жодна інша інституція.

Сьогодні провід університету знаходиться в руках українських науковців з України та діяспори. Ректор–з України, декани трьох факультетів–з України та з діяспори, професорський склад–теж різноманітній, і, до речі, навіть не виключно український. Так, неукраїнець, тобто австріяк, відповідає за україністику та викладає цю дисципліну. Весь професорський склад надзвичайно заавансований великим знанням та досвідом.

Але, мабуть, найцікавішим є склад студентів. Вони–переважно з України. Але не тільки з Львівської, Тернопільської, Івано-Франківської областей. Велика частина–з Донецька, Луганська, Чернівців, а також з Криму. Всі розмовляють бездоганною українською мовою та проявляють глибоке зацікавлення україністикою, філософією, історією та економікою. Оскільки УВУ займається маґістерськими та докторськими дипломами, студенти УВУ надзвичайно ерудитні. Правда, УВУ також надає можливості вивчати англійську та німецьку мови. Планується знову ввести курси педагогіки.

Університет знаходиться у престижній частині Мюнхену, і, мабуть, саме розташування у центрі Західної Европи, хоч і в країні, яка традиційно проявляла не надто велику приязнь до українських справ, є великим позитивом. Однак, у випадку УВУ уряд Баварії надає студентам наукові та освітні кредити, а випусниками–університетські дипломи. Щоби здобути маґістерку в одному з трьох факультетів УВУ, треба провчитися три семетри, тобто пройти півтора року навчання з відповідного предмету. Подібною є історія і з докторськими студіями, які завершуються написанням дисертації та її захистом.

УВУ займається також видавничою діяльністю. В даний час готуються конференція з нагоди 200-ліття народження Тараса Шевченка та публікації відповідних матеріялів. Також готується до видання в

українській та перекладі на німецьку мову збірка творчости Лесі Українки. Водночас, в приміщенні Університету відбувається різні наукові та культурні заходи. Гордістю УВУ є її надзвичайний архів, зібраний за понад 90-літню його діяльність. Здебільшого він упорядкований, але його потрібно оцифрувати. Унікальною є бібліотека Університету, де зібрано україномовні і чужомовні книжки на українську тематику, а також багато раритетних видань. Почався процес їх електронного каталогування.

Одні вважають, що УВУ–це центр україністики серед чужого моря, тобто у центрі Західної Европи. Другі бачать УВУ як віконце для майбутніх науковців з України, щоб вийти на вищі студії у західному світі. Сьогоднішній УВУ дає можливості для реалізацій устремлінь і одних, і других. Мабуть, УВУ має ще і третю характеристику–це місце наукового зібрання тих, хто зацікавлений українською наукою–українців і неукраїнців Сходу, України, Заходу.

Як фінансується УВУ? З вплат за навчання самих студентів, а також з двох основних фондів, тобто інвестицій. Один, що має приблизно 4,5 мільйона евро, оформлено при Товаристві Приятелів УВУ від прибутку, що лишився після продажу старого будинку УВУ та закупу нового. Другим джерелом є Фундація Українського Вільного Університету з осідком у США з активом понад три мільйони долярів. Однак, ці джерела дають тільки основу фінансування Університету. Потреби розвитку української науки у сьогоднішньому світі вимагають значно більших коштів.

Іншими словами, українська наука потребує меценатів. Це добре розуміли попередні покоління, які створили базу сьогоднішнього основного капіталу УВУ. Водночас, з більшим чи меншим успіхом, ці покоління створювали українські центри в західних неукраїнських університетах. Чому інколи з меншим? Бо часом, на жаль, центр української науки, начебто, існує, але при тому він не є надто прихильним до цієї самої української науки, задля якої його створено.

Проте таке не може статися з УВУ. Він є єдиним високоосвітнім українським науковим центром поза Україною, який знаходиться у справді українських руках.

Сьогодні перед УВУ постають можливості великого розвитку на благо України і української діяспори. Все залежить від академічної візії та розумної господарки його керманичів, від управ його двох головних джерел фінансування і від жертвенности осіб, які розуміють, що розвиток нації вимагає збереження національних цінностей і фізичних та духовних інвестицій, а між ними–сприяння розвитку національної науки та підготовки високоосвічених її носіїв. Тим більше, коли йдеться про націю, яку століттями нищили фізично і духовно, а вона показала себе непоборною. Не будьмо байдужими!

Роман МАЛКО

ХТО НАС ЗАХИСТИТЬ?

Українську армію лише гроші вже не врятують–потрібна радикальна зміна військової моделі. Більшість експертів із різних науково-дослідних чи навколо армійських структур б'ють на сполох і констатують, що є всі підстави назвати стан армії критичним. Їй потрібна негайна реанімація…

Чи то на тлі непорозумінь із „довічним стратегічним партнером" Росією, чи то у зв'язку з останнім призовом, але в Україні нарешті заговорили про проблеми армії. Зокрема, у Комітеті Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони 7 жовтня відбувся круглий стіл „Загрози воєнній безпеці та проблеми реформування Збройних сил України", ініційований членом комітету Юрієм Сиротюком (ВО „Свобода") за участю представників Міністерства оборони, експертів із безпекових та оборонних питань, офіцерів ЗСУ, військових аташе Франції, Литви, Естонії та Угорщини.

Не те щоб про згадані вище проблеми раніше зовсім не говорили. Рік тому, наприклад, у стінах ВР відбулися парляментські слухання „Про стан та перспективи розвитку Воєнної організації та сектору безпеки України", де було напрацьовано цілий пакет рішень і рекомендацій для уряду. Результат виявився більш ніж передбачуваний. На сьогодні жоден із пунктів так і не було втілено в життя. Схоже на саботаж? Але такий, що триває вже понад 20 років.

У нинішніх умовах розмір грошового забезпечення армії вже не є принциповим питанням. Хоч би скільки виділяли, велика частка з того все одно буде вкрадена.

У це важко повірити, але ще в 1990-му загальна вартість військового майна, яке мало дістатися у спадок від радянської армії українській, за даними Британського Королівського інституту стратегічних досліджень, озвученими під час круглого столу екс-нардепом, полковником Спілки офіцерів України В'ячеславом Білоусом, становила $89 млрд, у 1993-му – $32,7 млрд, 1995-му – $25 млрд. Скільки на сьогодні „коштує" українське військо, можна лише здогадуватися, адже інформація більш ніж секретна.

Якщо завтра Грузія-2008…

Фахівці з Міністерства оборони, а також наближені до нього експерти переконують, що зараз жодні серйозні протистояння, які можуть вилитись у збройний конфлікт, Україні не загрожують, а тому панікувати, мовляв, не варто. Українці можуть почуватися безпечно, ніхто не має наміру на нас нападати, а міжнародні договори ґаран-

тують нам допомогу в разі потреби. Реформування армії триває. Не так швидко, як хотілося б, але на те є свої вагомі причини, в основі яких вічний брак коштів. Було б гідне фінансування, то і реформи вже давно завершилися б, і українці пишалися б своєю професійною, боєздатною армією. Тож, зважаючи на всі проблеми, ми й так багато чим можемо похвалитися. От хоча б участю в антипіратській кампанії біля берегів Сомалі.

Такий оптимізм був би вартий похвали, коли б не приховував у собі серйозну загрозу. Чимало військових експертів, зокрема командувач ВМС України в 2006–2010 роках Ігор Тенюх, вважають, що в цьому десятирічччі є велика ймовірність глобального воєнного конфлікту, у який може бути втягнута позаблокова Україна. При цьому не варто виключати непередбачуваних дій країн-сусідів. Приклад–вторгнення російських військ на територію Грузії 2008-го. Натомість, як стверджують джерела в Ґенштабі, такі руїна, безвладдя і відчай у цій структурі не панували ще ніколи. Найвищі військові чини буквально розводять руками, чесно зізнаючись, що не знають, як і що робити. У них відсутнє елементарне бачення можливих варіантів вирішення проблеми. Фахівці, які розуміються на деталях і не мають причин приховувати правду, наголошують, що до 2015 року спливає встановлений термін служби всіх основних видів озброєння.

А це означає, що й без того малобоєздатне українське військо взагалі не матиме чим воювати. Здійснити переозброєння за такий короткий час та ще й без необхідних для цього коштів нереально. Створити професійну армію також. Мало хто готовий йти служити за копійки, тож навряд чи військо поповниться справжніми професіоналами.

З нинішніми підходами до армії за кілька років захищати Україну буде нікому і нічим. Єдиними боєздатними одиницями можуть виявитися силові спецпідрозділи, на які нинішня влада (що, схоже, поставила за мету вибудувати поліцейську державу) зробила ставку і які відповідно фінансує не за залишковим принципом, як ЗСУ.

Де вихід, або класичне „що робити”?

Парадоксально, але факт: песимісти, які переконують, що все дуже і дуже погано, на відміну від оптимістів, котрі як діти радіють виходу в море одного бойового корабля і кільком гелікоптерам, які все ще літають, вихід знають. І вбачають вони його аж ніяк не в реформуванні.

Зокрема, на думку багатьох, потрібно зробити дві речі: створити зовсім іншу модель війська, яке по-справжньому буде здатне захищати країну в разі зовнішніх загроз. Але насамперед необхідно відмовитися від ілюзій. Небезпека для країни існує постійно, наголошують військові експерти. Не в далекій перспективі й не тоді, коли ми встигнемо до неї підготуватися. Геополітичне становище України,

умовна невтральність і позаблоковість, внутрішні негаразди і загальна нестабільність у світі змушують бути готовим захистити себе в будь-яку хвилину. Ескаляція конфлікту забирає кілька годин, а ось побудова ефективної системи оборони потребує років важкої праці й великих та, головне, ефективних витрат.

Нині, за словами експертів, армія щороку потребує щонайменше 25–30 млрд грн, аби бодай зберегти свій нинішній потенціял. Але навіть цього мінімуму вона не отримує. Фахівці переконані, що варто відмовитися від залишкового принципу фінансування ЗСУ. Натомість треба не просто встановити, що їх фінансування має відбуватися на рівні певного відсотка ВВП, а й дотримуватися цього, як роблять у більшості країн, що мають сильну і боєздатну армію. Ідеальна цифра, за словами військових експертів, які враховують потребу повного переоснащення ЗСУ і необхідність подолання їх відставання від армій держав-сусідів, мала б становити близько 5% ВВП, але, зважаючи на традиційні бюджетні дефіцити, військо повинне отримувати хоча б 2%. Більше країна нині не потягне.

Утім, фахівці наголошують, що в нинішніх умовах навіть розмір грошового забезпечення не є принциповим. Хоч би скільки виділяли, велика частка з того все одно буде вкрадена. Потрібна радикальна зміна військової системи і структури. Наприклад, пропонується розділити Генеральний штаб ЗСУ та Міністерство оборони, які часто дублюють функції одне одного. Перший має займатися бойовими завданнями, а друге, умовно кажучи, менеджерськими і господарськими. Мовляв, це дасть змогу не лише знизити рівень корупції, а й навести банальний порядок в армії.

Натомість відмова від щорічного призову на нинішньому етапі є серйозною помилкою, вважають більшість експертів, але й існування його в старому вигляді також неприпустиме. Армія найманців, хоч би якою професійною вона була, зважаючи на невеликий особовий склад, не зможе захистити країну в разі військової аґресії, тому в багатьох країнах створюють так зване народне ополчення чи резерву.

Зокрема, деякі фахівці переконані, що Україна мала б перейняти досвід Швайцарії, де збережено загальний призов на службу з постійно діючою системою військових вишколів. Тамтешня армія складається з невеликої групи професійних військовиків (22 тис.), підкріпленої 1,7 млн резервістів, яких щороку призивають на кількатижневі збори запасу. Фактично за кілька годин до зброї на захист своєї території може стати більш ніж мільйонне військо, добре навчене і непогано озброєне.

Зрештою, більшість військовиків та експертів одностайні: щоб забезпечити територіяльну цілісність, Україні потрібно якнайшвидше інтеґруватися до НАТО. Позаблоковість дорого коштує і в україн-

ських реаліях не здатна ґарантувати безпеку країні. Знову ж таки досвід Грузії 2008 року красномовно підтвердив цей факт.

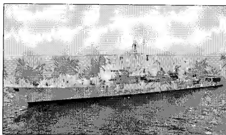
Справжня ціна питання

Очевидно, що будь-яку, навіть найважчу, проблему можна вирішити. Не є безнадійною і ситуація з українським військом. Так, армія деґрадує, але навіть на цьому тлі є підстави для оптимізму. Рівень патріотизму серед українців невпинно зростає, майже половина дорослого населення країни готова захищати свою державу зі зброєю в руках у разі виникнення відповідної загрози (результати дослідження Соціологічної групи „Рейтинг"). Нині потрібна лише державна воля, кажуть бойові офіцери, щоб українці справді могли пишатися своїм військом, але протягом 22 років незалежності її якраз і немає.

(„Український тиждень")

„ОКЕАНСЬКИЙ ЩИТ" і „АТАЛАНТА"

Верховна Рада підтримала законопроєкт президента України „Про ратифікацію угоди (у формі обміну листами) між Україною та Організацією Північноатлянтичного договору про участь України в операції „Океанський щит". За цей законопроєкт проголосував 331 народний депутат.

Це–операція НАТО з боротьби з сомалійськими піратами в Аденській затоці та біля берегів Африканського Рогу, яка розпочалася в серпні 2009 року.

Угода передбачає, що Україна надасть підтримку цій операції шляхом направлення національного контингенту у складі фреґата „Гетьман Сагайдачний", оснащеного вертольотом Ка-27 на борту та групою спеціяльного призначення, для участи в операції тривалістю 90 днів в другій половині 2013 року.

Український „Гетьман Сагайдачний" 4 січня завершив участь у операції НАТО з протидії піратству „Океанський щит" в Аденській затоці та долучився до операції Европейського Союзу „Аталанта" (3 січня–5 березня 2014 року).

Метою національного контингенту під час участи в операції Европейського Союзу „Аталанта" буде запобігання та протидія проявам піратства, захист цивільних суден, які виконують завдання в межах Світової продовольчої програми, попередження та втручання у спроби здійснення актів піратства або збройного пограбування.

МИРОТВОРЦІ УКРАЇНИ

18 липня 2013 року, в окремому вертолітному загоні Збройних Сил України, які виконують завдання Місії ООН у Демократичній Республіці Конґо* відбулася „Парада медалей" для 157 миротворців на трьох точках базування військового континґенту.

У місті Ґома, де знаходиться базовий табір українських миротворців, в урочистостях взяли участь Глава адміністрації Місії ООН ДР Конґо в провінції Північне Ківу–Рей Торрес, командир бриґади Північне Ківу–бриґадний генерал Поннаппа, командир бриґади швидкого реаґування бригадний генерал Мвакіболва, командири іноземних континґентів та персонал Місії ООН.

Захід розпочався з шикування українського підрозділу, виносом прапорів ООН і України, та виконанням гимнів.

Командир вертолітного загону полковник Володимир Пастухов привітав зі святом та подякував за сумлінне виконання обов'язків. А генерал Поннаппа подякував за підтримання миру: „За час виконання миротворчих завдань ви не тільки підвищили імідж своєї країни, а й авторитет Місії ООН в цілому. Я пишаюся, що поряд з нами вдень і вночі виконують завдання українські вертолітники. Вашою візитівкою є високий професіоналізм та відповідальність за виконання доручених завдань." На адресу українських миротворців пролунало ще чимало привітань.

Лейтмотивом свята стало вручення першими особами Місії ООН–українським миротворцям медалей „За службу миру". А полковник Володимир Пастухов вручив почесним гостям сувеніри на згадку.

Наприкінці заходу національний колектив ДРК виконав пісні та танці більшости етнічних груп провінції Північне Ківу.

У свою чергу кухарі українського миротворчого континґенту пригостили учасників церемонії стравами національної української кухні.

Подано за статтею Віктора Шубця

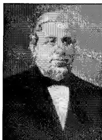
*ДР Конґо (Африка): територія – 2 345 000 кв км (11-а величиною на Землі), населення – 75 млн, яке складається з понад 200 етнічних груп. Сусідом є Республіка Конґо з населенням 4, 6 млн та територією 342 000 кв км.

Віктор ПЕРУН

ПІДТРИМКА РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ЗАХІДНИМИ ФІРМАМИ ТА УРЯДАМИ

Економічний розвиток до революції

Перед Жовтневою революцією 1917 року було багато іноземних інвестицій у Російській імперії, в якій економіка швидко зростала. Один приклад з тих часів–це історія Джона Юза (John Hughes) з Валії, Великобританія, який на запрошення царя Олександра II у 1870 році, у віці 55 років, приїхав в Україну з своїми спеціялістами й 8-ма кораблями технічного обладнання. Він заснував м. Юзівку (назву якої прийнято від вимови його прізвища), яке так називалося до 1924 року, сьогоднішнє м. Донецьк. Там він розбудував індустріяльний комплекс, який в 1913 році виробляв 74% заліза в Російській імперії. Це був економічно самостійний комплекс, який теж виробляв цеглу, добував вугілля, залізну руду, мав школи, лікарню, чайні залі, і т. і.

John Hughes

Після революції 1917 його сини втратили все майно, коли вони та їхні іноземні спеціялісти мусили втікати за кордон. Проти капіталістів та працедавців була спрямована лють більшовиків, які вважали їх паразитами. І дуже дивно, що після революції було багато капіталістичних фірм і західних урядів, які фінансово, дипломатично, військово і технічно допомагали СРСР. Без цієї великої допомоги протягом усіх років СРСР був би розвалився в перших роках свого існування.

Чужа революція повіває з-поза океану

Одною з головних причин програної війни Росії з Японією в 1905 р. було велике фінансування Японії американським банком Кун Лоб і Ко. (Kuhn, Loeb & Company–National Loans), що уможливило закуп великої кількости модерної зброї. За те Японія нагородила президента банку Якоба Шифа (Jacob Schiff) високими орденами. Він також фінансував підтримку невдалої революції в Російській імперії 1905 року. Пізніше він фінансував більшовицьку революцію.

Підтимка революції також приходила з Німеччини. Мета її була припинити війну на два фронти. А головне завдання Леніна полягало в заключенні миру й закінченні війни для Росії, що і було осягнено. Тих, що їм помагали, у жарґоні називано „полезные идиоты"–„корисні ідіоти". Кайзер Вільгельм II і цар Микола II в результаті втратили владу.

Від 1917 року в СРСР ліквідували більше як півтора мільйона най-

більш талановитих, освічених, продуктивних та підприємливих людей. Це була величезна втрата для економіки й культури суспільства. Тому фабрики стояли без керівників, а економіка розвалилася. На порятунок прийшло багато американських фірм і компаній та з інших західних держав, які внесли свій капітал, менежерів та інших професіоналів. Вже в 1928 році індустріяльна продукція досягла дореволюційного рівня 1913 року.

Військова співпраця з Німеччиною

Владні сили у Ваймарській республіці Німеччини виявляли симпатії комунізмові та його експериментуванням з поневоленими народами. Версальський договір обмежив збройні сили Німеччини. Заборонені галузі були розвинуті таємно у співпраці з СРСР, головно вишкіл, досліди, розробка і виробництво зброї.

Уже підчас громадянської війни ота співпраця допомогла більшовикам побороти Денікіна, Скоропадського та Петлюру.

В квітні 1922 року було підписано Рапаллівський договір між Німеччиною та Радянською Росією, а в листопаді поширено на інші республіки СРСР. Німеччина визнала СРСР і формалізувала широку економічну та військову співпрацю. Рівночасно їй дозволено було заснувати секретні військові бази на території СРСР, на яких розроблялися нові військові тактики й технології та передавалися Червоній армії. Спільно проводився вишкіл, з якого користала Червона армія, бо царські офіцери мусили втікати, бо їх розстрілювано. Таємна база для танкістів була в Казані, летунства–в Ліпетську, хемічної зброї під крилом артилерії–біля Подосінська.

Тисячі німецьких вояків та спеціялістів переїжджали кордон у цивільному одязі під виглядом туристів. Усі кошти були покриті Німеччиною, але технічна допомога для розвитку військової індустрії СРСР була набагато цінніша. Бюджет був таємний і прихований від західних альянтів. Коли нацисти перебрали владу в Німеччині в 1933 році, співпраця припинилася.

В серпні 1939 року, Німецько-Радянський торговельний договір дав СРСР кредит на 200 мільйонів райхсмарок на купівлю технічних, індустріяльних і транспортних продуктів. В 1940-му і 1941-му цей договір був поширений і діяв аж до початку війни з СРСР.

Перша п'ятирічка–Made in USA

Радянська індустріялізація здійснювалася під керівництвом американця Саула Брона (Saul G. Bron), президента фірми „Амтор". Він заключив контракти з різними фірмами, щоб розвинути радянську інфраструктуру та виробництво і найняв відомого індустріяльного архітекта Альберта Кана (Albert Kahn), якого звали „архітектом Детройту", для плянування першої п'ятирічки 1928-1933 років.

Перша п'ятирічка відзначалася радикальною індустріялізацією та тотальною колективізацією сільського господарства. Між 1930-1932 роками фірма Кана збудувала 521 фабрику в СРСР. Вона відіграла головну ролю в розвитку виробництва тракторів, транспортних машин, танків, літаків, поїздів.

Плян Брона та Кана базувався на великих індустріяльних комплексах, подібно, як у США, але комунального характеру. Від Голодомору та колективізації, які відбулися підчас першої п'ятирічки, було 14 мільйонів жертв.

США офіційно дипломатично визнали СРСР в 1933 році, не зважаючи на те, що інформація про Голодомор була широко відома, особливо серед дипломатів та урядів західних держав. Західні уряди не звертали багато уваги на Голодомор, бо були фірми з різних держав діяльними в СРСР, і вони не хотіли перешкоджати бізнесу підчас депресії.

Йозеф Ґеббельс був, можливо, єдиний політик, який публічно критикував репресивну політику колективізації та Голодомор в його промові „Комунізм без маски" в Нюрнберзі в 1935 році.

Американські корпорації допомогали СРСР

В 1931 році Американська фірма A.J.Brandt & Co. помогла модернізувати Автомобільне Московське Общество (АМО), де почали продукувати вантажівку ЗиС-5, точну копію американського Autocar Dispatch Model SA. АМО раніше виробляло першу радянську вантажівку АМО-F-15, копію італійського Fiat-15. Форд, який в 1932 р. збудував фабрику „Газ" у Нижньому Новгороді, виробляв ГАЗ-АА – „радянські форди". Саме вони отримали назву в народі „чорні ворони". В них кидали людей і вивозили на розстріл.

В 1933 році, на взірці Ford-40, почалося перше радянське масове виробництво автомобіля ГАЗ-М1–„ємка".

Населення не мало можливости купувати приватних машин, але вони були популярні серед НКВД, міліції та партійних.

Американська фірма General Electric (G.E.) продала кілька електричних локомотивів, а згодом і пляни на їхнє виробництво. Їх вперше почали виробляти в 1932 році. G.E. та Форд до сьогодні втримує в Росії та інших пострадянських державах свою присутність.

„Ленд-ліз"

Допомога США підчас Другої світової війни, яку звали „Ленд-ліз" була дуже щедрою. Гарі Гопкінс (Harry Hopkins) адміністрував ту програму. Його пізніше підозрівали як таємного аґента, бо він передавав недозволену техніку та навіть матеріяли для виробництва ядерної бомби й щобільше–матеріял, який був призначенний американському війську. Незважаючи на щедрість уряду і фірм США в програмі „Ленд-ліз" та у післявоєнному періоді, в радянській пропа-

ґанді США були представлені як найбільший ворог СРСР і головна підпора капіталістичного світу.

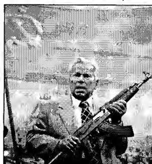
Плян Морґентау

Багато допомоги СРСР було від урядовців на високих посадах в США, як Ґаррі Декстер Вайт (Harry Dexter White), який створив післявоєнний плян Морґентау (Henry Morgenthau, Jr.), секретаря скарбу США. Цей плян включав вивезення мільйонів німців на рабські роботи та демонтацію і перевезення всіх індустріяльних фабрик і заводів з Німеччини до СРСР, що продовжувалося до 1951 року й допомогло в розвитку космічної програми, виробництві зброї та ракет.

Ось один приклад. Знаменитий автомат АК-47 назовні виглядає як німецький „Штурмґевер-43". Його конструктор Ґуго Шмайссер (Hugo Schmeisser), з групою німецьких інженерів, разом з їхніми заводами, були після війни насильно вивезені до СРСР і примушені працювати в радянській збройній індустрії. Відомо, що Шмайссер відіграв важливу ролю в серійному виробництві АК-47. (Офіційно подано, що АК-47 був сконструйований 1947 року Михайлом Калашніковим).

Зверху АК-47, внизу– Штурмґевер-44 дизайнер Ґуго Шмайссер

М. Калашніков з МК-47

Простий і легкий до вжитку, автомат став улюбленою зброєю для повстанців Третього світу, яких підтримував Радянський Союз. Москва теж видала ліцензію на свою продукцію приблизно в 30 інших країнах.

Перед його смертю (29 грудня 2013, на 95 році життя) Михайло Калашніков, у листі Патріярху Російської Православної Церкви, Кирилові, просив вирішити, чи він несе відповідальність за загибель людей від його зброї. АК-47 є найпопулярнішою вогнепальною зброєю у світі. За деякими оцінками, понад 100 млн одиниць цього автомата продано багатьом країнам світу.

Висновки

На початку 21-го століття інвестиції західних фірм у комуністичному Китаї досягли дуже високого рівня і велика частина світового виробництва перейшла туди. Є лиш кілька вийнятків обмежень комуністичним державам.

Санкції Европейського Союзу та США існують проти Північної Кореї (через ядерну зброю) і проти кількох урядовців Зімбабве (через колективізацію та брак демократії). США довго втримують блокаду Куби, але дозволяють продаж харчів та медикаментів.

Політично США протиставляться комунізмові – вели війни у Кореї, В'єтнамі й у Ґренаді та створили НАТО. Однак, без великих економічних інвестицій західних урядів та компаній, включно з США, комунізм напевно не мав би був такого великого успіху.

„ЙОГО КУЛІ НЕ БРАЛИ..."

Життєпис леґендарного старшини Української Повстанської Армії, а в повоєнний час інженера-винахідника Миколи Савченка (псевдоніми–Петро Миколенко, „Байда") тісно переплетений з Миргородським краєм.

Народився (20 лютого 1921 року) у селищі Березова Лука поблизу Миргорода, навчався у миргородському керамічному технікумі і саме звідси розпочав свій хрестовий похід за визволення рідної України з-під більшовицького іга.

Пройшовши важкими воєнними дорогами від рядового повстанця до майора Української Повстанської Армії, сотні разів важив власним життям у боях з московськими і німецькими окупантами. Але завжди виходив неушкодженим з найтрагічніших ситуацій. Може тому, що його рідна Березова Лука здавен славилася характерниками ?!

Смерть славного вояка здибала вже за мирного життя на американських теренах у Детройті, де він працював інженером у компанії „Дженерал Моторс". Що ж.. Долю конем не обскачеш, і кожному його літа відміряє Бог…

Молоді дослідники миргородської Діяспорної бібліотеки ім. Ґалини Король розшукують свідчення чи документи про леґендарний бій у листопаді 1944 року поблизу села Сторонна проти переважаючих сил спецзагонів НКВД. Боєм керував сотенний підрозділу УПА „Східняки" „Байда"–Микола Савченко.

Може хто з родичів чи ще живих друзів-комбатантів володіє якою інформацією про нашого земляка воїна-характерника Української Повстанської Армії?

Анатолій Сазанський,
дослідник української історії, м. Миргород
(Адреса: вул. Ведмедівка,55 ,м. Миргород Полтавської обл.,
Україна, 37600 (sag52@ukr.net)

Спомини

Ярослав ВЕНЬҐЕР

ФРОНТОВІ БОЇ

Продовження з ч. 4, 2012, ч. 1-4, 2013

На початку квітня 1945 року прийшов наказ, щоб сотня залишила село й маршем відійшла до Австрії. У місті Маріборі зійшлися сотні 1-го батальйону 29-го полку, та в якомусь порожньому будинку на голій підлозі заночували. Вдень дещо переорганізувалися і надвечір кожна сотня окремо відмаршерувала на північ. Ішли ми дуже обережно, бо розвідка донесла, що десь недалеко є Червона Армія, а наші частини Дивізії мають завдання несподівано затакувати їх.

Настав ранок. Ми перемучені, голодні, в роті засохло. Залягли в заглибинах землі. Поки що ворожих військ не зауважено. Просуваємося вперед та стараємося використовувати природні заглиблення і корчі. Так черепашою ходою просувалися цілий день, виснажені й голодні. Вже сонце заходило, як ми залягли за горбками. Розвідка донесла, що внизу, за горбом, таборують частини Червоної Армії. Підсуваємося на животах. І справді бачимо, як внизу спокійно таборують червоноармійці.

Настала ніч. Ми вкопалися. Маємо тихенько сидіти в наших ямах, не дати себе зрадити. Деякі червоноармійці ходили вночі біля нас, ледве нам на голови не наступали, і аж кортіло когось з них зловити. А ми не сміли зрадити своєї присутности. Перед четвертою годиною ранку по нашій лінії від вояка до вояка передався наказ приготуватися до наступу. Серце затривожилося: що буде? Не знаємо, які сили Червоної Армії, може тут закінчиться наше життя, як нашим друзям під Бродами в липні 1944 року. Вони бодай згинули на рідній землі, а ми на чужині. Такі думки роїлися в голові в тому тривожному моменті. Але це ж жорстока світова війна, і така доля нашого народу, що воюємо в багатьох чужих арміях і всюди за чужі інтереси...

Настала четверта година гарного, погідного ранку. Вдарила наша артилерія і ґранатомети, ми вискакуємо і з націленою зброєю біжимо вперед. Заграли наші скоростріли МҐ42. Ворожі війська відступають, час-від-часу відзиваються їхні ґранатомети і автомати-фінки. Тоді залягаємо (де хто може) в якійсь заглибині, підносимося, стріляємо та скорим ходом просуваємося вперед. На правому крилі від нашої сотні більшовики чинять опір, там вже є наші вбиті і поранені вояки. Наше постачання підвезло амуніцію і скрині набоїв до ґранатометів.

Надвечір наша сотня зупиняється біля якоїсь ферми, швидко вкопуємось, наш сотенний наказує фермерові, щоб той евакуйовувався, бо тут встановлюється фронтова лінія. Вся сім'я фермера ви-

йшла на подвір'я, плачуть, нам стало жаль їх. Вони швидко почали вантажити своє майно на віз. Я подумав: яка трагедія для цих людей, може в Україні таке саме діється з моїми родичами? І я не помилився. Багато років по війні я довідався від сестри, що вони в тому ж році також були евакуйовані.

Біля ферми ми довго не затрималися, дістали наказ просуватися вперед. Червоноармійці почали чинити сильний опір. Запала ніч, посуваємося вперед, але дуже повільно й обережно. На правому крилі завзяті бої продовжуються за здобуття замку Ґлейхенберґ, там воює 4-та сотня під командою поручника Козака, відомого за його хоробрість. В темряві, направо від нас, бовванів замок Ґляхенберґ.

Як стало зовсім темно, наша сотня розтяглася в розстрільну й залягла, де кому пощастило–в корчах, чи в траві. Стрілянина майже втихла, де-не-де було чути поодинокі постріли та видно червоні ракети.

З постачання привезли легкими возиками (на одного коня) теплу зупу, хліб, дещо до хліба і каву. Ми ще від четвертої години ранку в бойовій атаці були виснажені до крайности. Нарешті добре підкрипилися і перестали думати про харчі.

Як почало світати, виявилося, що наша чота задалеко заглибилася в ліс. Тому швидко відступили й приєдналися до інших чот. Надійшов наказ добре вкопатися. Ми вибрали догідні місця на оборону. Трохи далі, ззаду під корчем, викопали добрий окіп для сотенного Ігоря Ґавриліва, а ще далі–велику яму, до якої вночі постачання привезло багато скринь амуніції. В іншому місці ріс великий корч бузку, а під ним була помпа з доброю водою, що для нас була велика вигода–вночі ми біля помпи милися і набирали води в польові пляшки-їдунки, щоб мати що пити вдень в окопі.

Мій рій окопався на великому городі, на ньому був великий порожній парник, позаду наших окопів росли рядком гарні каштани, а попри них тягнулася вузенька дорога до замку Ґляйхенберґ. Далі, направо, стояли великі будинки, а біля них–велике пасовисько, на якому щодня паслося біля 20 корів, що їх доглядав старий австрієць. Пасовисько було–„мертве поле" між нашою лінією і більшовицькою. Воно належало до замку. Наша сотня зайняла становища від самих мурів замку зліва. Моїм чотовим був десятник Дзюба, родом з Полтавщини, добра людина. Ми все робили дуже раненько й скоро. Як стало все готове, а більшовиків не було чути, чотовий Дзюба каже до мене: ходім оглянути замок. По дорозі ми стрінули дві жінки, що йшли навпроти нас, маму з дочкою, вони були заплакані, і ми спитали, чого плачуть? Вони відповіли, що минулої ночі російські солдати їх зґвалтували. В замку стояла сотня поручника Козака, яка здобула увечорі замок. В той час з подвір'я замку, в долині направо, 30-ий полк наступав, щоб вирівняти лінію фронту. Я вперше бачив, як били „катюші"–ракетна страшна

зброя. В замку ми оглянули велике майно, яке нас не цікавило–це ж фронт! В пивниці я націдив в польову пляшку овочевого мосту, набрав в шолом яблук, взяв дві нові сорочки й гарну теплу ковдру. З тою „здобиччю" ми вернулися до наших окопів. Ковдра дуже придалася. Вночі я обвивався нею, підперезався шнурком, і так було тепло стояти.

Почався шалений обстріл з ґранатометів наших становищ, бо ми вкопалися під каштанами, то вони мали добру ціль. Ми скоро зорієнтувалися і вкопалися дальше від каштанів. Замок весь час був під обстрілом важкої та легкої артилерії. Наші ґранатомети і артилерія також пускали „подарунки", але дуже мало, бо ми щадили амуніцію. Більшовики весь час намагалися захопити замок, бо то був дуже важливий пункт. Але наші хлопці не давалися, боронилися хоробро. За якийсь час мій рій пересунувся далі вліво, під ліс. В лісі стояли в стосах метрові дрова. Ми принесли їх до наших окопів, наклали на ями, а зверху насипали землю з травою. Так ми будували бункри, щоб захоронитися від ґранатометних чи навіть артилерійських стрілен. Дещо попереду від наших окопів ми протягнули дріт, начіпили до нього порожніх бляшок з консервів, понакладали в них камінчиків, якби вночі хтось підкрадався, то зашпортався б за дріт, і ми почули б тарахкання бляшок. На фронті з кожним днем ми набирали досвіду, привикали до гуркоту гармат та різної стрілянини.

Вечорами, через гучномовці, до нас кричали, щоб ми переходили до них, чого ми воюємо за „ґнілую ґерманскую колбасу"? Ми відповідали їм через наші гучномовці: „А за що ви воюєте? За чорта, вусатого Сталіна". Така сварка майже щовечора тривала біля двох годин. Як вже було забагато, тоді вони на нас сіяли з фінок та інших автоматів, а ми у відповідь обсівали їх з наших скорострілів „42".

Невдовзі поранило хорунжого Ігоря Гавриліва, на його місце призначили молодого хорунжого Мирона Танчака. За яких два тижні почався страшенний обстріл наших становищ. Одне стрільно потрапило в окіп Танчака і його вбило. Біля нього ще поранило двох зв'язкових радистів, які прибули з батальйонного штабу. Ми всі дуже жалкували і майже плакали за Танчаком. Він був дуже доброю людиною.

У той час червоноармійці дуже обстрілювали з автоматів-фінок, так що з окопа голови не можна було виставити. В окопі, звичайно, стояло двоє вояків. Мій супутник був літами старший та дуже боявся, щоб не попасти в полон. Кілька разів хотів вискочити з окопа й втікати, але я стримував його. Врешті він таки вискочив, і ворожа куля вцілила йому в голову. Він звалився в окіп мертвий. Мені стало дуже прикро й жалко, що він так згинув через його страх. Наші також почали бити з всієї зброї. Завзята стрілянина тривала біля одної години. І все стихло.

Щодесять днів ми о 12-й годині вночі йшли з першої лінії далеко назад на 24-годинний відпочинок. Тоді ми на фермі розміщувалися в

стодолах і шопах, зарилалися в сіно чи солому та кільканадцять годин спали твердим сном. На той час нам на зміну заходили в наші окопи інші частини наших вояків, а часом–німців. Спати лягали в повному бойовому поготівлі, пас з крісом замотували на руку і так з ґранатами в кишенях і в торбі засипали. Пізно вранці пробуджувалися і приводили себе до порядку: на подвір'ї ферми милися, голилися, трохи струшували воші зі своїх брудних мундирів. Ми всяко пробували винищувати ті дошкульні створіння, та не могли їх позбутися.

Одного разу, в полудневу пору, гарно пригріло сонце, ми постелили коци на траві і ґрілися. Біля мене лежав німець, що був у нашій сотні рахунковим. Я побачив, що від нього лізе воша до мене. Я почав відсуватися, а німець питає чому. Я кажу, що його воша лізе до мене, а я маю досить своїх. З того ми оба засміялися. Час відпочинку скоро проминув. О 12-й годині вночі ми знову йшли в першу лінію, у мокрі брудні окопи.

Іншим разом на відпочинку я чувся дуже перемученим. Ліг спати в стодолі на стриху в старе сіно. В обідню пору інший вояк будить мене, бо приніс з кухні зупу. Я не можу голову підняти, відчув страшний біль у голові й мав гарячку. Покликали санітара, який дав якісь таблетки. Не помогло. Гарячка мені не спадала, я почувався дуже важко хворим. Мій товариш знову покликав санітара. Він прийшов і наказав одному воякові, з так званого „тросу", запрягти коня до воза й відвезти мене до батальйонного доктора Романа Ковальського. Доктор впізнав мене, бо на Словаччині виймав мені з-під пахви осколок від ґранатомета. Він дав мені два застрики в ліву руку, наказав санітарові, щоб поклали мене у фермера в хаті в ліжко й давали багато пити, а до голови прикладати мокру плахту. Фермерка-австрійка, вже старшого віку, виявилася доброю жінкою, вночі багато разів приходила, змінювала мокру плахту та давала пити смачного мосту. Наступного ранку гарячка зійшла, хоч був дуже ослабленим, та ввечорі повернувся на першу лінію фронту.

Тут варто згадати про одну подію доктора Ковальського. В дорозі зі Словаччини до Юґославії на нас нападали тітовські літаки-винищувачі. В одній місцевості в Юґославії на нашу колону напали чотири літаки. Вони ганялися за нами, як яструби за круками. Дехто з вояків стріляв по літаках з кріса та скоростріла. Безрезультатно. А доктор Ковальський вхопив в одного вояка кріс, встрілив до літака, літак закрутився в повітрі і з ревом впав на землю. Три інші відлетіли геть. Доктор Ковальський був відзначений за це Залізним Хрестом другої кляси. В цілій Дивізії він вславився тим, що одною кулею з кріса збив ворожого літака.

До мого окопу приділили вояка на прізвище Максимук, родом з Волині. Він був дуже товариський, не курив, весь приділ тютюну і цигарок давав мені.

Між нашою лінією і ворожою було нічиє, так зване „мертве" поле, там стояли згорілі фермерські будинки. До них крадькома навідувалися ми, а також і червоноармійці, щоб здобути щось, що ще залишилося з харчів чи мосту. Максимук любив до тих господарств забігати. Одного разу він вернувся „з голими руками". Каже, що прийшов до хати й застав там двох червоноармійців. Вони налякалися і повтікали крізь погорілі вікна, а Максимук також налякався і втік у другий бік.

До фронтової лінії нам доставили легенькі наплечники („штурмґепек"). В них ми тримали прибори до миття і гоління, а також ґранати, чи що інше, щоб не заважало в кишенях. Отримали ще й маленькі „примуси", що їх можна було сховати в кишеню, а до них– було пальне, як кістка цукру. Воно під примусом помаленько горіло й можна було собі в їдунці зварити каву. Для вояка на фронті–це була дуже практична річ. Одного разу я пішов до порожніх хат набрати мосту, а коли вернувся, побачив, що Максимук відпорював всі нашивки із своєї блюзи. Я здивувався та запитав, чому він це робить. Він несміло відповідає: „Що, ти не бачиш? Колись більшовики несподівано наскочуть на нас, як не вб'ють, то заберуть в полон, а я думаю сам перейти до них, то може помилують? Ти не думаєш так?"

Його задум дуже вразив мене. В голові почало роїтися багато різних думок: що робити? Чи зголосити його сотенному? Чи так залишити–нехай втікає. Як зголошу, його арештують і розстріляють за дезертирство. Я рішив залишити так, що ніби нічого не знаю, бо і так воюємо за „чортову душу", на чужій території. І один Бог знає, чим ця війна закінчиться для нас ось тут, у чужій країні?

Тої ночі ми пішли на відпочинок. Наступного дня на фермі зчинився рух. Поза будинками, садом, втікали вісім вояків і з ними Максимук.

Наступної ночі, як ми вже були в окопах, наші перебіжчики кричали до нас з гучномовців, щоб ми переходили до них. Слід згадати, що з нашої сотні перейшла до більшовиків ціла перша чота–30 вояків. Чи всі перебігли добровільно, важко сказати. Можна припускати, що кількох змовників примусили перейти.

Кожного дня, дуже раненько, наш сотенний перевіряв наші становища, при тому питав вояків, чи є якісь проблеми. Його присутність піддержувала нас морально.Того ранку він, дуже зворушений, сказав, що на становищах першої чоти нема нікого. Чи ми вночі не чули звідти якогось руху? Сотенний стягнув по кілька вояків з другої і третьої чоти та післав на порожні становища першої чоти. Пішов там і я. На тому відтинку був кам'янистий ґрунт, не можливо було викопати вигідного окопу. Там вояки наклали трохи каміння і дерня, а на землю гілля з дерева, і так лежали.

Вночі прийшла резерва на ті становища, а ми вернулися в свої окопи, неначе до „рідної хати". Наступної ночі вояки з першої чоти кричали через гучномовці, щоб переходити до них, і називали наші прізвища.

Я на фронті теж виконував функцію зв'язкового. Дещо позаду від наших окопів до сотенного ми мали телефон. Часами ґранатомети рвали дріт, що тягнувся землею. Якщо ми не могли злучитися з сотенним, тоді котрийсь вояк або я брав дріт у руки й ішов поки не знаходив, де він обірваний. Тоді зв'язував його.

Харчі до нашої сотні привозив вояк конем, запряженим у легкий візок, пізно вночі. Одної ночі почався сильний обстріл наших становищ. Тої ночі вже минула північ, а харчів не привезли. Сотенний наказав моєму рою провірити ситуацію. Ми пішли відомою нам стежкою назад і зауважили при корчах два коци з хлібом, які принесли до сотенного. Сотенний наказав поділити хліб на кожну чоту, а двох вояків післав до польової кухні, щоб привезли нам зупу і каву. Сталося так, що коли той вояк, що віз харчі, почув сильну стрілянину, так налякався, що кинув коци з хлібом і втік.

Першого дня на фронті ми вкопалися на городі. Кілька сот метрів перед нами стояв великий парник, а далі, спереду, дерев'яний пліт, а за плотом корчі. Одного соняшного дня перед полуднем я зауважив, що в корчах куриться дим, мабуть, з цигарок. Я дав знак рукою до сусіднього окопу ройовому Володимирові Пушкареві. Пушкар дав знак мені і стрільцеві Максимукові, щоб ми втрьох підкралися попри парник до корчів. Під корчами ми почули розмову червоноармійців. Максимук поліз крізь щілину в плоті та зачепив багнетом дошку, яка затріщала. З-за корчів посіяли по нас з автоматів. Ми прилипли до землі. Пушкар був бистрий і кинув ґранату. Ми також кинули ґранати. Ворожі автомати замовкли. Але наші вояки при скорострілі, не знаючи що ми є тут, та почувши стрілянину й вибухи ґранат, почали стріляти в наш бік. Ми на животах хробаками просунулися у заглиблення біля парника й дали знак до наших, щоб перестали стріляти.

Одної ночі почався наступ на замок. Червоноармійці підсунулися дуже близько, сильно обстрілюючи його. 4-та чота нашої сотні, що мала становища при самих мурах замку, почала панікувати й відступати. Наш чотовий Дзюба зібрав кількох хлопців з інших чот, з скорострілами й „фавст-ґранатами" на допомогу. Як сипнули по них вогнем, то червоноармійці панічно відступили.

Святкуємо наш Великдень на фронті. Наша сотня мала щастя–два дні відпочинку поза фронтовою лінією. На велику ферму привезли нам місячний приділ: пасту до зубів, мило, леза до гоління, цигарки, ром і коньяк. Кухар зварив добру густу зупу з макаронами та майже

наполовину з м'ясом. Після обіду ми цілою сотнею пішли на польову Великодню Службу Божу, яка відбувалася в лісі на великій поляні. Туди прийшли кілька інших сотень. Вояки вставилися в чотирикутник, посередині–провізоричний престіл. Службу Божу відправляв капелян. Мені запам'яталися такі слова з його проповіді: „Знаходимося в дуже безвихідному становищі, неначе серед глибокого моря на потопаючому кораблі, серед широкого океану. Наше становище є дуже загрозливе, просім і молімся до Господа Бога і Пречистої Діви Марії, щоб допомогли нам врятуватися з потопаючого корабля, бо іншого порятунку в нікого не можемо просити."

Також говорив один наш старшина й повідомив, що до Дивізії прибув генерал Павло Шандрук, щоб включити Дивізію до Української Національної Армії. Вже зложили присягу на вірність Україні, вже дістали тризуби на шапки.

Слухали, слухали ми і думали: ось над нами зависла грізна майже безвихідна ситуація, а тут тобі і радість! Український генерал в останні дні війни, нова присяга, тризуби. Слухали та мовчки роздумували: пощо те все тепер нам здалося? Чому скоріше це не сталося?

У Великодний понеділок, уночі, ми знову пішли в наші окопи. Знову назад на відпочинок. Вночі йдемо на першу лінію. По дорозі в лісі зупинилися, очікуємо 12-ї години ночі на зміну.

Ніч була погідна і досить тепла, На нашому відтинку фронту було спокійно, час-від-часу було чути черги наших скорострілів „42" та фінок-автоматів. Це для нас, фронтовиків, було нормально, ніхто на такі стріли не реагував.

Та ніч, з 8-го на 9-го травня 1945 року, залишилася глибоко в пам'яті на ціле життя. Близько 12-ї години приїхав на мотоциклі зв'язковий з полкового штабу, сказав сотенному, щоб ми ще затрималися. Він ще раз приїде з окремим наказом.

Те повідомлення всіх дуже насторожило. До того часу чогось такого не було. Знову приїхав зв'язковий і сказав сотенному зібрати вояків у півколо. Тоді сказав, що Німеччина оголосила капітуляцію, війна закінчилася. Всі війська опускають фронти. Щоб не попасти в полон, втікаємо на захід, щоб стрінутися з альянтськими військами. Наш сотенний сказав, що подається на захід, а нам дає волю: якщо хтось хоче йти до більшовиків, то може йти. З-поміж нас не знайшлося нікого.

Тої пам'ятної ночі закінчилася страшна, жорстока Друга світова війна, а для нас військова служба й наше воювання по кількох европейських країнах, яке нам, українцям, поневоленій нації, нічого сподіваного не дало. Почало світати. Ми вирушили в далеку і незнану дорогу в напрямі на південний захід. Вирушили не організованим військовим маршем, а просто–розбіглися. Кожен „спасав свою душу".

ЧЁРНАЯ КНИГА КОММУНИЗМА

Стефан Куртуа, Николя Верт, Жан-Луи Панне, Анджей Пачковский, Карел Бартошек, Жан-Луи Марголен.
ЧЁРНАЯ КНИГА КОММУНИЗМА.
Преступления. Террор. Репресии. Перевод с французского. – Москва: „Три века истории", 1999. – 768 с.

На обкладинці написано: „**95 миллионов жертв**".

Тобто вбитими в ім'я комунізму. „А сльоз, а крови – що й лічить", – додав би Тарас Шевченко.

Книжка вийшла багатьма мовами, є й українською. До російського видання передмову написав академік Александр Яковлєв–колишній член Політбюро ЦК КПРС, сподвижник Михаїла Горбачова.

На с. 37-й написано:

„СССР: 20 миллионов убитых;

Китай: 65 миллионов убитых;

Вьетнам: 1 миллион убитых;

Северная Корея: 2 миллиона убитых;

Камбоджа: 2 миллиона убитых;

Восточная Европа: 1 миллион убитых;

Латинская Америка: 150 тысяч убитых;

Африка: 1,7 миллиона убитых;

Афганистан: 1,5 миллиона убитых.

Общее число убитих приближается к отметке в сто миллионов".

Скільки вбитими втратив український народ, тут не підраховано. Але разом із жертвами організованого комуністами голодомору, з загиблими на чужих нашим інтересам війнах це приблизно **третина українського народу**.

У XX столітті значна частина людства волею чи неволею пішла хибним комуністичним шляхом. Вели ці народи Ленін, Сталін, Мао Цзедун, Хо Ші Мін, Кім Ір Сен, Сухе-Батор, Йосип Броз Тіто, Фідель Кастро, Пол Пот, Ніколає Чаушеску… Хто б не брався будувати комунізм–виходив концтабір. І гори трупів. Нема в світі жодного позитивного прикладу будівництва комунізму. Усі криваві.

Невже лідер КПУ Петро Симоненко мудріший за всіх згаданих „вождів" і приведе нас у „світле майбутнє"?

Хто хоче побачити „Чёрную книгу коммунизма"–зверніться до Василя Овсієнка, телефон в Україні (044) 285-12-11.

ВИСТАВКА ПРО ТОТАЛІТАРИЗМ В ЕВРОПІ

У Львові в Національному музеї-меморіялі жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького" відкрили міжнародну історично-документальну виставку „Тоталітаризм в Европі: фашизм–нацизм–комунізм".

27 банерів розроблено та виготовлено за фінансової підтримки Европейського Союзу, їх надала до експонування у Львові Европейська плятформа пам'яті та сумління. Це міжнародний проєкт, покликаний досліджувати діяльність і злочини тоталітарних режимів та не допустити відновлення тоталітаризму в Европі.

„Обов'язок демократичних держав і кожного з нас–забезпечувати та пропаґувати основні права людини для кожного громадянина і запобігати будь-яким спробам їх порушити. Хочемо, щоб ця виставка сприяла міжнародному осудові всіх форм тоталітаризму, включно з комунізмом",–каже координатор проекту Ніла Вінкельман-Ґейровська з Інституту вивчення тоталітарних режимів (Прага, Чехія).

Пересувна виставка вперше подає огляд статистики жертв найбільших злочинів, здійснених проти цивільного населення тоталітарними режимами XX ст. в 13 країнах Европи: Естонія, Латвія, Литва, Польща, Німеччина, Чехія, Словаччина, Угорщина, Словенія, Румунія, Болгарія, Україна. Статистичні дані доповнюються фотографіями головних ініціяторів та виконавців таких злочинів, а також інформацією про наявність юридичних оцінок їх дії після падіння режимів.

Плякати виставки розповідають про фашизм, нацизм та комунізм, щоб поглибити обізнаність громадськости про злочини, здійснені внаслідок кривавих практик цих ідеологій.

Також відвідувачам пропонують переглянути добірку документальних фільмів, що містять спогади очевидців трагічних подій XX століття у країнах Европи.

Експозицію вже представляли у Чехії, Словаччині, Литві, Німеччині та Нідерляндах, а 22 листопада минулого року за участю першого Президента незалежної України Леоніда Кравчука, відомого французького історика, співавтора „Чорної книги комунізму" Стефана Куртуа та інших громадських діячів виставку представляли в „Українському домі" у Києві.

Ольга ШВЕД, джерело: http://gazeta.ua/articles/culture/_u-lvovi-pokazuyut-vistavku-pro-totalitarizm-u-evropi/538977

ДИВІЗІЙНИКИ У КНИЗІ „СТО ОБЛИЧ"

Ця книга (432 ст.) про людей, які творили Українську державу в роки Другої світової війни та в 1989-2013 роках,–про членів ОУН, вояків УПА та дивізії „Галичина", про письменників, кобзарів, художників, скульпторів, акторів, лікарів, редакторів, істориків, краєзнавців, науковців, журналістів, інженерів-винахідників, педагогів, екологів, фольклористів, етнопсихологів, народних депутатів України, дипломатів, нащадків вільних козаків, повстанських отаманів, вояків Армії УНР, членів Центральної Ради та Гетьмана України Павла Скоропадського.

Перед внутрішнім зором читача пройдуть легендарні учасники збройної боротьби проти російських окупантів: Микола Лебідь, Василь Кук, Василь Галаса, Марія Савчин, Мелетій Семенюк, Мирослав Симчич, Михайло Зеленчук, Леонід Муха, Святомир Фостун, Володимир Малкош, Мар'ян Голембійовський, Юрій Борець, Данило Шумук, Марія Омелян, Зеновій Красівський, Петро Хмарук, в'язні російських тюрем: Анатолій Лупиніс, Василь Рубан, Іван Гнатюк, Михайло Іванченко, Олексій Нирко, Ольга Косовська-Михайличенко, Галина Грабець, Василь Овсієнко, Євген Соколовський, Таїсія Калагурська, Ірина Калинець, Павло Скочок, Михайло Горинь, Ганна Караташ, Іван Кандиба, Левко Горохівський, Василь Барладяну, Ярослав Гомза, Степан Сапеляк, Василь Лісовий та інші визначні українські особистості. Героїв цієї книжки поєднують дружба чи приятельські стосунки з автором книги Романом Ковалем.

У книзі поміщені біографії, світлини й спомини дивізійників: „Спогади дивізійника Леоніда Мухи", „Кулеметник Муха продовжує бій" (інтерв'ю), „Святомир Фостун обороняв Україну і словом, і кулею", „Дивізійник Володимир Малкош", „Дивізійник з Вінничини Михайло Федів", „Роман Боровик, син дивізійника", „Богдан Саламаха з 16 років боровся за Україну"–про юнаків протиповітряної оборони Богдана та його брата Володимира.

У другій частині „Друзі України" (ст. 301-310) подані інформації про Мар'яна Голембійовського, доброго індіянця з США Джеймса Мейса й грузинського поета Гурама Петріашвілі.

У третій частині „Друзі про друзів" (ст. 314-422) вісті ще про 40 патріотів.

Подав: Роман Колісник

Наталія КАРПЕНКОВА

ВЕЛИКІ ДНІ НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

31 жовтня у Стрийському краєзнавчому музеї „Верховина" відбулося урочисте відкриття виставки „Мовчазні свідки визвольних змагань". Організатори: ВО „Свобода", магазин зброї і спорядження „Штурм" (м. Львів), історико-краєзнавчий музей „Герої Маківки" (с. Тухля). Виставку приурочили до 95-ї річниці проголошення Західно-Української Народної Республіки.

Виступає Василь Бичко

Протягом двох тижнів у Стрию експонували оригінали однострoїв, амуніції, нагород Січових Стрільців, вояків УПА, дивізії „Галичина" та автентичну зброю Першої й Другої світових воєн, знайдену під час розкопок на місцях боїв. На відкритті були присутні ветерани, члени Галицького Братства колишніх вояків дивізії „Галичина", молода резерва ВО „Свободи" (м. Стрий), власник магазину „Штурм" Володимир Правосудов, який вперше надав унікальні експонати зі своєї приватної колекції, музейні працівники, начальник Стрийського міського відділу культури Богдан Бойко, вихованці школи Мистецтв, які виконали тематичні музичні композиції.

Директор краєзнавчого музею „Верховина" Галина Верес зробила екскурс історичною Стрийщиною: від присяги Леґіону УСС у вересні 1914 року до підняття вперше в Україні над державною установою синньо-жовтого прапора у березні 1990 року. „Пам'ятаймо і гордімось цим,–наголосила вона.–А завдяки цій виставці ми можемо доторкнутися до історії, розглянути зброю, пожовклі від часу документи і газе-

ти, побачити, який одяг носили упівці, Січові Стрільці. Кожен предмет цієї виставки несе у собі певний історичний код". Художнє оформлення експозиції лягло на плечі одного з організаторів виставки–Василя Бичка. Багато було зроблено копіткої роботи перш, ніж кожен експонат знайшов своє місце відповідно до тематики. Голова Галицького Братства Є. Куцик вручив пану Василеві грамоту та пам'ятну медалю 70-річчя дивізії „Галичина" за активну громадську позицію.

Усі виступаючі наголошували на тому, що якомога більше людей мають відвідати її, особливо молодь, школярі. За словами ініціятора виставки, депутата Стрийської районної ради (ВО „Свобода") Ярослава Радевича, мета виставки одна–наочно продемонструвати відвідувачам, зокрема підростаючому поколінню, історичний шлях визволення України, її велич та силу духу. А девізом виставки сміливо можна вважати слова: „Пам'ятай про великі дні наших визвольних змагань!".

ДОПОВНЕННЯ ДО СТАТТІ

Відвідувачі–члени Галицького Братства.
Зліва стоять: В. Лоїш, І. Фіярка, З. Врублевський, І. Мазур, Р. Шумський, Є. Куцик; присіли: В. Рипавий, М. Берездецький, Ю. Боженко, І. Іваньков

За період роботи виставки експонати оглянули 820 відвідувачів. Учні шкіл, училищ, коледжу, представники Луганської области, міст Дрогобича, Сколе, Мостиська, м. Бар Вінницької обл., м. Львова. Залишили свої вдячні відгуки у книзі відвідин виставки.

Один із відгуків:

„Дякую організаторам виставки за їхню копітку роботу і донесення до людей цінних історичних артифактів. Особисто я почерпнув для себе важливу і безцінну інформацію про те, що наші українські хлопці йшли в Дивізію „Галичина" з однією метою: пройти

військовий вишкіл і створити одну військову формацію для здобуття Української незалежної Деражави. Слава їм Героям України!"

Полковник Роман, м. Сколе

Є багато пропозицій на проведення виставки в інших містах Галичини. Василь Бичко–організатор виставки, член Галицького Братства кол. вояків 1-ї УД УНА „Галичина" (Молоде Крило м. Стрия), член ВО „Свобода".

Євген КУЦИК

14 БЕРЕЗНЯ МАЄ СТАТИ ДНЕМ ЗВИТЯГИ СТРИЯ

14 березня, з ініціятиви низки громадських організацій в м. Стрию відбудеться відзначення символічного Дня Прапора чи Дня звитяги Стрия, приуроченого 23-ій річниці з дня підняття в нашому місті над міською радою вперше в Україні національного синьо-жовтого стяга. У межах святкування буде освячено нову національну святиню–синьо-жовтий прапор, який буде власністю громади, пошитий на кошти громади й зберігатиметься в краєнавчому музеї „Верховина" та використовуватиметься під час відзначення національних свят.

На фото–картина учасника знаменної події Василя Бичка, на якій зображено фрагмент встановлення прапора (музей „Верховина")

Офіційно День Прапора в Україні відзначають 23 серпня, та голова Громадського об'єднання „Новий Стрий" Євген Тиченко переконаний, що стрияни мають повне право відзначати цей день саме 14 березня, або ж на міському рівні затвердити День звитяги Стрия.

„Крізь призму подій у Стрию, пов'язаних з підняттям вперше в Україні національного синьо-жовтого прапора над будівлею міської ради 14 березня 1990 р., хочемо привернути увагу до цієї непересічної події,–каже Євген Тиченко.–Започаткувати традицію в Стрию урочисто відзначати цей день я з однодумцями запропонував ще два роки тому на круглому столі, який відбувся в конференц-залі Меморіяльного комплексу „Борцям за волю України". Тоді було прийнято спільну заяву, в якій наголошувалося на необхідності більш ширшого та масовішого відзначення цього свята".

Цьогоріч плянується за кошти громади пошиття великого прапора (6 на 9 м) правонаступника першого національного стягу, піднятого в Україні над державною установою, міською радою Стрия 14 березня 1990 року; „зустріч прапорів"–символічна зустріч першого прапора, який нестиме безпосередній учасник тих подій Василь Бичко та нового прапора–символу, який буде освячено; хода вулицями міста із

зупинками біля пам'ятників та покладанням квітів „Будителям"; Степанові Бандері та Ярославу Стецьку до Меморіяльного комплексу „Борцям за волю України". Організатори, а це: ВГО Центр прав людини „Громадська ініціятива", спілка стриян „Відлуння", реклямно-інформаційна газета „Фортуна", АРР „Перспектива Стрийщини", СМГО „Спілка підприємців промислового ринку" м. Стрия, МГО „Креатив", СГО „Територія життя", МГО „Студентське братство ім. С. Бандери", „Західноукраїнський центр прав людини та громадських ініціятив", СБО „Каса здоров'я Стрийщини", краєзнавчий музей „Верховина" запрошують усіх бажаючих, не залежно від віку й політичних уподобань, долучитися до відзначення особливого дня в історії м. Стрия.

Євген Тиченко розповів, чому звідси стартуватиме захід: „По-перше, саме тут зберігається прапор, який було піднято в 1990 р., по-друге, хочемо наголосити, бо не всі знають, що першими „прапороносцями" в Стрию, борцями за українську ідею були Олесницький, Нижанківський, Бобикевич і саме тут є концентрація їхньої енергії, поряд будинок Олекси Бобикевича, родини Олесницьких, на музеї встановлено їхній барельєф, тому логічно і правильно буде саме звідси вирушити святковою процесією". Окрім освячення нового прапора, „зустрічі стягів", святкової ходи будуть виступати очевидці цих подій, а дійство супроводжуватиме Дрогобицька духова оркестра.

Наталія КАРПЕНКОВА

ВЕЧІР В ПОШАНУ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

11 листопада 2013 року в Домівці Філії УНО Торонто відбулася відкрита проба хору „Боян" під диригентурою Наталки Фучило–святковий вечір, присвячений воїнам Листопадового Зриву та Українським Січовим Стрільцям.

Наталя Обаль

1 листопада 2013 року відзначалася 95-та річниця Листопадового Зриву у 1918 році та створення Західно-Української Народної Республіки на теренах Галичини. Синьо-жовтий прапор на Львівській ратуші розвіяв мрії про автономію з чужої ласки. Велич тієї події у тому, що український нарід у Галичині–після шести століть польської та австрійської неволі–гордо й мужньо підняв свою голову та зі зброєю в руках пішов у бій за свою державу.

Славні, чудові стрілецькі пісні переплітали сценарій, який підготувала Наталя Обаль.

Почався вечір відомою піснею „Гей, у лузі червона калина". За нею слідували „Ой, видно село" та „Зажурились галичанки".

Відтак ведуча програми Наталя Обаль почала читати уривок з

листа письменниці Ганни Черінь до Лицарів Червоної Калини, в якому, між іншим, є такі слова: „*Ми згадуємо про вас, зокрема тоді, коли приходять листопадові дні і коли ми те, чого не можна висловити словами, співаємо в пісні про вас, у вашій пісні...*".

І знову полинули пісні–„Їхав стрілець на війноньку", „Маєва нічка", „Як з Бережан до Кадри". Опісля–уривки з листа: „*Здається, вперше хотілося до вас написати ще тоді, коли мати розказувала про вас мені, малій дівчинці. Вона знала багатьох із вас, які були її ровесниками й товаришами. Мені вже тільки співали, а вона таки бачила, як ви „манжали з Бережан до Кадри..." Вона бачила також ваші перші свіжі могили–і чи не тоді вперше попливла туга за журавлями, що відлітають–і вже не вернуться...*"

Після цих слів хор чудово і дуже емоційно виконав пісню „Журавлі". Наталя Обаль знову відчитала уривок з листа: „*Можливо, ще залишилася тінь Великого Смутку, але ні–якщо навіть був смуток, то він не був безнадійний. Не був, бо ті, що піднімали Червону Калину і піднесли Прапор, ті, що тоді не згинули, залишилися між нами. Вже без однострою і без кріса в руці–але не менше сильні духом*".

А потім прозвучала пісня „Засумуй, трембіто".

Нелегкий, але героїчний бойовий шлях пройшли Українські Січові Стрільці. Особливо запеклими були бої за гору Маківку. На Поділлі важко знайти місцевість між Золотою Липою та Збручем, де б не було стрілецьких могил. Поряд із прізвищами полеглих були написи, сумні та водночас горді: „Впав за волю України". Ведуча Наталя Обаль продеклямувала вірш „Стрільці", який написав Степан Мартюк. Було особливо приємно, що пан Мартюк загостив на вечір, і всі присутні тепло його привітали.

Останні рядки вірша звучать:

Лишилася пам'ять про славних стрільців,
Що Волю життям освятили,
І голови буйні, шляхетні свої
За свій Край, за Народ положили...

Січове Стрілецтво було символом Великої Ідеї–всеукраїнської єдности, і суверенної державности–освяченої стрілецькою кров'ю, пролитою на їх бойовому шляху.

Вечір закінчився виконанням творів „Коли ви вмирали" і „Не пора".

Хор „Боян" та всі присутні на вечорі вшанували пам'ять героїв і отримали велике задоволення від творчої атмосфери, яка панувала протягом усього часу.

Слава Галицьким Січовим Стрільцям–їх роль в українському відродженні неоцінима, і в їх пошану схиляємо свої голови.

(„Новий шлях")

ЗНАЙДЕНО ЛЮДСЬКІ ОСТАНКИ

Нещодавно, під час пошукових робіт, Товариством пошуку жертв Війни „Пам'ять", в одному із лісів Золочівщини було знайдено людські останки з часів Другої світової війни.

11 серпня 2013 року було ексгумовано два людські останки вояків Вермахту та один Червоної армії. А також, пошуковці виявили, за допомогою металошукача, німецький шолом.

Після дослідження було знайдено ще одне санітарне захоронення з Другої світової війни. На розкопках членами Товариства пошуку жертв Війни „Пам'ять" 15 серпня 2013 року було ексгумовано, для подальшого перезахоронення, ще вісім людських скелетів. Як показало дослідження, це були вояки німецького Вермахту та вояки дивізії „Галичина" (про що засвідчують смертні ідентифікатори) та 3 невідомі вояки (так як у них не було індефікаторів). Ми можемо припустити, що це були хлопці із дивізії „Галичина", на що вказує їх однострій (шоломи та ґудзики), оскільки, під час бою викидали ідентифікатори. Для того, щоб під час полону не можна було здогадатись, що це вояк із дивізії „Галичина", адже червоні окупанти дуже жорстоко ставилися до українців, які боролись із комуністичною ордою разом із німецькими військами.

Тож війна не закінчиться, доки не буде похований по людськи останній вояк. Товариство пошуку жертв Війни „Пам'ять" хоче, щоб таки був похований останній солдат і просить всіх, кому не байдужа наша історія, надати інформацію про військові захоронення та місця боїв. Будемо вельми вдячні.

Керуючий пошуковою групою Товариством пошуку жертв Війни „Пам'ять" у Золочівському районі Кузьма Ігор Васильович (тел.: 0678767325) *(Золочів.нет)*

Євген ЦИМБАЛЮК

ПЕРЕПОХОВАЛИ ПОЛЕГЛИХ ПОВСТАНЦІВ

ГРУШІВКА, Рівненська область. – Після Гурбинського бою УПА з загонами НКВД навесні 1944 року поблизу хутора Поруб знайшли свій вічний спочинок 26 вояків. Майже 70 років пролежали їхні останки в безіменній могилі, аж поки пошуковці не натрапили на неї.

Пагорб над вояками УПА в с. Грушівка. Фото автора.

Рівненське відділення Товариства пошуку жертв війни „Пам'ять" перепоховало вояків УПА в селі Грушівка. Відслужено Панахиду, дано салют на честь полеглих, насипано пагорб над повстанцями.

ПРОТОКОЛ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ

Ґалицького Братства кол. вояків 1 УД УНА „Ґаличина", від 30 листопада 2013 року

Початок зборів–11 година в актовій залі Франківської РДА.

Кількість присутніх–24 члени.

Президія–Є. Куцик, М. Мулик, І. Іваньков.

Ведучий зборів і секретар–Є. Куцик.

Порядок нарад:

1. Молитва.
2. Поздоровлення побратимів, які народилися:
   в жовтні–В. Гнида, С. Ґураль, Р. Шумський;
   в листопаді–М. Подубинський.
3. Нагородження побратимів „Золотим Хрестом за особливі заслуги":
   М. Кулик–голова Івано-Франківської станиці
   Є. Куцик–голова КУ і Львівської станиці
   Р. Климчак–голова Дрогобицької станиці
   Д. Плецан–голова Тернопільської станиці
   З. Врублевський–кол. вояк Дивізії
   І. Мамчур–кол. вояк Дивізії
   Р. Шумський–кол. вояк Дивізії
   С. Яськів–кол. вояк Дивізії
   Р. Гринчук–директор школи ч. 34 (не з'явився)
4. Вручення посвідчення Михалків Світлані, як МР число 19.
5. Є. Куцик–відчитав про діяльність Ґалицького Братства за 2012-13 рр. Фінансовий звіт за 2012-13 рр.
6. Є. Куцик–інформація про позов ПДІ до Адміністративного суду на Ґалицьке Братство, як штраф в сумі 2240 гривень за нездачу відчитів за 2008-2011 рр. Подана апеляція за неправомірний штраф.
7. Є. Куцик запропонував подати кандидатуру на нового голову КУ і загальним голосуванням зборів одноголосно було обрано Є. Куцика на дальше головування КУ і Львівською станицею.
8. Присутніми членами зборів було обговорено політичну ситуацію в Україні.
9. Є. Куцик звернувся до депутатів Стрийської Ради підняти питання про доплату до пенсії членам Дрогобицької станиці.
10. Наступні збори відбудуться в останню суботу січня 2014 року.

11. Після зборів Є. Куцик видавав допомогу від Тані Когут в Торонті, Канада, яку зібрано на похороні її мужа побратима Маркіяна Когута.

12. Збори закінчилися відспіванням Гимну України.

***Є. Куцик**,*

Голова КУ Львівської станиці і секретар

ВИСНОВКИ ЗБОРІВ

Ми, колишні вояки 1-ї Української Дивізії Української Національної Армії „Галичина", вкрай обурені діями влади.

Побиття „Беркутом" беззахисних дітей, внуків є недопустимим та аморальним вчинком. Це не влада, а бандитська кліка, яка за час свого т. зв. урядування обкрадає народ і бреше йому у вічі про покращення життя, коли насправді відбувається навпаки.

Дії президента та уряду стали причиною, які спровокували на протест проти політики влади. Фактично сама влада стала провокатором подій та протестів, які сьогодні відбуваються в Україні. І тільки влада змусила народ захищати своє право на свобідне волевиявлення та гідне право на життя.

РЕЗОЛЮЦІЯ ЗБОРІВ

Ми, члени Галицького Братства, засуджуємо дії президента та уряду і вимагаємо їхньої негайної відставки.

Покарання всіх учасників силових структур, які допустилися ганебного вчинку побиття молоді.

Негайного звільнення всіх учасників протесту.

Злочинцям місце в камері на нарах, а не в кабінетах.

Слава Україні!

Згідно з протоколом зборів записав

Є. Куцик

Голова КУ Галицького Братства

Львів, 30 листопада 2013 р.

ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ

З архіву Братства в Торонті, 10 вересня 2013 року, передано до Центрального державного історичного архіву у Львові на постійне зберігання 11 оригінальних документів (67 аркушів) примірники часописів „Життя в таборі" (1945-46), „Гроно" (1947), „Оса" (1948), „Шафа грає" (1961) та ін.

До Львівської національної бібліотеки ім. В. Стефаника передано з архіву покійного Михайла Рудзіка, який був протокольним секретарем Станиці Торонто та Крайової управи Канади, протоколи, обіжники й інші документи. Докладніше про зберігання документів Братства див. *Вісті комбатанта*, ч. 1, 2012.

„ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ за ОСОБЛИВІ ЗАСЛУГИ"

У числі ч. 4, 2013 поміщено список нагороджених осіб, однак не всіх надруковано.

Тому доповнюємо цей список:

д-р Панченко Олександер – Лохвиця, Україна; Стебницький В'ячеслав – Львів, Україна; Максимюк Степан – США; Ґоловатий Мирон – Канада.

Теж подано неправильно ім'я Моти – має бути: **Мота Володимир**, замість Мота Василь.

За недогляд просимо вибачення.

ВІДЗНАЧЕННЯ „ЗОЛОТИМ ХРЕСТОМ"

Голови КУ Братства США (зліва) Остап Голинський і Петро Буняк вручають Золоті Хрести (зліва): Степанові Максимюкові, проф. Тарасові Гунчакові та о. Нестерові Ковалеві (Українська Православна Церква) на оселі Українського Братського Союзу „Верховина", 2004 року.

РОЗШУК

Відомості про колишнього вояка Дивізії „Галичина" Володимира Абрагамовича шукають його родичі, лікарі зі Львова. Відомості про нього проситься слати на електронну адресу: lyubomyr61@bigmir.net

ЗА РОЗПОВІДІ ПРО ДИВІЗІЮ „ГАЛИЧИНА" САДЖАТИМУТЬ НА 2 РОКИ – ЗАКОН

Більшість, у складі Партії реґіонів, КПУ і частини позафракційних, ухвалила зміни до Кримінального кодексу, які стосуються відповідальности за заперечення чи виправдання злочинів фашистів і їхніх прибічників.

Відповідний закон, авторства членів фракції Компартії Петра Симоненка та Ігоря Алексєєва, народні депутати прийняли на засіданні в четвер, 16 січня 2014 року.

Закон передбачає за публічні заперечення чи виправдання злочинів фашизму проти людяности, скоєних у роки Другої світової війни, зокрема злочинів, скоєних організацією „Ваффен-СС", підпорядкованими структурами, тими, хто боровся проти антигітлерівської коаліції і співпрацював з фашистськими окупантами, а також пропаґанда неонацистської ідеології, виготовлення і розповсюдження матеріялів, в яких виправдовуються злочини фашистів і їхніх прибічників, будуть каратися штрафом від 500 до 1000 неоподатковуваних податком мінімумів доходів громадян, обмеженням волі, або позбавленням волі на термін до 2 років.

Нагадаємо, дивізія „Галичина", що у часи Другої світової війни структурно входила до складу „Ваффен-СС", тобто військової структури, що не брала участи у каральних операціях.

СКАСУВАННЯ ДОПОВНЕНЬ ДО ЗАКОНІВ

28 січня 2014 року, Верховна Рада України визнала такими, що втратили чинність, деякі закони, прийняті 16 січня 2014 року. Між ними:

Закон №729-VII „Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальности за заперечення чи виправдання злочинів фашизму".

Міністерство юстиції подало: „2 лютого 2014 року закони, прийняті Верховною Радою України 16 січня 2014 року, втратили свою чинність та відповідно з цієї дати відновлено попередню редакцію положень кодексів та законів, до яких раніше були внесені зміни".

Президент Віктор Янукович підписав закони, ухвалені Верховною Радою на позачерговій сесії, зокрема закон щодо відміни резонансних актів, ухвалених 16 січня, а також чотири документи, що були ухвалені депутатами на заміну скасованих.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

В днях від 1 грудня 2013 року до 1 лютого 2014 року надійшли такі вплати на розбудову журналу:

по дол. 15.00: П. Мандич–Ню Гампшір, І. Савка–Нова Шкоція, пані М. Савка–Нова Шкоція, Г. Савка–Нова Шкоція, Н. Бурбеля–Ню Джерзі, Б. Кандюк–Нью-Йорк **разом 90.00**

по дол. 20.00: Е. Бочан–Торонто, Левицький–Торонто **разом 40.00**

по дол. 25.00: П. Городник–Гамільтон, В. Мотика–Флорида, М. Височанський–Квебек **разом 75.00**

по дол. 35.00: І. Давидович–Монтреаль, Ярослав Сиваник–Саскатун **разом 70.00**

по дол. 45.00: В. Петльований–Мішиґан **разом 45.00**

по дол. 50.00: Управа Станиці Дітройт **разом 50.00**

по дол. 65.00: пані М. Когут–Торонто, В. Мота–Монтреаль **разом 130.00**

по дол. 80.00: І. Рокицький–Коннетикут **разом 80.00**

по дол. 120.00: О. і О. Пуцак–Міссіссаґа **разом 120.00**

по дол. 140.00: Станиця Едмонтон **разом 140.00**

Як нев'янучий вінок...

В пам'ять бл. пам'яті М. Терлецького на пресфонд зложили: Білан Василь–**50 дол.**, Руснак Ірина–**50 дол.**, Олексин Наталя–**25 дол.**, Захарків Лідія–**20 дол.**, Захарків Володимир–**20 дол.**, Терлецька Ірина–**35 дол.** **разом 200.00**

Блаженної пам'яті побратим Михайло Рудзік у своєму завіщенні залишив 2000 долярів для побратимів Галицького Братства на ліки для інвалідів, які передає горем опечалена дружина покійного **2000.00**

Dear Pan Kushnirenko,

Donations to "Veteran's News" in memory of Roman B. Kobrun are:

Mr. and Mrs. David Mui	201.00
Zoriana Haftkowycz and Mykola Darmochwal	100.00
Mr. and Mrs. John R. Hill	100.00
Mr. and Mrs. Joseph Reh	100.00
Oksana Steranka	50.00
Mr. and Mrs. Atanas Kobryn	50.00
Mr. and Mrs. Bohdan Polanskyi	50.00
Mrs. Marta Danyluk	50.00
Mrs. Irena Hryhorowych	50.00
Mr. and Mrs. Lubomyr Pawlowych	40.00
Mr. O. Biloholowskyj, Buffalo, New York	25.00
Total	**816.00**

Thank you very much. *Olia Kobryn*

ЩИРО ДЯКУЄМО ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ.

І. Кушніренко–адміністратор

У десяту сумну річницю відходу у вічність
коханої дружини, улюбленої мами і найдорожчої бабуні,

св. п. НАДІ КОСТРУБИ,

її глибокозасмучений чоловік Евген,
доня Ляриса, сини Орест і Адріян з родинами
у невимовному смутку в молитвах за спокій її душі,
просять Господа, щоб оселив душу покійної в Царстві небеснім,
де немає ні журби, ні смутку, а життя вічне і безконечне.

Вічна їй пам'ять!

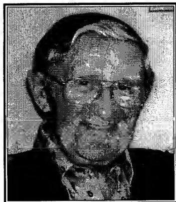
У глибокій скорботі біля могили
коханої дружини невтішний дивізійник.

Відійшли у вічність...

МИХАЙЛО ТЕРЛЕЦЬКИЙ

21.IX. 1923 – 30.X. 2013

Михайло народився 21 вересня 1923 року на хуторі Уличне Дрогобицького району. Гімназію закінчив в Дрогобичі і після закінчення 9.IX.1943 р. вступив в ряди дивізії „Галичина". Рекрутський вишкіл закінчив в Гайделяґері, опісля був у старшинській школі Браушвайґ. Воював у дивізіоні постачання в Ґорни Грічов на Словаччині та в наступі на Банську Бистрицю. Після полону в Італії біля міста Ріміні та перевезення полонених в 1947 рооці до Англії, в 1953 році еміґрував до Америки, замешкав в Нью-Арку (Нью-Джерсі).

В Нью-Арку поступив вчитися до St.John Fisher College, який закінчив в 1969 році як дипломований інженер. Відтак отримав запрошення працювати в General Dynamic, пізніше перейшов до Xerox, де пропрацював до виходу на пенсію в 1993 році.

Приїхавши до Рочестеру, Михайло включився у будову Церкви Богоявлення, і виконував свого часу обов'язки голови Будівельного комітету.

Все своє життя він підтримував українські громадські починання. Жив постійно інтересами України. Був довголітнім членом Конґресового Комітету. Був членом Управи СУМу, виховуючи молоде покоління. За час перебування в Рочестері він спонсорував 8 осіб з родинами до Америки. Багато з них до цього часу є йому вдячні і допомагають мені в усіх справах.

Михайло був дуже чесною, порядною, доброю і працьовитою людиною, з почуттям обов'язку і відповідальности за свої вчинки.

Похоронні відправи відбулися 5 листопада в Церкві Богоявлення в Рочестері.

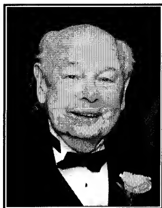
Вічна Йому Пам'ять!

Пожертви на „Вісті Комбатанта" склали: Василь Білан – 50 дол., Ірина Руснак – 50 дол., Наталя Олексин – 25 дол., Лідія Захарків – 20 дол., Володимир Захарків – 20 дол., Ірена Терлецька – 35 дол. Разом – 200 дол.

Ірена ТЕРЛЕЦЬКА

РОМАН КОБРИН

26. VI. 1926 – 26. XI. 2013

Народився в містечку Порохник, на Засянні, у священичій родині. Його батько, о. Олексій, був парохом-деканом Порохницького Деканату. Мама Стефанія (Боднар) померла, як Романові було всього 9 років. Мав ще дві сестри–уже покійні–Ірену (Жуковську) та Володимиру (Гіль). До школи ходив у Судовій Вишні, а згодом вчився в середній технічній школі у Львові.

У 1944 році Роман зголосився до Дивізії „Галичина". У Нойгаммері відбув рекрутський вишкіл, а відтак вишкіл радистів. Коли набирали добровольців до артилерії, Роман зголосився і був призначений до 8-ї батерії. Згодом відбув два артилерійські вишколи в Сельчанах–Чехія та Ґрос Борні-Німеччина. По вишколі повернувся до своєї частини і воював на теренах Юґославії та Австрії. Тут попав до англійського полону та був перевезений до Белярії, а відтак до Ріміні, Італія. У 1947 р. був звільнений з полону і був перевезений до Дахав, Німеччина. Після 5 тижнів переїхав до Ансбаху, Німеччина, де мешкав його батько і дві сестри. У 1952 році разом з батьком та сестрами еміґрував до Америки. Найдовше працював креслярем у знаній фірмі Severud Associates, Consulting Engineers, NY,NY.

У 1953 вступив до Братства „Броди-Лев", яке рівночасно було Станицею Братства колишніх вояків 1-ї УД УНА в Нью-Йорку. Згодом переїхав до стейту Нью-Джерсі, де був вибраний секретарем Крайової Управи. Цей пост займав до відходу у вічність.

Поза дивізійними справами, був активний в українській громаді і допомогав там, де була потрібна його щедра рука.

У 1978 році одружився з Олею (з дому Захарків). Народився їм один син–Роман.

***

Дуже боляче прощатися з людиною, яка розливала навколо себе стільки тепла. Ніхто не бачив нашого Романа злим, мовчазливим, замкнутим. Він завжди усміхався і розповідав про пляни свого життя, любов до своєї родини. Його позитивний характер відбивався у всіх його діях. Ніколи не нарікав на свою долю. Коли боровся із затяжною хворобо, радів з того, що, як він казав, „перехитрив" лікарів і, помимо їхніх прогноз, чувся добре. І ми раділи разом з ним.

Наше знайомство почалося дуже давно. Ромчик, тоді ще був самітний парубок серед нас, вже жонатих і дитятих друзів, і ми всі не давали йому спокою, щоб шукав собі пари. Коли ж одружився з чудовою дівчиною, Олею, ми всі раділи його щастям. А коли народився син, тішилися разом, що наш

Ромчик вже став батьком. І залюбки називав сина „наймолодшим дивізійником".

* * *

Пролетіли роки! Було це ще тоді, коли ми ЧУЛИ співи пташок, коли НЕ ЗАБУВАЛИ , як хто називається, а ноги боліли не від артриту, а від того, що забагато танцювали. Тоді, коли по дорогах „Верховини" в Ґлен-Спей, на Зелені Свята, марширувала сотка дивізійників і серед них був наш Роман, лилися бадьорі пісні і вірили, що ще піднімуть Червону Калину і розвеселять свою неньку Україну. Похилилися наші колишні „хлопці", а багато вже дивляться „згори". Та Україна таки стала вільною, хоч ще і не „В сім'ї вольній новій", як заповідав наш національний Пророк Тарас Шевченко.

Роман мріяв про щастя свого краю. Його серце боліло за полеглих бійців-дивізійників, могили яких були розкидані по різних частинах світу. Не забував за них ніколи. Збирав і пересилав кошти на підримку і реставрацію могил дивізійників. Був жертовний і радів з того, що міг допомогти тим, які цього потребували. Україна завжди була у його серці.

* * *

Та час не стояв. Настала тяжка хвилина, коли ось прийшлося прощатися з Тобою, наш любий друже. Нехай Отець небесний прийме тебе в свої хороми, де вже немає ні болю, ні журби, ні печалі. Ти житимеш вічно з Господом, і залишишся у наших спогадах таким, яким ти був: щирим і незабутнім другом, чоловіком, батьком, відданим дивізійником серед своїх побратимів, з якими пройшов страшні роки війни і розділяв свою долю з ними до кінця свого життя..

Спи спокійно, дорогий Друже! Ти завжди будеш у наших серцях і пам'ять про тебе ніколи не згасне.

Дорогій дружині Олі, синові з його дружиною Даніел, племіннику Ігорові Гілю, ближчій і дальшій родині складаємо глибокі співчуття.

Бувша Краєва Управа
Братства кол. вояків 1-ої УД
УНА Америки

ПОХОРОН СВ. П. МАРКІЯНА КОГУТА У ЛЬВОВІ

7 листопада 2013 року відбувся похорон св. п. Маркіяна Когута. Панахида з освяченням урни, з прахом Маркіяна, відбулася в церкві Різдва Івана Хрестителя о год. 10:30 вранку. Після Панахиди всі присутні поїхали на Янівський цвинтар м. Львова. Там також парох церкви освятив гробницю родини Когутів, в яку покладено урну з прахом усобшего Маркіяна.

При покладені урни вояки в уніформах дивізійників Стрийської організації дали трикратний салют пострілами з крісів.

До гробівця родини Когутів були покладені вінки від рідних, а також від Галицького Братства та багато букетів квітів від присутніх.

Після похорону пані Т. Когут запросила на поминальний обід. На обіді виступали присутні, які згадували покійного Маркіяна, його життя та діяльність.

Вічна йому пам'ять!

Слава Україні!

Є. Куцик

Голова КУ і Львівської Станиці Братства

ЗМІСТ *(Закінчення)*